

INTEGRAAL HUISVESTINGPLAN ONDERWIJS 2020-2023.

PROJECTEN EN
MAATREGELEN

GEMEENTE ROTTERDAM
MEI 2020

VOORWOORD.

Voor Rotterdamse kinderen en jongeren draait het op school niet alleen om vakkennis en vakvaardigheden. Ook talentontwikkeling en je bewust worden van je eigen gedrag, motivatie en drijfveren zijn belangrijk. Want als leerlingen eenmaal weten waar ze goed in zijn en wat hen gelukkig maakt, kunnen ze dat verder gaan onderzoeken en ontwikkelen. En dát is precies wat ik als wethouder zo ontzettend belangrijk vind. Kansgelijkheid is dan ook het centrale thema van het onderwijsbeleid 2019 - 2021.

Ook vind ik het belangrijk dat leerlingen met plezier naar school gaan. Een prettige en goede leeromgeving draagt hieraan bij. Samen met het Rotterdamse onderwijs heb ik daarom dit Integraal Huisvestingsplan 2020 - 2023 gemaakt. Een plan waarin staat hoe we de komende jaren de huisvesting van Rotterdamse scholen in het primair, voorgezet en speciaal onderwijs gaan renoveren of vernieuwen.

We hebben hiervoor twee ambities:

1. Een evenwichtiger onderwijsaanbod: betere geografische spreiding van sterk, gevarieerd en kwalitatief goed onderwijs over de stad en de wijken. Kortom, de beste school in de buurt!

2. Betere kwaliteit huisvesting: bij nieuwbouw duurzamer en flexibeler bouwen, zodat groei, krimp en medegebruik makkelijker te realiseren is.

Ik ben mij ervan bewust dat deze megaklus niet zomaar gedaan is en dat het veel vraagt van de inzet van de schoolbesturen en de gemeente. Het realiseren van de ambities kost tijd en geld. Toch heb ik er alle vertrouwen in dat we dit gezamenlijke plan met succes gaan uitvoeren. Laten we samen bouwen aan toekomstbestendige schoolgebouwen, die aansluiten op de behoefte in de stad.



Said Kasmi
Wethouder Onderwijs,
Cultuur & Toerisme
Gemeente Rotterdam

INHOUDSOPGAVE.

- 1. INLEIDING**
- 2. STADSBREDE UITDAGINGEN**
- 3. PRIMAIR ONDERWIJS**
- 4. VOORTGEZET ONDERWIJS**
- 5. SPECIAAL EN VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS**
- 6. LOKALEN BEWEGINGSONDERWIJS**
- 7. OVERZICHT VOORGENOMEN PROJECTEN**
- 8. BIJLAGEN**

BIJLAGE 1 - Lopende projecten PO per gebied (voortkomend uit IHP 2015 -2019 of Huisvestingsprogramma's)

BIJLAGE 2 - Lopende projecten VO Noord en Zuid (voortkomend uit IHP 2015 -2019 en Huisvestingsprogramma's)

BIJLAGE 3 - Lopende projecten (v)SO (voortkomend uit IHP 2015 -2019 en Huisvestingsprogramma's)

BIJLAGE 4 - Achtergronden Speciaal en Voortgezet Speciaal Onderwijs

1. INLEIDING.

De stad verandert, de mens verandert en het onderwijs verandert. Dat is in een notendop de reden om een samenhangend lange termijnplan te maken voor de huisvesting van scholen in Rotterdam.

In het eerste deel van het Integraal Huisvestingsplan 2020 – 2023, deel 1, Analyse en ambitie, (vastgesteld in de gemeenteraad in juni 2019) is uiteengezet wat we willen bereiken, onderbouwd door analyses en kaarten.

Centrale doel van het IHP is om – via de huisvesting van scholen – bij te dragen aan het verbeteren van de onderwijskwaliteit van scholen in Rotterdam. Het IHP kent twee centrale ambities die doorkijken naar 2035 en waar in de periode 2020-2023 een flinke stap in gezet moet worden:

1. EVENWICHTIGER ONDERWIJSAANBOD

Betere geografische spreiding over de stad en de wijken van sterk, gevarieerd en kwalitatief goed onderwijs, zodat vraag en aanbod beter op elkaar aansluiten.

2. BETERE KWALITEIT HUISVESTING

Bij nieuwbouw duurzamer en flexibeler bouwen, zodat groei, krimp en medegebruik makkelijker op te vangen en in te passen zijn. Schoolgebouwen worden geschikt gemaakt voor voorscholen. De vervlechting van zorg in het onderwijs is daarbij een aandachtspunt. Ook de reguliere vervangingsopgave van verouderde schoolgebouwen is hier onderdeel van.

In dit tweede deel van het Integraal Huisvestingsplan 2020 – 2023 geven we aan wat we gaan doen om deze ambities te bereiken. In dit document staan projecten en maatregelen waar we de komende jaren mee aan de slag gaan. Voorliggend Integraal Huisvestingsplan 2020-2023 is in nauwe samenwerking met de Rotterdamse schoolbesturen tot stand gekomen.

Het derde – nog te verschijnen - deel van het Integraal Huisvestingsplan 2020 -2023 omvat de financiële vertaling van alle voorgenomen projecten, in een Voortschrijdend Indicatief Meerjaren Investerings Programma Onderwijshuisvesting (VIMIP). De eerste versie van dit jaarlijks terugkerende VIMIP is, naar verwachting, in de loop van 2020 gereed.

Naast de projecten en maatregelen uit dit nieuwe IHP 2020-2023 deel 2, wordt er op dit moment nog volop gewerkt aan de realisatie van projecten, zoals vermeld in het vorige Integraal Huisvestingsplan 2015-2019. Periodiek wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken en voortgang van deze projecten. Dit IHP bestaat uit verschillende onderdelen. Allereerst bespreken we stadsbrede thema's, die gelden voor alle onderwijssectoren in heel de stad. Vervolgens worden opeenvolgend de huisvestingsconsequenties voor het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs en de lokalen bewegingsonderwijs besproken. Dit IHP sluit af met een de financiële consequenties, die volgen uit de inhoud van de voorgaande hoofdstukken.

2. STADSBREDE UITDAGINGEN.

Stadsbreed en over de verschillende onderwijsvormen spelen een aantal uitdagingen die direct met onderwijshuisvesting te maken hebben, of een belangrijke (rand)voorwaarde zijn voor goed onderwijs. Onderstaande stadsbrede uitdagingen zijn voortgekomen uit de gebiedsgesprekken met het PO, het gesprek over het VO op Noord en gesprek met de samenwerkingsverbanden/schoolbesturen over het (v)SO. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden hebben we als gemeenten en schoolbesturen afspraken gemaakt, die hieronder zijn geformuleerd.

(INTERNATIONALE) SCHAKELKLASSEN (SK/ISK)

SK/ISK wordt nu in de overcapaciteit van scholen gerealiseerd. SK/ISK is echter een constante factor geworden. De schoolbesturen hebben daarom de wens uitgesproken, dat gemeente ook voor SK/ISK een norm en regels opstelt. Het doel is, dat SK/ISK in de huisvestingsverordening wordt opgenomen en de onderwijshuisvesting van SK/ISK-kinderen binnen de bestaande regulier schoolgemeenschap geborgd is. In 2020 worden de inhoudelijke beleidsafspraken over SK in het PO geëvalueerd en aan de hand daarvan herzien. Ook in het VO worden afspraken voor ISK vastgelegd. Aan de hand daarvan kunnen de huisvestingsconsequenties in beeld worden gebracht en passende huisvestingoplossing worden gekozen.

VEILIGHEID IN EN OM DE SCHOOL

In verschillende gebieden en bij verschillende scholen spelen concrete problemen, die te maken hebben met (gevoelens van

on-) veiligheid, leefbaarheid, vandalisme en knelpunten in de verkeersveiligheid. Specifieke (lokale) kwesties zullen met de Accountmanager Onderwijs worden besproken. Afhankelijk van de omvang en ernst van de problemen, worden vanuit gemeente passende actie ondernomen. Waar het gaat om wijk brede aandachtspunten vindt agendering in de sectorkamer plaats. Van hieruit kan verbinding gezocht worden met andere partijen.

INTEGREREN CJG/ZORG IN DE SCHOOL

We werken aan het integreren van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en andere zorg in en bij een school. Bijvoorbeeld in het kader van NPRZ en PPO in het kader van de aansluiting tussen (passend) onderwijs en jeugdhulp. Daarmee wordt de drempel van dergelijke instellingen voor ouders verlaagd. Daarnaast worden ook onderwijs/zorg arrangementen ontwikkeld. In beide gevallen dienen de huisvestingsconsequenties in beeld te worden gebracht. Zodanig dat deze kunnen worden betrokken bij de wijze waarop onderwijs/zorg arrangementen en het passend onderwijs – aansluiting jeugdhulp worden vormgegeven. De gemeente gaat deze huisvestingsconsequenties in beeld te brengen, samen met de betrokken organisaties.

SEGREGATIE OP SCHOLEN

Segregatie is een algemeen punt van aandacht. De gemeente en besturen sturen op vermindering van segregatie door middel van inzet huisvestingmiddelen. Hoger opleiden in sommige wijken schrijven hun kinderen in op andere scholen buiten de wijk. De gemeente streeft naar een afspiegeling van de bevolking in een wijk op de scholen gelegen in die wijk. Daarom heeft de

gemeente een projectleider aangesteld, die samen met de schoolbesturen gaat werken aan planvorming rondom onder andere: gezamenlijke werving nieuwe leerlingen, voorlichting, dubbele wachtlijsten en ondersteuning van scholen bij ouderinitiatieven.

VE EN KDV IN SCHOLEN

De huisvesting van voorschoolse educatie (VE), BSO en dagopvang vallen niet onder de zorgplicht (vanuit huisvesting) van de gemeente, maar er is wel een maatschappelijke behoefte om dit aanbod te huisvesten op een schoollocatie, zodat er een doorgaande lijn ontstaat en samenwerking wordt bevorderd.

In bestaande schoolgebouwen kan het voorkomen dat als een school groeit, dit betekent dat er onvoldoende ruimte is voor VE-groepen in de school. In dit soort gevallen zoekt de gemeente naar passende oplossingen. Daarnaast kent de gemeente + 10% ruimtebehoefte toe voor projecten in de 1e, 2e en 3e tranche ontwikkelprojecten, in te zetten ten behoeve van VE. De gemeente levert in 2020 een regeling op, waarin de ruimtebehoefte voor VE voor peuteropvang bij alle scholen formeel wordt geregeld en 'verdringing' kan worden voorkomen.

Op de lange termijn is verdere integratie van scholen en private kinderopvang in een gebouw wenselijk. Op dit moment zijn er financiële en juridische blokkades om de huisvesting goed mogelijk te maken. Een van de aandachtspunten daarbij is het (beperkte) vermogen van de private KDV sector om mee te kunnen investeren in het gebouw. Een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van kinderopvang, gemeente en schoolbesturen, buigt zich momenteel over oplossingen.

VOLDOENDE EN GESCHIKTE GYM-CAPACITEIT

Er is - op basis van de verhouding tussen normuren voor bewegingsonderwijs voor alle scholen en totaal aantal beschikbare zalen in Rotterdam - voldoende capaciteit voor het bewegingsonderwijs. Dit neemt echter niet weg dat in sommige wijken en gebieden, het aantal zalen kwantitatief en kwalitatief onvoldoende aansluit bij de behoefte. In dit IHP 2020 – 2023 wordt afgesproken een aantal oude gymzalen af te stoten (zie hoofdstuk 6) en een aantal nieuwe zalen dicht bij de behoefte te realiseren. Hiervoor worden eenduidige, nieuwe normen gehanteerd. Daarnaast heeft de gemeente al eerder besloten om 12 'stand alone' gymlocaties (14 zalen, allen in juridisch eigendom van de gemeente) te gaan vervangen.

DISLOCATIES EN KLEINE SCHOLEN

Een school kan op BRIN-niveau een gezond leerlingenaantal hebben, maar op locatieniveau kan het zijn dat deze school bestaat uit een hoofdlocatie en een aantal dislocaties, die als locatie onder de opheffingsnorm zitten. In sommige gevallen opereren de dislocaties onder een eigen schoolnaam. Deze scholen en hun dislocaties zijn in de gesprekken per gebied in kaart gebracht en zoveel als mogelijk opgenomen in de projectvoorstellen ten behoeve van dit IHP. Ditzelfde geldt voor de kleine scholen (<182 leerlingen). De gemeente investeert niet in dislocaties en/of kleine scholen. Over de uitzonderingen zijn eerder afspraken gemaakt. Het aantal kleine scholen/dislocaties zal na uitvoering van dit IHP flink verminderd zijn.

PRIORITERING PROJECTEN IN IHP 2020 - 2023

Dit IHP bevat een lijst met voorgenomen projecten. In principe geldt als uitgangspunt voor prioritering:

- Projecten uit 'oude' IHP 2015 – 2019, inclusief 4e tranche (op volgorde)
- Projecten uit 'nieuwe' IHP 2020 – 2023 op basis van rangorde 'schone aandachtspandenlijst' (op volgorde);
- Overige/ nieuwe schoollocaties:
 - o Te honoreren uitbreidingsaanvragen op het huisvestingsprogramma (niet zijnde projecten uit oude en nieuwe IHP) gaan in principe voor.
 - o De definitieve volgorde van bekostiging wordt voorgelegd aan de sectorkamers (OOGO) aan de hand van het minimaal 1 keer per jaar vast te stellen Voortschrijdende Indicatieve Meerjaren Investeringsplanning (VIMIP).
 - o In het VIMIP worden projecten in een jaarplanning gezet (tot 5 jaar vooruit), waarbij per jaarschijf de benodigde bouwmiddelen worden afgezet tegen de beschikbare gemeentelijke dekking.

AFSPRAKEN MAKEN OVER MAXIMALE SCHOOLGROOTTE BASISONDERWIJS

BOOR, ondersteunt door een aantal ander besturen, heeft aangegeven bereid te zijn om afspraken te maken over maximale schoolgrootte in het basisonderwijs. Daarmee wordt het mogelijk om bijvoorbeeld een, twee of drie stroomscholen in te richten en daar de bedrijfsvoering op af te stemmen. Dit biedt voorspelbaarheid en daarmee rust en continuïteit. De kwaliteit van het onderwijs kan daarbij zijn gebaat. De gemeente juicht toe als scholen onderling afspraken willen maken over maximale

schoolgrootte. In incidentele gevallen (bij nieuwbouw) maakt de gemeente reeds afspraken over de maximale omvang van de nieuwe school, veelal omdat er op het plot geen toekomstige uitbreidingsruimte beschikbaar is. De gemeente wil in de toekomst afspraken maken voor maximale schoolgrootte bij alle nieuwbouwprojecten. Afspraken maken over schoolgrootte is zinvol als alle schoolbesturen meewerken. Vooralsnog is daar geen consensus over.

VERDUURZAMING, VERFRISSING EN ENERGIETRANSITIE

Nieuwe schoolgebouwen in Rotterdam zijn fris (conform ambitieprofiel Frisse scholen) en duurzaam (BENG). In Rotterdam experimenteren we op projectniveau met innovatie concepten voor verduurzaming.

Om te komen tot een verduurzaming en verfrissing van het gehele schoolgebouwenbestand (de bestaande voorraad) is echter méér nodig. De gemeente heeft hiervoor geen middelen beschikbaar, en de mogelijkheden voor schoolbesturen om te investeren in verduurzaming zijn beperkt. De sleutel ligt bij het Rijk. In het kader van het klimaatakkoord wordt op landelijk niveau verkend wat er nodig is om de schoolgebouwen in Nederland te kunnen laten verdoen aan de klimaatambities van 2050, hoe dit moet worden gefinancierd, en wat de rol en verantwoordelijkheid van schoolbesturen en gemeente daarin is. Gemeente Rotterdam en de Rotterdamse schoolbesturen hebben hierin een gezamenlijk belang en willen dan ook samen optrekken in de lobby richting Rijk.

Ook wordt in Rotterdam volop gewerkt aan de energietransitie, waarbij Rotterdam van het gas af gaat. Dit wordt in de komende

jaren gebiedsgewijs uitgerold. Dit leidt tot aanpassingen in (bestaande) scholen. Bij nieuw te bouwen scholen wordt hier zoveel als mogelijk op geanticipeerd.

MONUMENTEN

Bij de aanpak van de (monumentale) schoolgebouwen (opgenomen in dit IHP) is uitgangspunt behoudt het erfgoed van Rotterdam. Behoud van het erfgoed is gebaseerd op de landelijke en gemeentelijke wet- en regelgeving. Per schoolgebouw wordt bekeken of het een gebouw met cultuurhistorische waarde is al dan niet aangewezen als gemeentelijk of rijksmonument. Bij het opstellen van het plan van aanpak van het project wordt expliciet aandacht besteed aan de inventarisatie van stedenbouwkundige randvoorwaarden en cultuurhistorische waarde. Voor schoolgebouwen met cultuurhistorische waarde is het uitgangspunt 'behoud, tenzij...'. Voor het wijzigen van de buitenzijde van gebouwen belegd met een dubbelbestemming cultuurhistorie of het (gedeeltelijke) slopen is een omgevingsvergunning noodzakelijk. Het wijzigen of (gedeeltelijk) slopen van een rijksmonument of gemeentelijk monument is altijd vergunningsplichtig. De financiën zijn geregeld in de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Rotterdam.



Foto: Chris Bonis

3. PRIMAIR ONDERWIJS.



3.1 INLEIDING

We hebben het voornemen om in de periode 2020-2023 veelvuldig te investeren in het tot stand brengen van voldoende kwalitatief goede onderwijshuisvesting in het primair onderwijs. Hiermee vervolgen we de lijn, die in het IHP 2015-2019 is ingezet. De projecten en maatregelen, zoals opgenomen in dit hoofdstuk, zijn tot stand gekomen aan de hand in co-creatie met het onderwijsveld. De gesprekken in dit kader vonden plaats lopende het jaar 2019. Dit IHP geeft een weergave van de stand van zaken van de maatregelen en projecten op 1 januari 2020. Bij de tellingen van leerlingaantallen gaan we uit van de telling van 1 oktober 2018. De afspraken zijn op gebiedsniveau uitgewerkt.

CENTRUM.

In 2035 is er in het Centrum voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting om een sterke groei in het aantal basisschoolleerlingen op te vangen.

Daarom zullen we tot aan 2023 de hoeveelheid vierkante meters onderwijshuisvesting uitbreiden, ondanks dat er momenteel een overschot is.

Het Centrum is een gebied met 7 primair onderwijs scholen met 16.500 m² lesruimte. De komende jaren wordt er een sterke groei van de basisgeneratie verwacht in het Centrum van meer dan 20%. Er is momenteel een overcapaciteit aan onderwijshuisvesting, welke benut kan worden voor groei. Daarnaast zullen er tot aan 2035 maximaal 2 extra schoollocaties nodig zijn om de groei van het aantal leerlingen te faciliteren. Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte zal worden uitgebreid.

In het Centrum zijn geen panden in het basisonderwijs waarvan de bouwtechnische kwaliteit als onvoldoende is aangemerkt in het kader van het IHP (d.w.z. geen panden op de 'opgeschoonde' 50-aandachtspandenlijst IHP). Dat wil niet zeggen dat er geen panden zijn waar schoolbesturen hinder ondervinden van de bouwkundige staat of installatietechnisch. De gemeente en de betreffende schoolbesturen moeten over deze individuele kwesties in overleg treden en een oplossing zien te vinden.

Aandachtspunten voor de scholen in het centrum zijn de hoge mate van segregatie, de relatief grote uitstroom van leerlingen en het aantal scholen, dat zich onder de opheffingsnorm bevindt.

Het Centrum is een van de gebieden waar we een grote variatie aan scholen met veel (meer dan 40%) en weinig (minder dan 10%) gewichtenleerlingen vinden. De grootste concentratie van scholen met veel gewichtenleerlingen bevinden zich onder andere in de wijk Centrum (33%). Momenteel zijn er in het Centrum meerdere scholen waarbij de leerling populatie afwijkt van de populatie in de wijk en het gemiddelde aantal gewichtenleerlingen van scholen in dezelfde wijk (meer dan 20%). **Er is ook een relatief grote uitstroom te zien van leerlingen uit het Centrum (35%)** naar aangrenzende gebieden. Bestaande en nieuwe scholen zullen plannen maken hoe ze de (nieuwe) bewoners van de binnenstad (vaak hoog opgeleiden) voor zich weten te winnen. Daarnaast lijkt het aandeel scholen, dat onder de opheffingsnorm ligt, hoog (29%) in het Centrum. Dat is echter relatief, want het gaat hier alleen om de Asch van Wijk en de Babylon Taalschool. Deze scholen zullen worden samengevoegd. Alle voorgenomen projecten in de wijk zullen ervoor zorgen dat alle schoolgaande kinderen in 2035 passend gehuisvest zijn en dat er geen kleine scholen of dislocaties meer zijn.

VOORGENOMEN INVESTERINGS-PROJECTEN TOT EN MET 2023

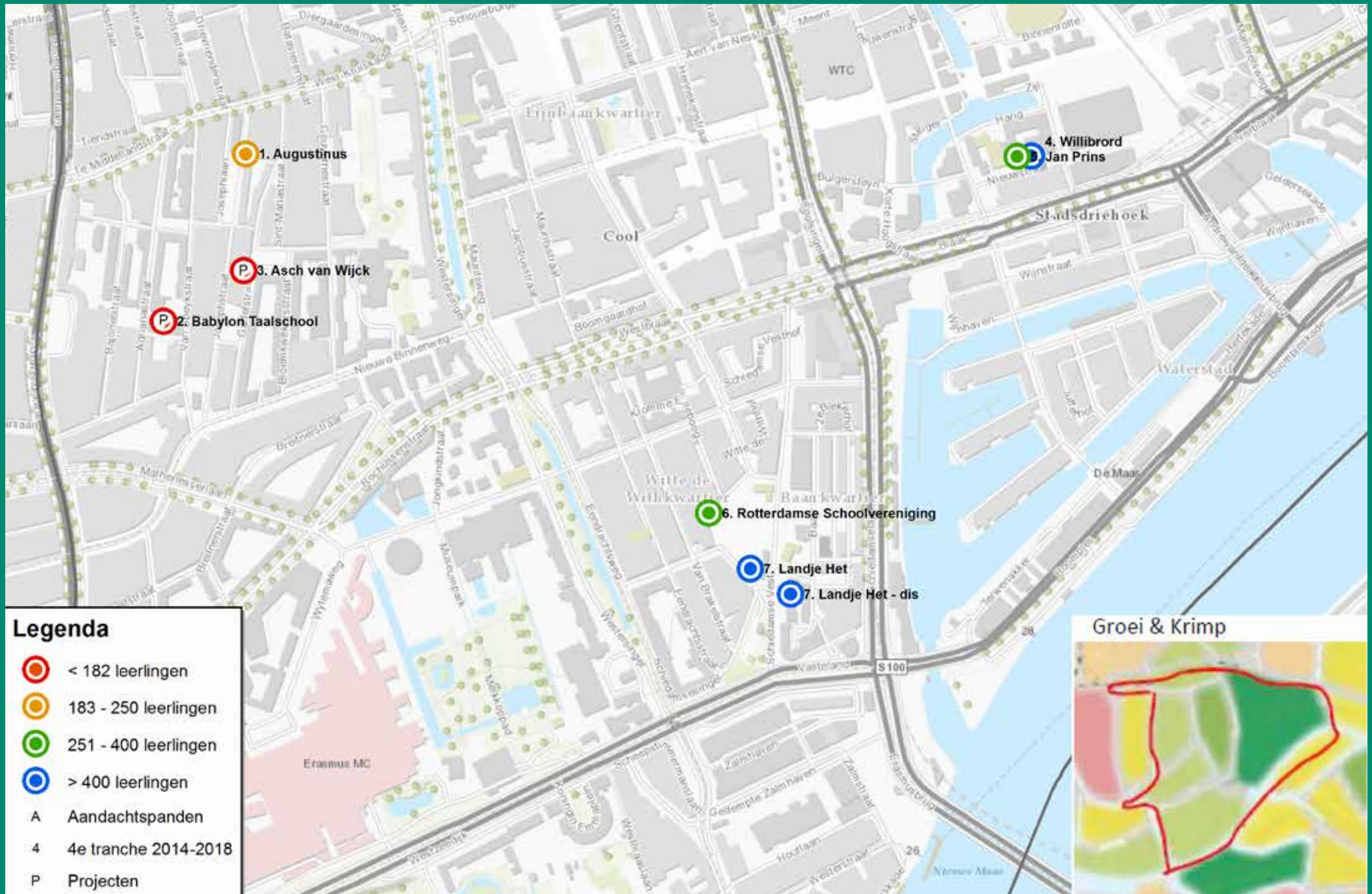
PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES	PRIORITEIT	M ² (PROGNOSSE 2035)	DEKKING	VOORWAARDEN SET
Samenvoegen (in omvang te kleine) Asch van Wijck en OBS Babylon tot één nieuwe school op de locatie Van Speykstraat 109	Stichting Kind & Onderwijs, Stichting BOOR en gemeente Rotterdam.	Betreft project met 2 fasen: Ontwikkelen van een nieuwe school in het bestaande gebouw Gaffelstraat 63B voor de hoge ses van de wijk. Welke na voldoende body binnen redelijke termijn samengevoegd wordt met de nieuwe school Asch van Wijck/ Babylon de lage ses, op de locatie van Speykstraat. Dit om de school een brede populatie te geven.	Reeds in ontwikkeling	1.931 m ² BVO huidige pand	IHP (via stuurgroep)	
Ontwikkelen nieuwe basisschool met bijpassend onderwijsconcept in Pompenbug	Een aantal schoolbesturen heeft interesse getoond. Te weten Stichting Kind & Onderwijs, RVKO en stichting BOOR	Er liggen nu twee locaties ter onderzoek voor: Katshoekgebouw (Heer Bokelweg) en Heliportlocatie (naast gemeentearchief). De komende maanden wordt onderzocht welke locatie de voorkeur geniet.	hoog	1850 m ² (exclusief speelplein en gymzaal)	IHP	Ook een gymzaal (550 m ² bvo) realiseren bij de school (die te gebruiken is na schooltijd)

MOGELIJKE INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2035

PROJECT	PARTIJ(EN)	PLANNING
Faciliteren groei OBS Het Landje (indien recht conform Verordening)	Stichting Boor, Gemeente Rotterdam.	Na 2023
Faciliteren mogelijke extra groei leerlingen centrum (indien noodzakelijk blijkt aan de hand van leerling prognoses komende jaren)	Schoolbesturen en gemeente Rotterdam	Na 2023



CENTRUM, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



CENTRUM, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AANDACHTS- PAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	AANTAL LLN 2018
1	18AP00	Augustinus				RVKO	Josephstraat 12-14	207
2	08GN00	Babylon Taalschool				BOOR	Van Speykstraat 109	105
3	15FO01	Asch van Wijck				K&O	Gaffelstraat 63B	106
4	18AU00	Willibrord				RVKO	Nieuwstraat 15	410
5	03DX00	Jan Prins				BOOR	Nieuwstraat 15	395
6	08XI00	Rotterdamse Schoolvereniging				Stichting RSV	Schiedamsesingel 155	378
7	06BG00	Landje Het				BOOR	Schiedamsesingel 180	644

DISLOCATIES

BRINNUMMER	SCHOOL	BESTUUR	ADRES
06BG00	Het Landje	BOOR	Schiedamsevest 200

CHARLOIS.

In 2035 is er in Charlois voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting bij een daling van het aantal basisschoolleerlingen.

Daarom zullen we tot aan 2023 het huidige niveau van de hoeveelheid vierkante meters onderwijshuisvesting terugdringen en efficiënter inzetten. Daarnaast zullen we investeren in de kwaliteit van 10 schoollocaties.

Charlois is een gebied met 17 primair onderwijs scholen (en 9 dislocaties) met 45.400 m² lesruimte. De komende jaren (tot 2035) wordt er een krimp van de basisgeneratie verwacht in Charlois van -8,2%. **Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte af zal nemen ten opzichte van het huidige niveau.**

In Charlois zijn 5 panden in het basis-onderwijs opgenomen op de 'opgeschoonde' 50-aandachtspandenlijst. Het gaat over de Steven Stemerding, De Toermalijn (Hoofdlocatie Hijkerveld), De Wilhelminaschool, De Globe Dislocatie (den Hertigstraat) en Over de Slinge (Nevenvestiging Sommelsdijkstraat).

De Triangel (dislocatie Landmanstraat) stond oorspronkelijk op de lijst met 146 aandachtspanden en zou in het kader van De Promise Academy (PAC) aangepakt worden. Omdat dit initiatief verder niet is opgepakt, wordt deze toegevoegd als voorgenomen project. Voorkeur gaat uit naar samenvoe-

ging van de hoofd- en dislocatie. Voor een mogelijke oplossing voor de Triangel dient gezocht te worden naar oplossing 'zo zuidelijk mogelijk in Oud-Charlois'.

Er zijn 5 panden in de 4e tranche: Het Kompas, De Globe - Hoofdlocatie (Zwartewaalstraat), Ibn-I Sina (Hoofdlocatie – Zegenstraat), Over de Slinge (Hoofdlocatie – Krabbendijkstraat) en De Akker locatie Elout van Soeterwoude (Voetjesstraat).

Aandachtspunt in Charlois is de verdeling van de hoeveelheid vierkante meters lesruimte ten opzichte van de verdeling van de leerlingaantallen over de scholen. Hier kan binnen de investeringsprojecten rekening mee worden gehouden. Wat betreft de leerlingenaantallen kunnen de schoolbesturen ook onderling afspraken maken. De restricties van rijks- en stadsmonumenten maken een deel van deze investeringsprojecten ingewikkelder. Stichting de Verre Bergen ontwikkelt een school in Zuidwijk, die van invloed kan zijn op de scholen in de buurt.

VOORGENOMEN INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2023

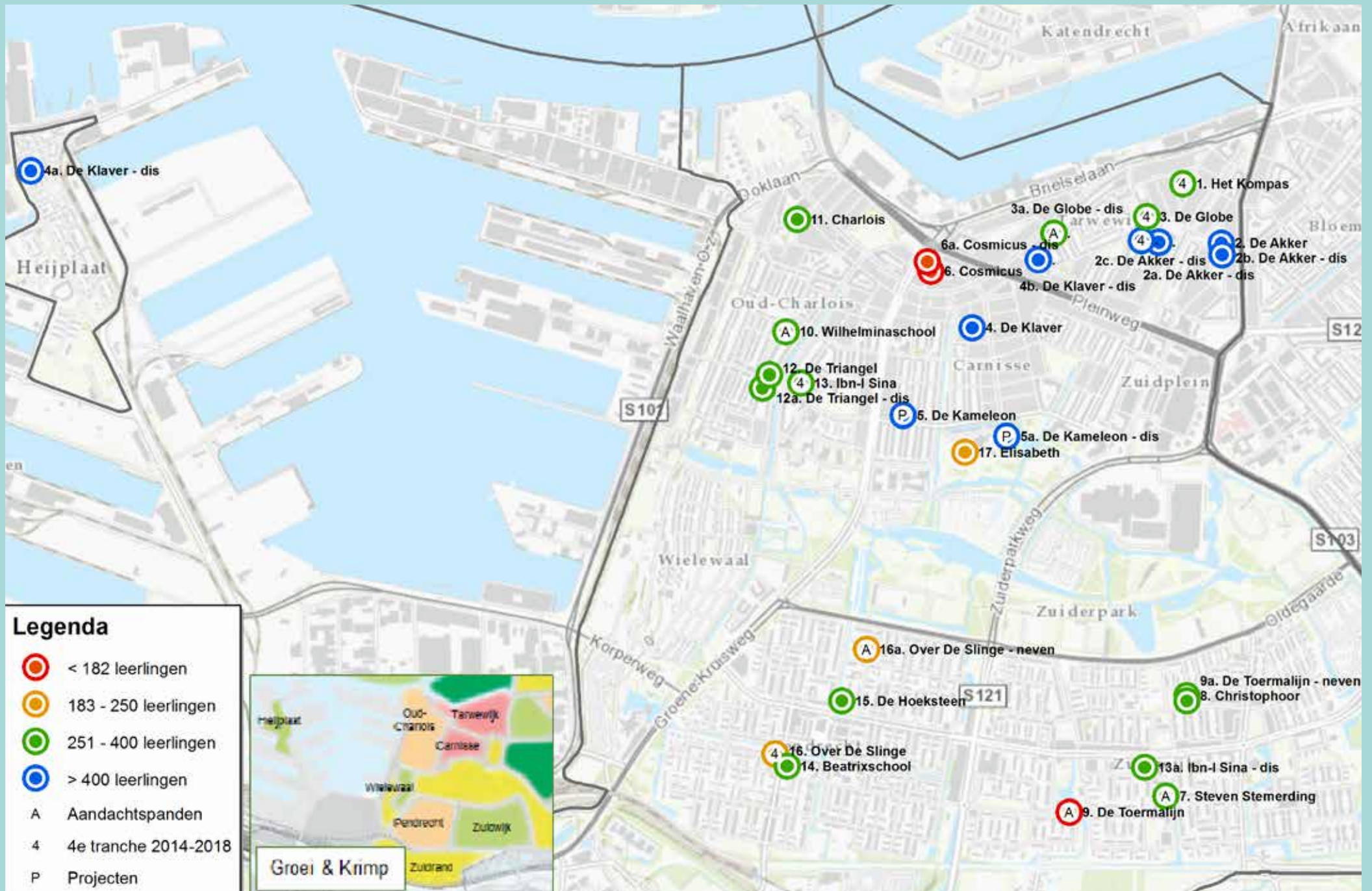
PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES (D.D. 1-1-2020)	M ² BVO (PROGNOSE 2035)	PRIORITERING	DEKKING	VOORWAAR- DENSET
De Globe Hoofdlocatie (Zwartewaal- straat) + Sonnevanc	BOOR, gemeente	Onderzoeken vervangende nieuwbouw (1 locatie voor hoofd- locatie en dislocatie)	Ca 3000m ²	4 ^e tranche		
De Globe Dislocatie (den Hertigstraat)	BOOR, gemeente	Zie hoofdlocatie	+ evt gymzaal (500 of 1000 m ²) (2035) Ca 2660 m ² (2030)	APL 16		
Het Kompas	LEV-WN	Het schoolbestuur stelt een businesscase op met daarin opge- nomen o.a.: ontwikkeling leerling prognose, onderwijsvisie, afweging nieuwbouw versus renovatie, en een ruimtelijk en functioneel programma van eisen.	Ca 1650 m ² (2035) Ca 1600 ² (2030)	4 ^e tranche		
De Akker locatie Elout van Soeterwoude, (Voetjesstraat)	PCBO	PCBO en gemeente onderzoeken of het mogelijk is het aantal PCBO locaties in de Tarwewijk terug te brengen (Wordt na onderzoek duidelijk.	4 ^e tranche (Elout v S)		
Ibn-I Sina (Zegenstraat)	SIPOR	SIPOR geeft aan niet per se gebonden te zijn aan deze wijk. Er is een wens voor een grotere locatie >300 leerlingen. Volgens de prognose zijn er in 2035 256 kinderen op Ibn-I Sina De doelgroep woont voornamelijk in Pendrecht, Zuidwijk en Carnisse. Er zijn mogelijkheden in leegstand als gevolg van Herontwerp VO op Zuid.	Ca 1550 m ² (2035) Ca 1490 m ² (2030)	4 ^e tranche		
De Triangel – dislocatie (De Land- manstraat)	BOOR	Voor de Triangel wordt binnen het IHP 2020-2023 een nieuwe investeringsaanvraag gedaan. Voorkeur gemeente voor samenvoegen (één locatie), 'zo zuidelijk mogelijk in Oud-Charlois'	Ca 1600 m ²	APL (geen nummer door PAC, was '2 ^e tranche')		
De Triangel	BOOR	Zie dislocatie		Geen prio		
De Toermalijn – hoofdlocatie (Hijkerveld 5)	BOOR	Wens BOOR: nieuwbouw voor Hoofd- en nevenvestiging	Ca 2300 m ²	APL 5		
Toermalijn – nevenvestiging e (Schere 39)	BOOR	Zie hoofdvestiging		Geen prio		
Steven Stemerding	PCBO	Aanpak, of alternatieven huisvesting	Ca 1500 m ²	APL 9		
Over de Slinge Hoofd	BOOR	Er vindt een verkenning plaats voor een optimalisatie van de huisvesting van alle scholen in Pendrecht	Ca 2500 m ² (2035)	4 ^e tranche		
Over de Slinge Neven	BOOR		Ca 2500 m ²	APL 26		
Beatrix en Hoeksteen	PCBO			Geen prio		
De Wilhelminaschool	PCBO	Er dient een afwegingskader opgesteld te worden door PCBO.	Ca 1650 m ²	APL 44		

MOGELIJKE INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2035

PROJECT	PARTIJ(EN)	PLANNING
Wielewaal	Gemeente en schoolbesturen	Nader te bepalen. Op basis van de huidige prognoses is er tot ca. 2025 geen aanleiding voor een wijk gebonden reguliere basisschool. In een volgend IHP kan op basis van de dan bekende gegevens worden beoordeeld of de cijfers aanleiding geven tot een ander besluit.



CHARLOIS, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



CHARLOIS, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

HOOFDLOCATIES								
NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AAN-DACHTSPAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	AANTAL LLN 2018
1	05SW00	Het Kompas		4		St. LEV-WN	Spijkenissestraat 15	269
2	16WZ00	De Akker				PCBO	Millinxstraat 33	437
3	18EE00	De Globe		4		BOOR	Zwartewaalstraat 38	334
4	12WT00	De Klaver				PCBO	Klaverstraat 44	502
5	18GY00	De Kameleon				BOOR	Fazantstraat 105-107	451
6	29YC00	Cosmicus				SCO	Van Eversdijckstraat 31	169
7	12GJ00	Steven Stemerding	A ₉			PCBO	Slingeplein 10	260
8	17ES00	Christophoor				RVKO	Schere 39	323
9	18LX00	De Toermalijn	A ₅			BOOR	Hijkerveld 5	177
10	09TP00	Wilhelminaschool	A ₄₄			PCBO	Natersweg 7	323
11	18OR00	Charlois				BOOR	Clemensstraat 117	263
12	18PX00	De Triangel				BOOR	De Quackstraat 76	326
13	23GW00	Ibn-I Sina		4		SIPOR	Zegenstraat 120	286
14	10MY00	Beatrixschool				PCBO	Krabbendijkestraat 240	299
15	12PF00	De Hoeksteen				PCBO	Kerkwervingel 30	321
16	18QZ00	Over De Slinge		4		BOOR	Krabbendijkestraat 243	206
17	17FC00	Elisabeth				RVKO	Carnissedreef 292	235

CHARLOIS, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

SCO: STICHTING COSMICUS ONDERWIJS

DISLOCATIES & MEDEGEBRUIK								
NR OP DE KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AANDACHTS PAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	AANTAL LLN 2018
2a	16WZ00	De Akker				PCBO	S-GRAVENDEELSTR 4	
2b	16WZ00	De Akker				PCBO	Millinxstraat 69	
2c	16WZ00	De Akker - E. v Soeterw.		4		PCBO	Voetjesstraat 8	
3a	18EE00	De Globe	A ₁₆			BOOR	DEN HERTIGSTR 32	
4a	12WT00	De Klaver				PCBO	VESTASTR 15	
4b	12WT00	De Klaver				PCBO	KATEND LAGEDK 186	
5a	18GY00	De Kameleon			P	BOOR	Carnissedreef 4	
6a	29YC00	Cosmicus				SCO	MAASTUNNELPLN 42	
12a	18PX00	De Triangel de				BOOR	LANDMANSTR 2	
13a	23GW00	Ibn-I Sina				SIPOR	Beumershoek 3 (medegebr)	
NEVENGEBRUIK								
9a	18LX01	De Toermalijn					Schere 39	
16a	18QZ01	Over De Slinge	A ₂₆				Sommelsdijkstraat 19	187

DELFS- HAVEN.



In 2035 is er in Delfshaven voldoende en kwalitatief goede onderwijs-huisvesting bij een daling van het aantal basisschoolleerlingen. Daarom zullen we tot aan 2023 het huidige niveau van de hoeveelheid vierkante meters onderwijshuisvesting reduceren, waar mogelijk. Daarbij wordt ook ingezet op leegstandreductie. Daarnaast zullen we investeren in de kwaliteit van 4 schoollocaties, waarvan de kwaliteit onvoldoende is.

Delfshaven is een gebied met 20 primair onderwijs scholen (en 9 dislocaties) met 51.683 m² lesruimte. De komende jaren wordt er een krimp van de basisgeneratie verwacht in Delfshaven van -5,14%, terwijl er momenteel een overschot aan onderwijshuisvesting is. Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte zullen reduceren, waar mogelijk. Daarbij wordt er ook ingezet op leegstandreductie.

In Delfshaven zijn er relatief veel panden in het basisonderwijs waarvan de bouwtechnische kwaliteit als onvoldoende is aangemerkt. Deze panden zijn opgenomen op de 'opgeschoonde' 50-aandachtspandenlijst. Het gaat over de Nicolaasschool, de Shri Saraswati, Harbour Bilingual, Rotterdamse Montessori basisschool, De Korf en OBS Finlandia. Waarbij de laatste twee scholen momenteel qua leerlingaantallen onder de opheffingsnorm zitten en daarom (nog) niet in aanmerking komen voor een IHP project. Voor Harbour Bilingual loopt een verkenning naar huisvesting op de Internationale campus, waardoor dit project opschuift naar na 2023. Er is ook een aantal schoolgebouwen in

Delfshaven waarbij het conditieniveau of de staat van het pand als onvoldoende wordt aangemerkt door het schoolbestuur. Dit zijn vaak schoolgebouwen die niet op de aandachtspandenlijst van het IHP staan. Deze gebouwen dienen volgens de schoolbesturen echter wel bouwtechnisch en/of installatietechnisch aangepakt te worden. Voor deze individuele kwesties moeten de betreffende schoolbesturen en gemeente per casus een oplossing zien te vinden.

Aandachtspunten voor de scholen in Delfshaven zijn de hoge mate van segregatie, de grote uitstroom en het aantal scholen, dat zich onder de opheffingsnorm bevindt. Het scholenaanbod in Delfshaven kent een redelijk variatie. **Toch is er een relatief grote uitstroom te zien van leerlingen uit Delfshaven (16%)** naar aangrenzende gebieden (met name Schiedam). Het aandeel scholen onder de opheffingsnorm in Delfshaven ligt hoog (30%). Het gaat om de Boog, de Korf, de Mozaïek, de Ark, Dakpark en Finlandia. Wat verder opvalt is, dat in Delfshaven ook meer scholen staan die met hun percentage gewichtenleerlingen meer dan 20% afwijken van het gemiddelde van scholen in dezelfde wijk. In Delfshaven zijn bijvoorbeeld 2 scholen die (vrijwel) geen gewichtenleerlingen hebben en 2 scholen die vrij veel gewichtenleerlingen hebben ten opzichte van het gemiddelde.

De leerlingenpopulatie van deze scholen is geen afspiegeling van de wijk. De schoolbesturen maken concrete plannen om de leegstand te reduceren in Delfshaven. Hierbij kan gedacht worden aan het afstoten van dislocaties of het samenvoegen van kleine scholen. De nog te realiseren IHP projecten gaan tevens bijdragen aan het verminderen van het aantal schoollocaties.

Een ander aandachtspunt voor Delfhaven is het feit dat er, volgens planning, dit decennium forse woningbouw plaats gaat vinden (met name in de gebiedsontwikkeling Merwevierhavens, maar ook op andere plekken in Delfshaven). Momenteel zien we al, dat op een aantal plekken in het gebied (Nieuwe Westen, Middelland en Schiemond) de bevolkingssamenstelling aan het veranderen is, omdat nieuwe wijkbewoners in bestaande woningen of reeds gerealiseerde nieuwbouw trekken. De verwachting is, dat deze ontwikkeling zich doorzet naar de toekomst. Daarnaast zullen nieuwe woningen meer midden- en hogere inkomens naar Delfshaven lokken. Dit leidt tot extra vraag en groei van bepaalde scholen. Door ruimtegebrek kan er daardoor versnippering van scholen ontstaan over meerdere (dis)locaties. De ambitie van de gemeente is juist om het aantal kleine dislocaties van in (totale) omvang grote scholen in met name Nieuwe Westen en Middelland terug te brengen.

Waar kansen zich voordoen, zullen deze worden benut om die scholen, bij voorkeur in één pand of op één locatie te huisvesten. Ook zouden schoolbesturen moeten overgaan tot het opheffen van schoollocaties met juist een gering aantal leerlingen (onder de opheffingsnorm), zonder zicht op groei of redelijke kans op het aan zich binden van nieuwe wijkbewoners. Scholen die aan de andere kant wachtlijsten kennen en/of specifieke onderwijsconcepten aanbieden en wél leerlingengroei kennen zouden in principe de mogelijkheid geboden moeten worden om binnen vooraf afgesproken kaders te groeien indien het huidige gebouw te krap wordt. Dat kan ook op een locatie elders in de wijk (gelet op een betere spreiding van het onderwijsaanbod). De dislocatie Mullerpier (RVKO) zou, mits het

een nevenvestiging wordt, hiervoor in aanmerking kunnen komen gelet op de geplande woningbouw in Schiemond, Dijkzicht en Nieuwe werk.

VOORGENOMEN INVESTERINGS-PROJECTEN TOT EN MET 2023

PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES (DD. 1-1-2020)	PRIORITEIT	M ² (PROGNOSSE 2035)	DEK-KING	VOOR- WAAR- DEN SET
Rotterdamse Montessori basisschool	Vereniging Montessori basisschool Rotterdam en gemeente	Project staat op de opgeschoonde 50 pandenlijst maar zit (nog) niet in een tranche.	APL 29+42	1887 m ²	IHP	

MOGELIJKE INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2035

PROJECT	PARTIJ(EN)	PLANNING
Herstructurering PO in buurten als Middelland en Nieuwe Westen door in te zetten op vermindering aantal (te) kleine scholen en/of schoollocaties (onder opheffingsnorm) door sanering of door kansen te grijpen in bijv. gebiedsontwikkeling.	Schoolbesturen en gemeente	2020-2035
Gebiedsontwikkeling Merwevierhavens (M4H) en verhuizen van een bestaande schoollocatie naar het ontwikkelgebied op moment dat de basisgeneratie in Merwevierhavens voldoende omvang kent.	Schoolbesturen en gemeente	2 fases: Claim plot in gebieds- ontwikkeling Analyse en na 2023 eventuele realisatie dmv. bestuurlijk besluit in Stuurgroep OHV
Verhuizing Harbour Bilingual (APL 19) en International naar Internationale campus	Gemeente en schoolbestuur Boor	Verkenning naar Internationale campus loopt

DELFSHAVEN, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



Legenda

- < 182 leerlingen
- 183 - 250 leerlingen
- 251 - 400 leerlingen
- > 400 leerlingen
- A Aandachtspanden
- 4 4e tranche 2014-2018
- P Projecten

Groeien Krimp



DELFSHAVEN, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

GEBIED DELFSHAVEN								
NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AANDACHTS- PAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	AANTAL LLN 2018
1	03GE00	Prinses Margriet school				Kind en Onderwijs	Spaanseweg 40	346
2	08CK00	Rotterdamse Montessorischool	A			Ver. D R'damse Montessorischool	Essenburgsingel 25	338
3	08CL00	Basisschool van Oldenbarnevelt School				Ver. Van Oldenbarneveltschool R'dam	Jagthuisstraat 14	237
4	11UB00	Delfshaven				Boor	Pieter de Hoochstraat 52	208
5	12DY00	Boog de				Boor	Kedoestraat 102	172
6	12VC00	Korf de	A			Boor	Korfmakersstraat 80	167
7	12XS00	CBS Mozaiek				Kind en Onderwijs	Jaap Valkhoffplein 5	152
8	13BC00	OBS Kasteel Spangen				Boor	Nicolaas Beetsstraat 4	259
9	13DM00	CBS de Ark				Kind en Onderwijs	Nozemanstraat 16	114
10	13LW00	OBS Dakpark				Boor	Catharina Beersmansstraat 80	153
11	06RV00	Dr.J. Logemanschool (SBO)*				Kind en Onderwijs	Albregt-Engelmanstraat 34	30
12	13NX00	Dr.J. Woltjerschool				Kind en Onderwijs	Albregt-Engelmanstraat 34	183
13	13QN00	Vierambacht de				Boor	Nozemanstraat 75	434
14	14EJ00	Finlandia	A			Boor	Brigantijnstraat 46-48	162
15	17ZD00	Maria (S)				RVKO	Schietbaanlaan 90	379
16	17ZI00	Emmaus				RVKO	Tidemanstraat 59	624
17	17ZO00	Maria (T)				RVKO	Taandersplein 3	191
18	17ZU00	Valentijn				RVKO	Gijsingstraat 51	533
19	18AA00	Nicolaas School			P	RVKO	Schiedamseweg 227	654
20	22NT00	Islamitische Basischo...				SIPOR	Van Lennepstraat 17	329
21	18YD00	Lucas (SBO)*	A			RVKO	Korfmakersstraat 68-74	108
22	23UP00	Shri Saraswatie School			P	Stichting Hindoe Onderwijs	Blokmakersstraat 46	190
23	14HB00	Harbour International and Bilingual	A			Boor	Coolhavenstraat 29	463

DELFSHAVEN, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

DISLOCATIES								
NR OP KAART	BRIN	SCHOOL	AANDACHTS- PAND	4E TRANCHE	PROJECTEN	BESTUUR	ADRESSEN	AAN- TAL LLN 2018
1	03GE00	Prinses Margriet school				Kind en Onderwijs	Burgemeester Konningssing 39	
2	08CK00	Montessorischool				Ver. De R'damse Montesso- rischool	Beukelsdijk 37	
13	13QN00	De Vierambacht				BOOR	C.P. Tielestraat 2	
13	13QN00	De Vierambacht				BOOR	De Jagerstraat 22	
15	17ZD00	Maria				RVKO	Robert Fruinstraat 33	
16	17Z100	Emmaus				RVKO	Buitenhofstraat 145	
19	18AA00	Nicolaas				RVKO	Schiedamseweg 282	
19	18AA00	Nicolaas				RVKO	Korfmakersstraat 12	
19	18AA00	Nicolaas				RVKO	Korfmakersstraat 127	

FEIJENOORD.

In 2035 is er in Feijenoord voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting om een groei in het aantal basisschoolleerlingen op te vangen.

Daarom zullen we tot aan 2023 het huidige niveau van de hoeveelheid vierkante meters onderwijshuisvesting uitbreiden. Daarnaast zullen we investeren in de kwaliteit van 7 schoollocaties. Dat zal in sommige gevallen sloop/nieuwbouw betreffen, in andere gevallen een renovatie, of samenvoeging. Daarnaast faciliteren we de nieuwbouw van 1 geheel nieuwe school na 2025.

Feijenoord is een gebied met 23 primair onderwijs scholen (en 12 dislocaties) met 55.400 m² lesruimte. De komende jaren (tot 2035) wordt er een stijging van de basisgeneratie verwacht van 20,8%. Op Katendrecht wordt zelfs een explosieve groei van 122,9% verwacht (tot 2035). De voorziene groei rechtvaardigt de komst van een derde school(locatie) op Katendrecht, en uitbreiding van in ieder geval één van de huidige locaties. **Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte uitgebreid zal worden ten opzichte van het huidige niveau.**

In Feijenoord zijn enkele panden opgenomen op de 'opgeschoonde' 50-aandachtspandenlijst. Het gaat over de Theresia, De Schalm, De Pijler dislocatie en de Laurens Cupertino (SBO) (Bree 61). Daarnaast zijn er schoolpanden in Feijenoord die op de 4e tranche van het IHP 2015-2019 staan: Johan Bogerman, Risala (zowel hoofd- als dislocatie) en De Mare.

VOORGENOMEN INVESTERINGS-PROJECTEN TOT EN MET 2023

Aandachtspunten voor de scholen in Feijenoord zijn wisselend per wijk. Voor de wijk Feijenoord is segregatie een aandachtspunt. Veel kinderen van hoger opgeleide ouders gaan buiten de wijk naar school. Op Katendrecht draait het met name om de opvang van de grote groei in de basisgeneratie. Dit gebeurt in twee fasen. De eerste fase loopt tot 2025. De tweede fase loopt van 2025 tot 2035. Van 600 leerlingen nu (2018) naar 1000 leerlingen in 2025 naar 1400 leerlingen in 2035. In de ontwikkeling dient nadrukkelijk aandacht te zijn voor logistiek en verkeersveiligheid. In het gehele gebied is er een aantal kleine(re) scholen of schoollocaties, die aandacht vragen. De eerste is de Piramide (BOOR). Dit is een school met een leerlingaantal dat tot 2035 geleidelijk maar constant afneemt (van 177 in 2018 naar 166 in 2035). Gemeente is met BOOR in overleg over de toekomst van de Piramide.

De tweede school is de Johan Bogerman (Stichtseplein). Deze school staat op de 4e tranche lijst. De gemeente ondersteunt het voorstel van het schoolbestuur om op de locatie Stichtseplein drie locaties samen te voegen (sloop/nieuwbouw). Het betreft de Johan Bogerman, de Savornin Lohman en de Willem van Oranje.

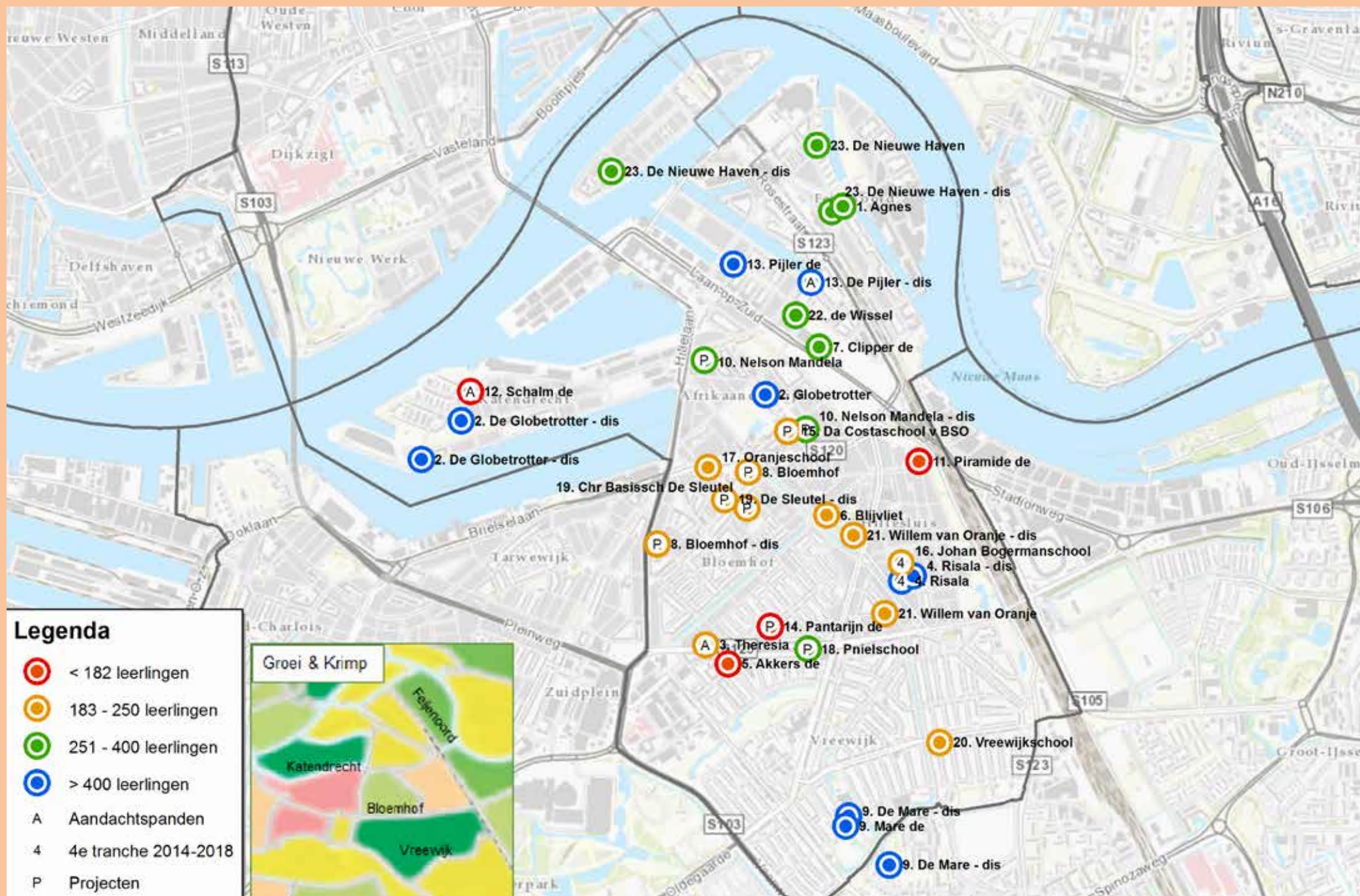
De derde school is de Nieuwe Haven. Deze bestaat momenteel uit drie locaties. De locaties staan niet op de aandachtspandenlijst of de lijst met 4e tranche scholen. PCBO is verzocht een plan op te stellen om van drie naar twee locaties te gaan.

PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES (DD. 1-1-2020)	PRIORITEIT	M ² BVO (PROGNOSSE 2035)	DEK-KING	VOORWAARDEN SET
Johan Bogerman: samenvoegen drie locaties	PCBO		4° tranche (1 locatie)	2400 m ² + 1 gymzaal á 500 m ² (2035) Ca 2300 m ² (2030)		
De Mare (start 2023)	BOOR ism CVO en PCBO	Op termijn afstoot dislocatie (in IJsselmonde, 4° tranche) en toekomstige groei opvangen in het Vreewijk Lyceum. BOOR neemt het initiatief om tot een voorstel te komen samen met CVO en PCBO. Start medio 2023.	4° tranche	?		
Risala (hoofd- en dislocatie samen)	SIPOR		4° tranche	Ca 2750 m ² (2035) Ca 2665 m ² (2030)		Opmerking: de dislocatie staat op de 4° tranche, de hoofdlocatie niet
Nieuwbouw nieuwe school Katendrecht (nabij locatie de Schalm) daarna sloop Schalm	Gemeente (J&O, SO) BOOR, RVKO (+PCBO)	Afstemming met SO, inrichten stuurgroep. Tussentijdse groei opvangen met tijdelijke units.	APL 6 (locatie Schalm)	Nieuwbouw in 2025/26: 3200 m ²		Eerst bouwen voor 2025, daarna aanvullen voor 2035
De Pijler dislocatie – vervangende nieuwbouw	BOOR	Kan opgestart worden	APL 1	Ca 1800 m ²		
de Laurens Cupertino (Bree 61)	RVKO	De RVKO wil naar een alternatieve locatie verhuizen, maar alleen als deze beter is dan het huidige gebouw waarin de school is gehuisvest.	APL 40			
Theresia	RVKO	Geen uitspraak over gedaan	APL 49	Ca 1300 m ²		

MOGELIJKE INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2035

PROJECT	PARTIJ(EN)	PLANNING
School op Katendrecht II, na 2025, richting 2035	RVKO, BOOR, PCBO, ca 2200 m ² BVO	Oplevering na 2026, eerste groei opvangen door tijdelijke huisvesting. Locatie en invulling nader te bepalen. Gebiedsontwikkeling met bijbehorende prognose verder in de toekomst (nog) niet voldoende uitgekristalliseerd.

FEIJENOORD, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



FEIJENOORD, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AAN- DACHTSPAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	AANTAL LLN 1-10- 2018
1	17AP00	Agnes				24597 - RVKO	Persoonsdam 18	329
2	17DP00	Globetrotter				24597 - RVKO	Afrikaanderplein 5	636
3	17DF00	Theresia	A			24597 - RVKO	Strevelsweg 155	205
4	31JX00	Risala		4		30731 - SIPOR	HOLLANDESESTR 74	489
5	18TM00	Akkers de				41775 - BOOR	Jagerslaan 15	154
6	18WG00	Blijvliet				41775 - BOOR	Hillevliet 96-98	202
7	19BE00	Clipper de				41775 - BOOR	Laan op Zuid 1362	355
8	18VF00	Bloemhof				41775 - BOOR	Putsebocht 3	204
9	18SV00	Mare de				41775 - BOOR	Grift 50	813
10	19AF00	Nelson Mandela				41775 - BOOR	Joubertstraat 7	271
11	18VR00	Piramide de				41775 - BOOR	Slaghekstraat 5	166
12	18ZU00	Schalm de				41775 - BOOR	Katendrechtsestraat 61	164
13	24NX00	Pijler de	A			41775 - BOOR	W.G. Witteveenplein 10	617
14	18UM00	Pantarijn de				41775 - BOOR	Dubbelstraat 6	164
15	13YZ00	Da Costaschool v BSO				47595 - ST. P.C.B.O.	Johannes Brandstraat 3-7	183
16	14HU00	Johan Bogermanschool voor Basis- onderwijs		4		47595 - ST. P.C.B.O.	Stichtseplein 3	205
17	13RP00	Oranjeschool voor Basisonderwijs				47595 - ST. P.C.B.O.	Putselaan 184	229
18	16UW00	Pnielschool				47595 - ST. P.C.B.O.	Sandelingplein 25	287
19	16YB00	Chr Basissch De Sleutel				47595 - ST. P.C.B.O.	Asterstraat 26	211
20	14FC00	Vreewijkschool				47595 - ST. P.C.B.O.	Groenezoom 156	217
21	16YU00	Christelijke Basisschool Willem van Oran				47595 - ST. P.C.B.O.	Hendrick Croesinckstraat 36	216
22	24PB00	Basisschool de Wissel voor Interconfessi				47595 - ICBO	Spoorweghaven 174	348
23	13YZ01	De Nieuwe Haven				47595 - ST. P.C.B.O.	NASSAUHAVEN 180	275
								6940

FEIJENOORD, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

DISLOCATIES PO								
NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AAN- DACHTSPAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	AANTAL LLN 1-10- 2018
2	17DP	De Globetrotter				24597 - RVKO	Hillestraat 7	
2	17DP	De Globetrotter				24597 - RVKO	Walhallalaan 116	
4		Risala		4		30731 - SIPOR	Overijsselsestraat 49	
8	18VF	Bloemhof				41775 - BOOR	Oleanderstraat 117a	
9	18SV	De Mare				41775 - BOOR	Grift 42-50	
9	18SV	De Mare				41775 - BOOR	Grift 42-50	
10	19AF	Nelson Mandela				41775 - BOOR	C. De Wethstraat 118	
13	24NX	De Pijler	A			41775 - BOOR	Rijtuigweg 1	
19	16YB	De Sleutel				47595 - ST. P.C.B.O.	Zwederstraat 54	
21	16YU	Willem van Oranje				47595 - ST. P.C.B.O.	Zuidpolderstraat 63	buiten gebruik
23	13YZ01	De Nieuwe Haven				47595 - ST. P.C.B.O.	Nassauhaven 433	

HILLEGERSBERG-SCHIEBROEK.



In 2035 is er in Hillegersberg-Schiebroek voldoende en kwalitatief goede onderwuisvesting bij een lichte daling van het aantal basisschoolleerlingen in Hillegersberg. Rekening houdend met een groei in Schiebroek vanwege de komst van nieuwbouwwoningen.

Er zijn meerdere investeringsprojecten op het gebied van onderwuisvesting gestart in Hillegersberg-Schiebroek.

Hierbij is rekening gehouden met de in de toekomst benodigde capaciteit.

Daarom zullen we tot aan 2023 het niveau bij oplevering van de lopende projecten handhaven, ondanks dat er momenteel op een aantal schoollocaties wel een overschot is. Daarnaast zullen we investeren in de kwaliteit van 4 schoollocaties, waarvan de kwaliteit onvoldoende is en het huisvesten van 1 nieuwe school (door medegebruik).

Hillegersberg-Schiebroek is een gebied met 14 primair onderwijs scholen (en 6 dislocaties) met 29.600 m² lesruimte.

De komende jaren wordt er een krimp van de basisgeneratie verwacht in Hillegersberg-Schiebroek van -6%. De krimp doet zich voor in alle wijken met uitzondering van Schiebroek, waar door de ontwikkeling van woningbouw groei wordt verwacht (ca. 7%). De totale ruimtebehoefte in het gebied neemt af op de lange termijn, op de korte termijn is een lichte groei te verwachten. De beschikbare capaciteit aan onderwuisvesting in het hele gebied Hillegersberg-Schiebroek is momenteel groter dan de huidige en de toekomstige behoefte.

Op enkele locaties is sprake van tekort. Op andere locaties zien we een overschot. Er zijn meerdere investeringsprojecten op het gebied van onderwuisvesting gestart in Hillegersberg-Schiebroek. Hierbij is rekening gehouden met de in de toekomst benodigde capaciteit. **Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte wordt gehandhaafd op het niveau bij oplevering van de lopende projecten, ondanks dat er momenteel op een aantal schoollocaties een overschot is.**

Voor de leerlingen in Hillegersberg-Schiebroek is het onderwijsaanbod evenwichtig te noemen. Het scholenaanbod in Hillegersberg-Schiebroek kent voldoende variatie en de scholen zijn een goede afspiegeling van de wijk. Kenmerkend is een grote variëteit in de omvang van scholen (vanaf 200 tot 600 leerlingen). Er is nauwelijks uitstroom naar aangrenzende wijken of verder daarbuiten. De spreiding is goed. Daarom is een herschikking van scholen, ondanks de

verandering in ruimtebehoefte binnen het gebied, vanuit de ambitie voor een evenwichtig onderwijsaanbod voor Hillegersberg-Schiebroek nodig noch gewenst.

In Hillegersberg-Schiebroek zijn relatief veel panden in het basisonderwijs waarvan de bouwtechnische kwaliteit als onvoldoende is aangemerkt. Er zijn de laatste jaren daarom circa 7 schoollocaties vernieuwd en een aantal dislocaties is afgestoten. Er zijn nog 3 panden, die zijn opgenomen op de 'opgeschoonde' 50-aandachtspandenlijst. Het gaat over Emmaschool (dislocatie Kerkstraat), Tarcisusschool (Joh. De Wittlaan) en De Goede Herderschool (Kastanjeplein). De Montessori Tuinstad (Abeelweg) staat op de lijst met 4e tranche scholen.

Er is een vierde schoollocatie opgenomen op de 'opgeschoonde' 50-aandachtspandenlijst (Jacob Marisschool), maar op verzoek van schoolbestuur wordt de vervangingsopgave doorgeschoven naar periode 2023-2026.

Schoolbestuur Sipor heeft goedkeuring van het Ministerie om een nieuwe islamitische basisschool te starten aankomend schooljaar, bij voorkeur in Schiebroek. Deze nieuwe school zullen wij faciliteren met onderwijshuisvesting via medegebruik in beschikbare onderwijsruimte. Het effect van deze nieuwe school op de andere scholen zal komende jaren moeten blijken. Boor is bezig met het huisvesten van de totale basisschool De Wilgenstam in het hoofdgebouw aan de Meidoorsingel. Na realisatie vervalt de nevenvesting aan de Wilgenlei en komt dit gebouw terug bij de gemeente.

Na uitvoering van de voorgenomen plannen is het aantal dislocaties afgenomen (ca. 3 minder) en is geen sprake meer van nevenvestigingen.

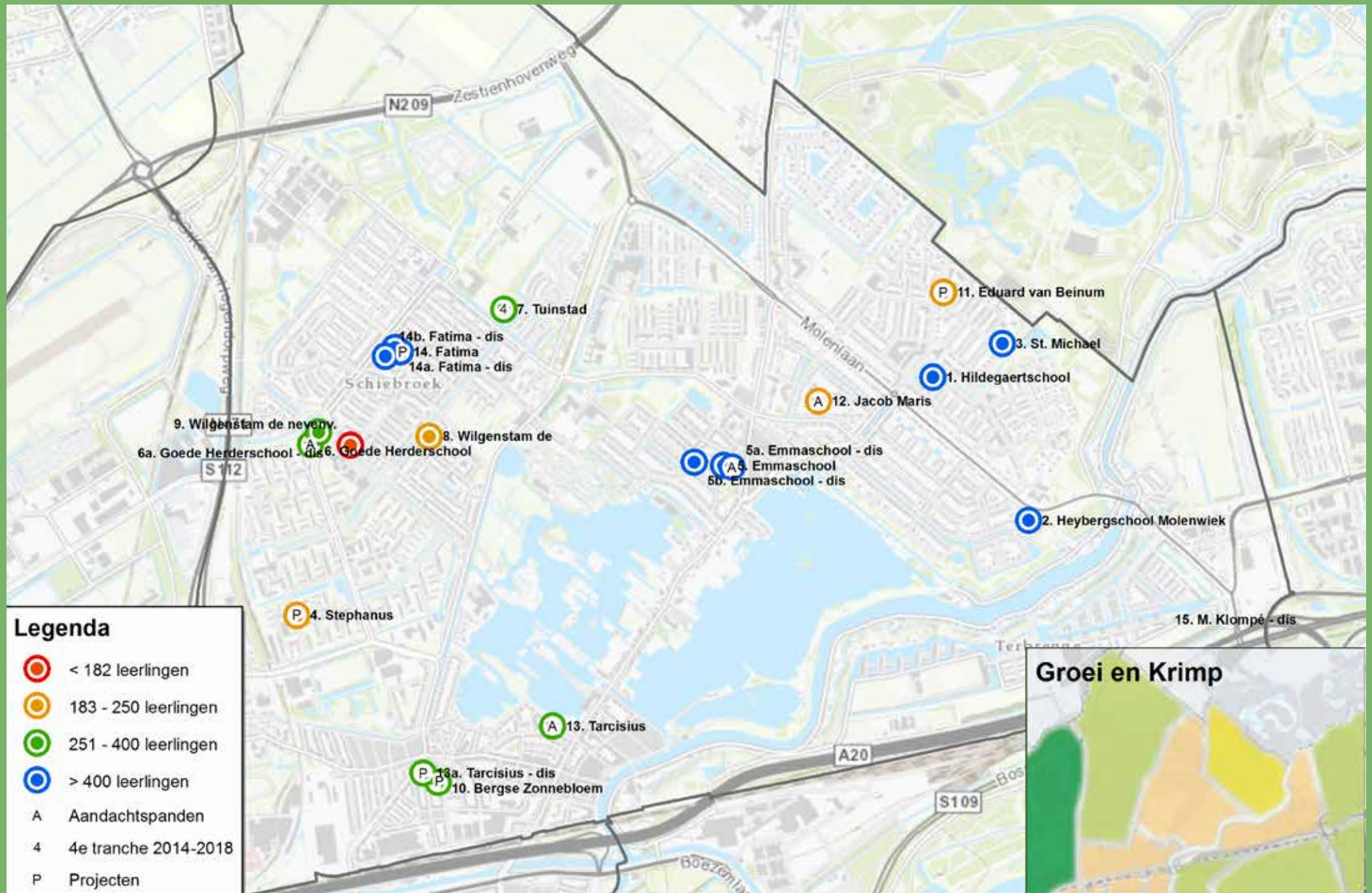
VOORGENOMEN INVESTERINGS-PROJECTEN TOT EN MET 2023

PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES (DD. 1-1-2020)	PRIORITE-RING	M ² (PROG-NOSE 2035)	DEK-KING	VOOR-WAAR-DEN SET
Montessori Tuinstad	BOOR, gemeente	BOOR wil een plan ontwikkelen voor de toekomst van het gebouw en de locatie. Aandachtspunt: huidige overmaat ruim 600m ² ; herontwikkel potentie i.c.m. woningbouw. Permanente huisvestingsbehoefte 2020-2035 is 1.586m ² o.b.v. 276 leerlingen).	4 ^e tranche	1.586m ²		
Emmaschool-dislocatie Kerkstraat	SPCOHS, gemeente	Huisvestingsplan hoofd- incl. dislocatie n.a.v. haalbaarheidsonderzoek naar unilocatie. Daarvoor levert SPCOHS voorstel aan i.c.m. afstoten dislocatie(s).	APL 8	2.328m ²		
Tarcisusschool-hoofdlocatie Joh. De Wittlaan	RVKO, gemeente	Op korte termijn (2020) haalbaarheidsonderzoek unilocatie Tarcisus ter vervanging van dislocatie en hoofdlocatie. Op basis van het resultaat van het haalbaarheidsonderzoek de vervangingsopgave Johan de Wittlaan verder uitwerken.	APL 10	1.860m ²		
De Goede Herderschool-hoofdlocatie Kastanjeplein	SPCOHS, gemeente	Uitbreiding / herhuisvesting hoofdlocatie (vervangingsopgave)	APL 46	1.752m ²		
Nieuwe islamitische basisschool Schiebroek	SIPOR, gemeente	Huisvesting voor nieuw te starten school per schooljaar 2020-2021 door medegebruik	zorgplicht	n.t.b.		

MOGELIJKE INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2035

PROJECT	PARTIJ(EN)	PLANNING
Jacob Marisschool	Gemeente en BOOR	Op verzoek van het schoolbestuur wordt de vervangingsopgave doorgeschoven naar periode 2023-2026

HILLEGERSBERG-SCHIEBROEK, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



HILLEGERSBERG-SCHIEBROEK, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

NR OP KAART	BRINNUMMERR	SCHOOL	AAN-DACHTSPAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	AANTAL LLN 2018
1	01XU00	Hildegartschool				SPCOHS	Debussylaan 11	415
2	04TT00	Heybergschool Molenwiek				SPCOHS	Heijbergstraat 4	404
3	05DG00	St. Michael				RVKO	Mahlersingel 9	607
4	05JC00	Stephanus				RVKO	Asserweg 360	206
5	10MZ00	Emmaschool				SPCOHS	Hilleniussingel 23	482
6	11CJ00	Goede Herderschool	(46)			SPCOHS	Kastanjeplein 6	266
7	17FY00	Tuinstad		4eT		BOOR	Abeelweg 225	288
8	17JH00	Wilgenstam de				BOOR	Meidoornsingel 120	222
9	17JH01	Wilgenstam de nevenv.				BOOR	Wilgenlei 149	97
10	17LO00	Bergse Zonnebloem				BOOR	Elektroweg 18-20	394
11	17MV00	Eduard van Beinum				BOOR	Bizetlaan 2	183
12	17NJ00	Jacob Maris	(3)			BOOR	Jacob Marisplein 9	224
13	17TF00	Tarcisius	(10)			RVKO	Johan de Wittlaan 5-9	387
14	17TP00	Fatima				RVKO	Larixlaan 190-192	646
DISLOCATIE								
5a	10MZ00	Emmaschool	(8)			SPCOHS	Kerkstraat 41	
5b	10MZ00	Emmaschool				SPCOHS	A. vd Doeslaan 15	
6a	11CJ00	Goede Herderschool				SPCOHS	t.o. Kastanjeplein	
13a	17TF00	Tarcisius				RVKO	Margrietstraat 15	
14a	17TP00	Fatima				RVKO	Larixlaan 192	
14b	17TP00	Fatima				RVKO	Vuurpijlstraat 27	
14c	17TP00	Fatima				RVKO	Schoolstraat 18	
		M. Klompé				RVKO	M.ter Wogtlaan 135/137	
		Japane/internationale school					Verhulstlaan 19	

HOEK VAN HOLLAND.



In 2035 is er in Hoek van Holland voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting om een sterke groei in het aantal basisschoolleerlingen op te vangen.

Op korte termijn (tot aan 2023) is er nog geen tekort aan onderwijshuisvesting.

Daarom zal tot aan 2023 het huidige niveau van de hoeveelheid vierkante meters onderwijshuisvesting stabiel blijven. We zullen in deze periode investeren in de kwaliteit van 1 schoollocatie, waarvan de kwaliteit onvoldoende is, mits er groei plaatsvindt van het leerlingaantal.

Hoek van Holland is een gebied met 3 primair onderwijs scholen met 5554 m² lesruimte. De basisgeneratie groeit naar verwachting met meer dan 20% tot aan 2035, waardoor er een grotere huisvestingsbehoefte ontstaat.

Met betrekking tot de verwachte groei van de basispopulatie zijn er twee zaken onderzocht:

- De noodzaak om een vierde school te starten;
- De mogelijkheid om de groei op te vangen binnen het huidige scholenaanbod.

Vanwege de relatie tussen schaalgrootte en het organiseren van kwalitatief goed onderwijs, zal de groei worden opgevangen binnen het huidige aanbod. Dit heeft consequenties voor de huisvesting van 1 of meer van de bestaande scholen, echter pas na 2023. **Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte stabiel zal blijven.**

In Hoek van Holland is er één pand in het basisonderwijs waarvan de bouwtechnische kwaliteit als onvoldoende is aangemerkt. Het betreft het schoolgebouw van de Van Rijckevorselschool van Stichting BOOR. Het is de enige school in het gebied onder de opheffingsnorm. Deze school moet echter behouden blijven op grond van de statuten van BOOR, die zijn vastgesteld door de gemeenteraad. Op de locatie van de Van Rijckevorselschool is er sprake van medegebruik door de Driemaster van Kind & Onderwijs. De Van Rijckevorselschool is opgenomen op de 'opgeschoonde' 50-aandachtspandenlijst van het IHP.

Het aandachtspunt voor de scholen in Hoek van Holland is de **hoge mate van uitstroom richting het Westland en Naaldwijk (12,8%)**. Inwoners vinden het gewenste aanbod niet in de directe buurt (vanwege het beperkte aantal scholen), of kiezen een school buiten het gebied vanwege praktische redenen (zoals de nabijheid van de werklocatie).

VOORGENOMEN INVESTERINGS-PROJECTEN TOT EN MET 2023

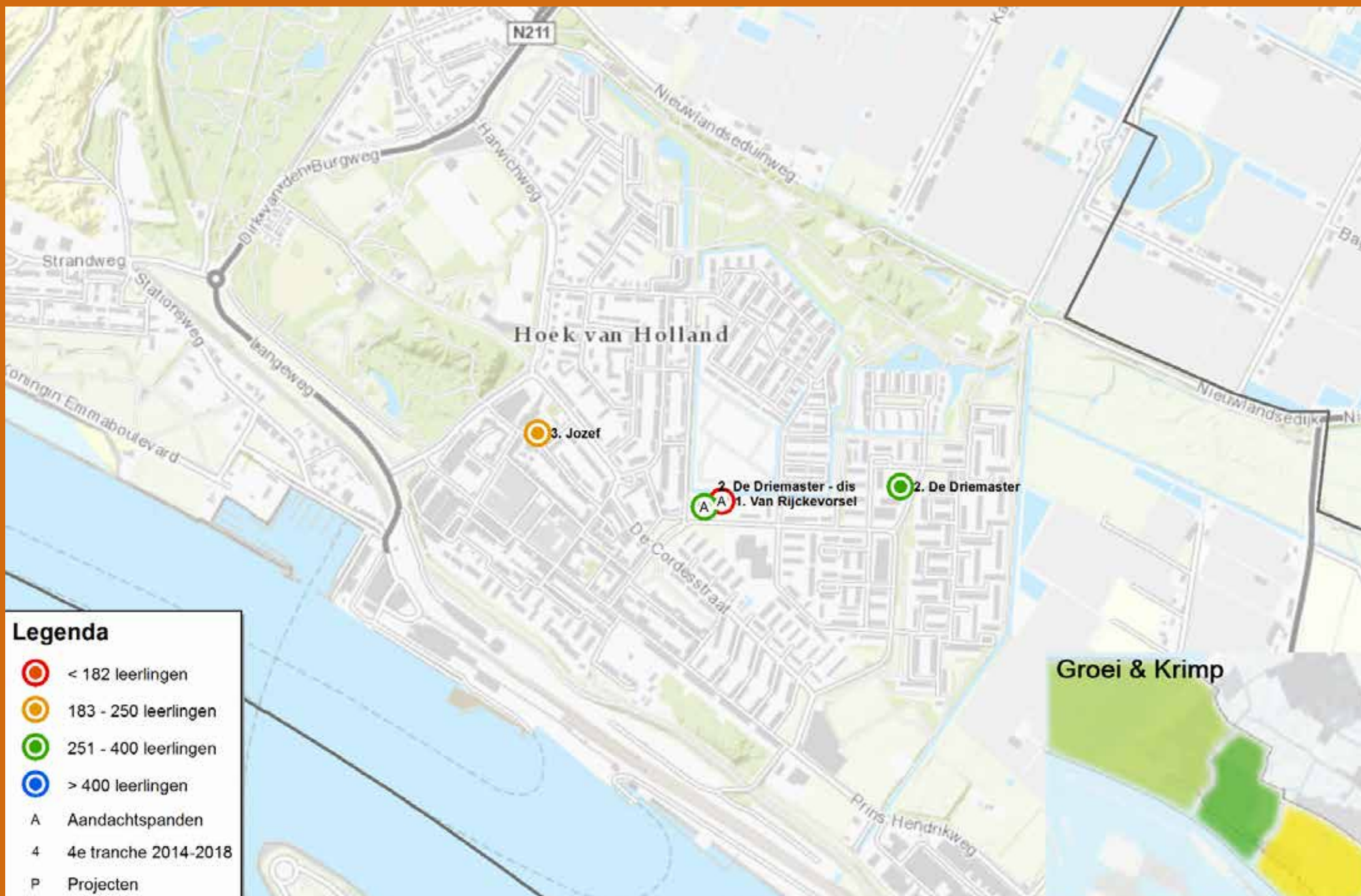
PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES (DD. 1-1-2020)	PRIORITEIT	M ² (PROGNOSE 2035)	DEKKING	VOORWAARDEN SET
Van Rijckevorsel	BOOR	BOOR levert een plan om een leerlingaantal te realiseren boven de opheffingsnorm. Aan de hand van een stijging van het leerlingaantal boven de opheffingsnorm wordt bezien of een investering in het pand wordt gedaan in de periode tot 2023.	APL 38	Wordt vastgesteld aan de hand van het plan van BOOR		Zie proces

MOGELIJKE INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2035

PROJECT	PARTIJ(EN)	PLANNING
Faciliteren groei basisgeneratie Hoek van Holland als gevolg van extra woningbouw. De voorkeur van de schoolbesturen gaat uit naar uitbreiding bij de huidige locaties.	Gemeente en schoolbesturen	Nader te bepalen



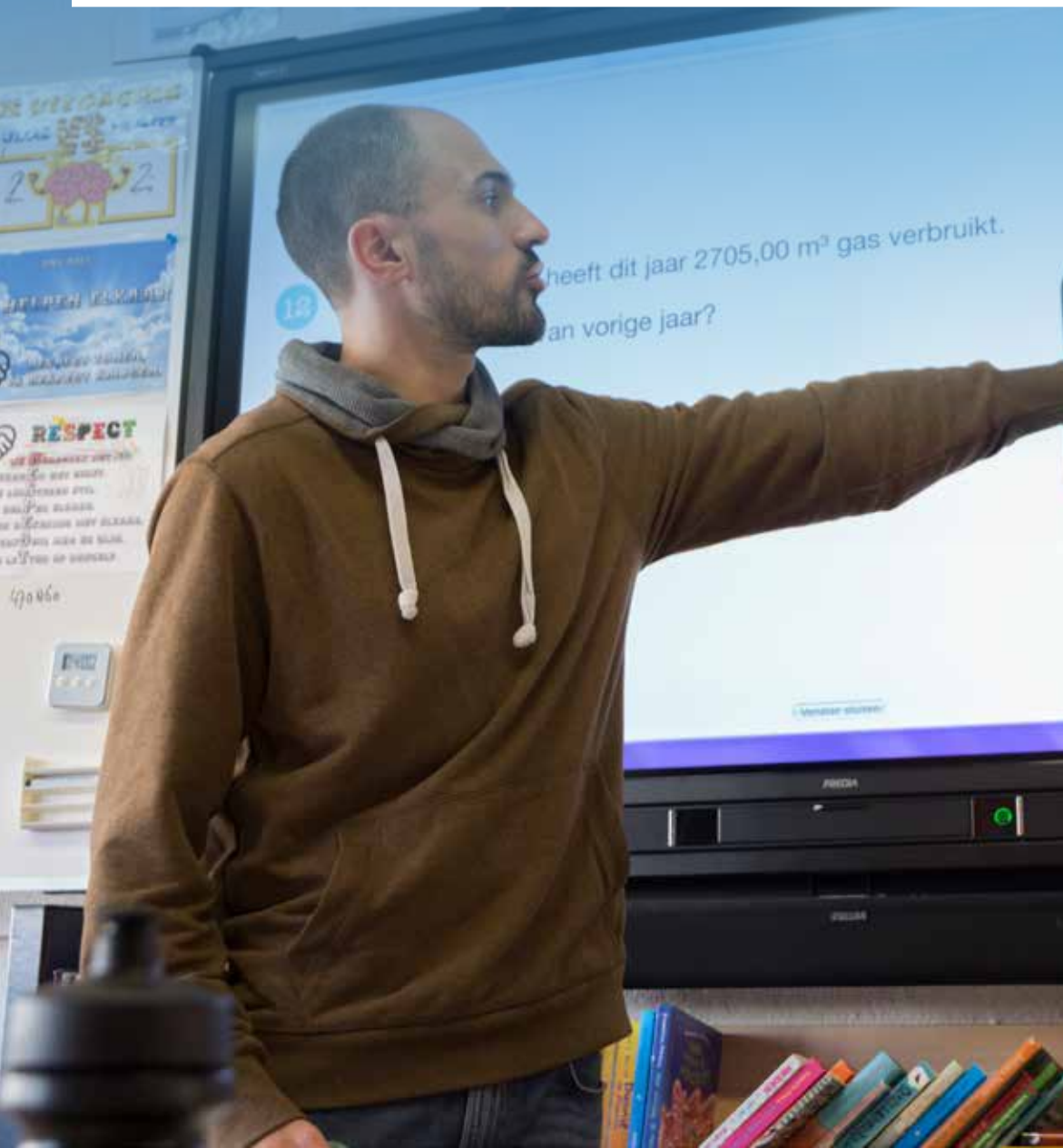
HOEK VAN HOLLAND, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



HOEK VAN HOLLAND, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AAN- DACHTSPAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	AANTAL LLN 2018
1	00D000	Van Rijkevorsel	A			BOOR	Mercatorweg 155	146
2	07ZC00	De Driemaster (dislocatie)				K&O	Hoekse Hillweg 115	361
			A				Mercatorweg 155	
3	16I100	Jozef				RVKO	Planciusstraat 34-36	204
								711

HOOGVLIET.



In 2035 is er in Hoogvliet voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting om een sterke groei in het aantal basisschoolleerlingen op te vangen.

Anno 2020 is er sprake van een overcapaciteit van het aantal vierkante meters onderwijshuisvesting. Daarnaast zijn er meerder investeringsprojecten in uitvoering.

Daarom zullen we tot aan 2023 het huidige niveau van de hoeveelheid vierkante meters onderwijshuisvesting handhaven. De verwachte groei kan binnen de huidige capaciteit worden opgevangen. We zullen investeren in de kwaliteit van 2 schoollocaties, waarvan de kwaliteit onvoldoende is.

Hoogvliet is een gebied met 12 primair onderwijs scholen (en 2 dislocaties) met 36848 m² lesruimte. De komende jaren wordt er een groei van de basisgeneratie verwacht in het zuidelijke deel van Hoogvliet van meer dan 20%. In het noordelijke deel van Hoogvliet blijft de basisgeneratie stabiel. Er is in Hoogvliet sprake van een overcapaciteit van het aantal vierkante meters onderwijshuisvesting, waardoor de verwachte groei binnen de huidige capaciteit opgevangen kan worden.

Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte gehandhaafd kan worden op het huidige niveau.

In Hoogvliet zijn twee panden in het basisonderwijs waarvan de bouwtechnische kwaliteit als onvoldoende is aangemerkt. Deze panden zijn opgenomen op de 'opgeschoonde' 50-aandachtspandenlijst. In Hoogvliet gaat dit over de De Schakel (Klencke), 't Prisma (Sara Burgerhartweg).

Er is een derde school, waarvan de bouwtechnische kwaliteit als onvoldoende is aangemerkt. De Andries van der Vlerk (BOOR). Aangezien het leerlingaantal van deze school zich onder de opheffingsnorm bevindt zullen we nog niet investeren in deze schoollocatie tot er een oplossing is gevonden voor het lage leerlingaantal.

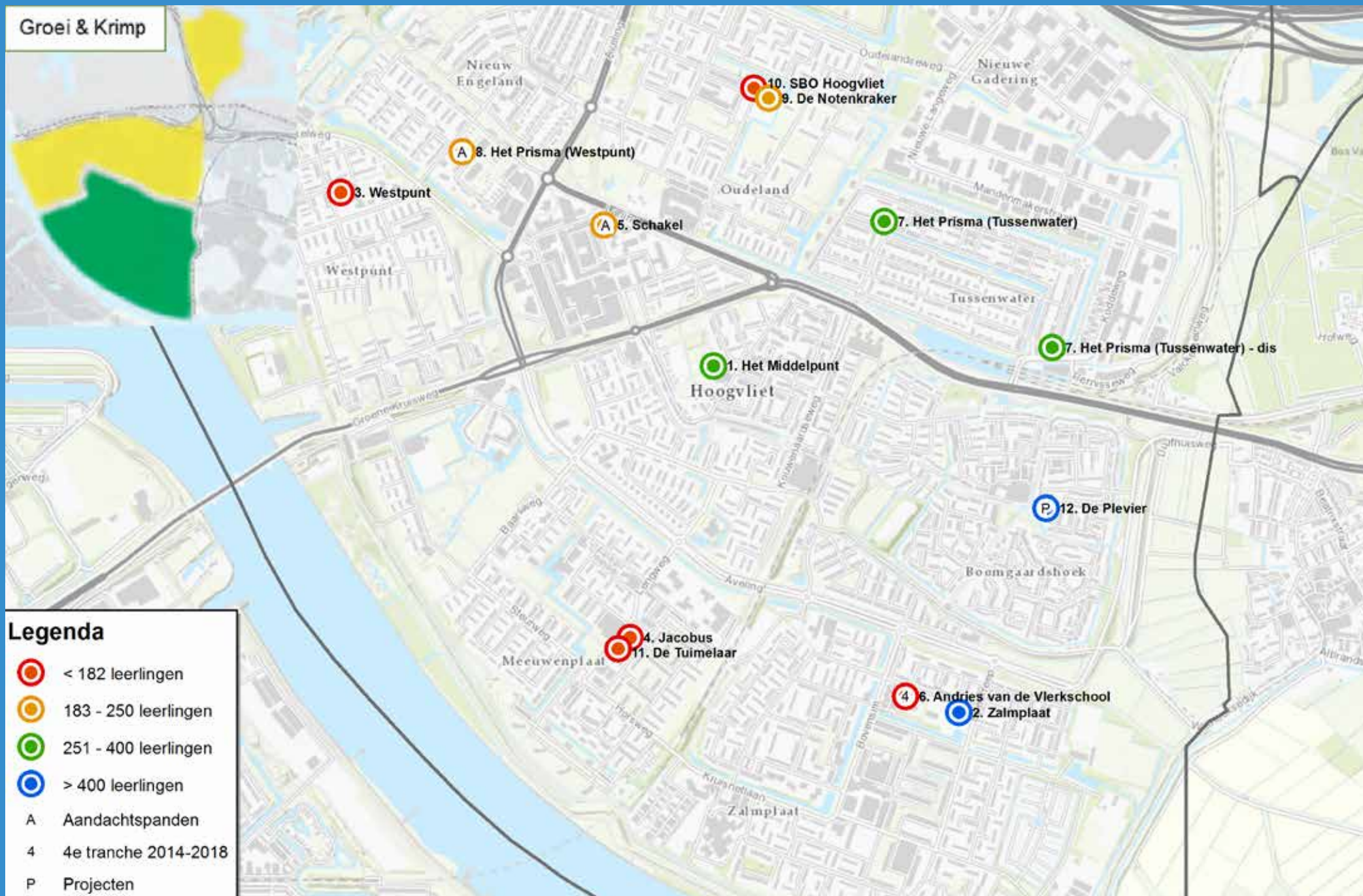
Aandachtspunt voor de scholen in Hoogvliet is het aantal scholen, dat zich onder de opheffingsnorm bevindt. Het gebied kent 4 scholen onder de opheffingsnorm. Westpunt (PCBO R'dam-Zuid), Andries van der Vlerk (BOOR), Jacobus (RVKO) en De Tuimelaar (BOOR). Daarnaast heeft 't Prisma (Tussenwater) 1 kleine locatie. Hier komt bij, dat het aanbod van concepten of profielen beperkt is in Hoogvliet. De schoolbesturen gaan onderzoeken hoe zij goed kunnen aansluiten bij de behoefte in het gebied en kunnen komen tot scholen met een schaalgrootte, welke nodig is om kwalitatief goed onderwijs te kunnen leveren.

VOORGENOMEN INVESTERINGS-PROJECTEN TOT EN MET 2023

PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES (DD. 1-1-2020)	PRIORITEIT	M ² (PROGNOSE 2035)	DEKKING	VOORWAARDEN SET
De Schakel	RVKO	Project staat op de opgeschoonde 50 pandenlijst maar zit (nog) niet in een tranche.	APL 2	1600		
't Prisma	BOOR	Beëindiging inhuur Heersdijk. Het huurcontract loopt tot 22 oktober 2021. Uitbreiding locatie 't Prisma Tus-senwater om leerlingen Heersdijk te huisvesten.	ntb	1950		



HOOGVLIET, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



HOOGVLIET, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

NR OP DE KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AANDACHTS-PAND	4E TRAN-CHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	AANTAL LLN 2018
1	09YO00	Protestant Christelijke Het Middelpunt				PCBO	Cromme Meth 70	346
2	10QX00	PCB Zalmplaat				PCBO	Aalreep 8	460
3	10QX02	Westpunt				PCBO	Foeliestraat 16	109
4	16KS01	Jacobus (Don Bosco?)				RVKO	Hesslingstraat 5	89
5	16ZM00	Schakel				RVKO	Cloese 4	187
6			A			PCBO	Klencke 601	
7	19CT00	Andries van de Vlerkschool		4		BOOR	Aalreep 22-24	156
8	19DN00	Het Prisma (Tussenwater)				BOOR	Nieuwe Watering 251	326
9							Heersdijk 15	
10	19DN01	Het Prisma (Westpunt)	A			BOOR	Sara Burgerhartweg 60	212
11	19DQ00	De Notenkraker				BOOR	Othelloweg 8-10	249
12	21HJ00	SBO Hoogvliet				BOOR	Othelloweg 8-10	64
13	19DS00	De Tuimelaar			P	BOOR	Lengweg 146	135
14	20KW00	De Plevier			P	BOOR	Plevier 97-99	418

IJSSEL- MONDE.



In 2035 is er in IJsselmonde voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting om een stijging van het aantal basisschoolleerlingen op te vangen.

Daarom zullen we tot aan 2023 het huidige niveau van de hoeveelheid vierkante meters onderwijshuisvesting licht toe laten nemen. Daarnaast zullen we investeren in de kwaliteit van 4 schoollocaties.

IJsselmonde is een gebied met 16 primair onderwijs scholen (en 5 dislocaties) met 34.600 m² lesruimte. De komende jaren wordt er een stijging van de basisgeneratie verwacht in IJsselmonde van 5,3 %. De grootste groei zit in de wijk Oud-IJsselmonde. Dat komt vooral door de ontwikkeling van het Stadionpark. In Oud-IJsselmonde zal volgens de prognoses de basisgeneratie groeien naar circa 400 leerlingen in 2026 en naar circa 645 in 2035. **Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte in IJsselmonde licht zal worden uitgebreid ten opzichte van het huidige niveau.**

In IJsselmonde zijn 3 locaties opgenomen op de 'opgeschoonde' 50-aandachtspandenlijst. Het gaat om de Van Brienoordschool – dislocatie (Koninginneweg), de Beatrixschool (Herenoord) en De Barkentijn (De Haerestraat). Op de lijst met 4e tranche scholen staat de Prinses Margrietschool (Sportlaan).

Een aandachtspunt voor de scholen in IJsselmonde is, dat het lastig te voorspellen is welke consequenties de ontwikkelingen van het Stadionpark zullen hebben. Daarnaast is de wijk Beverwaard een specifiek aandachtspunt. Dit is een 'probleemwijk in wording'. Er zijn veel geweldsincidenten. Er is sprake van een relatief grote uitstroom van leerlingen vanuit Beverwaard richting Bolnes Ridderkerk. De Barkentijn (BOOR) staat in het deel van de wijk met de grootste problematiek. Dit pand staat op de lijst van aandachtspanden. Het is deels opgeknapt. De wens van het schoolbestuur is om deze locatie in stand te houden als voorziening voor volledige dagbesteding. De wijk kent namelijk veel eenoudergezinnen. Het perspectief van de Barkentijn is gekoppeld aan het perspectief van de wijk. Een goede aanpak van de school kan een positief effect hebben op de vermindering van de problematiek. Het moet voor de kinderen, die nu uitstromen vanuit de Beverwaard, weer vanzelfsprekend zijn om in de eigen buurt naar school te gaan. De voormalige dislocatie van de Barkentijn (Hoensbroeksingel) kan mogelijk voorzien in toekomstige ruimtebehoefte van de Parel (PCBO) en de Regenboog (RVKO). De locatie kan dan fungeren als 'ademruimte' voor beide scholen. In Beverwaard is ook de AZC-school gevestigd. De ontwikkeling van deze school is afhankelijk van de afspraken met het COA. De school is gehuisvest in een dependance (nevenvestiging) van de Wissel (ICBO).

VOORGENOMEN INVESTERINGS-PROJECTEN TOT EN MET 2023

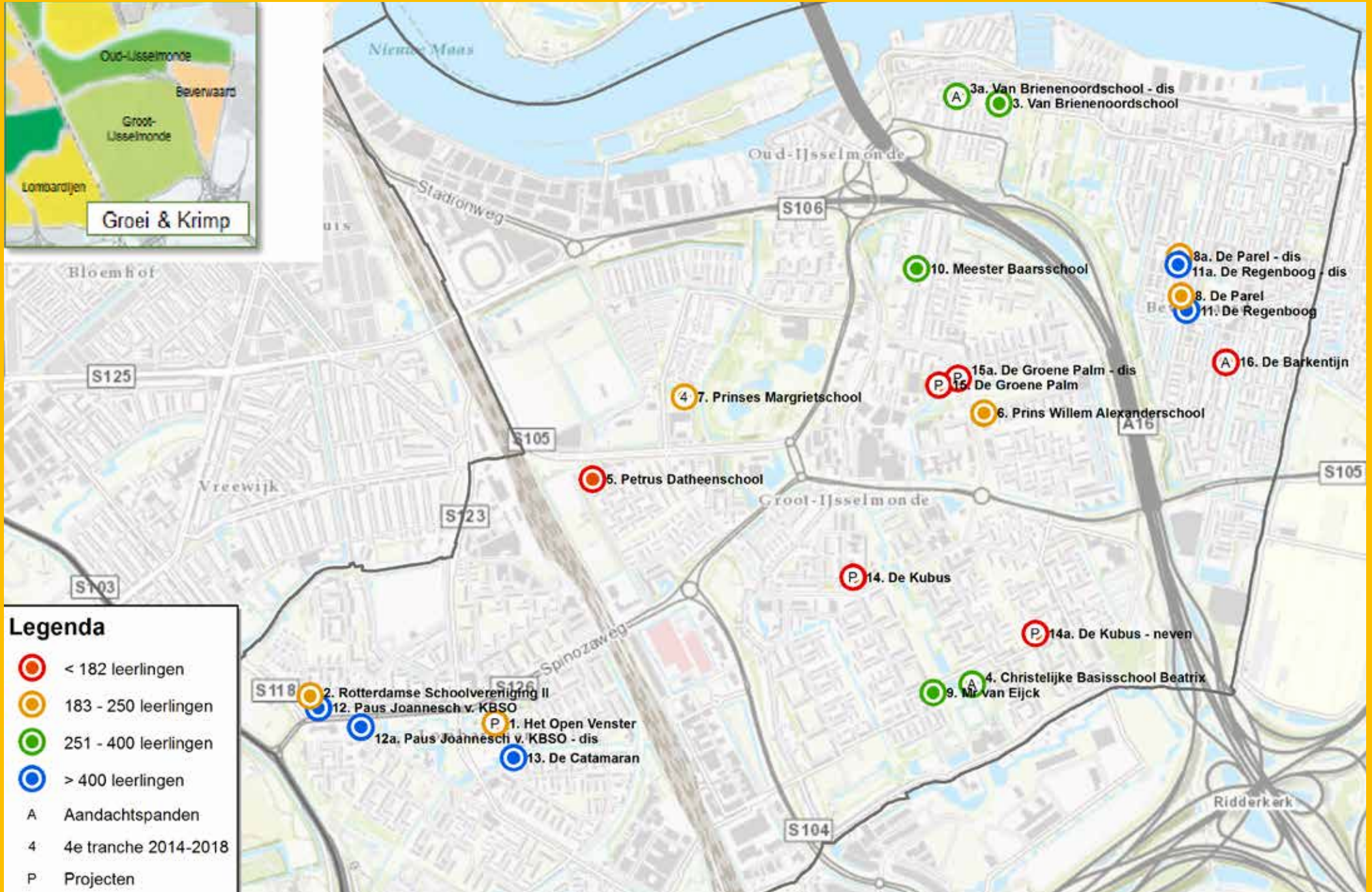
PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES (DD. 1-1-2020)	PRIORITEIT	M ² (PROGNOSE 2035)	DEKKING	VOORWAARDEN SET
De Prinses Margriet	PCBO		4e tranche	Ca 1500 m ² (2035) Ca 1460 m ² (2030)		
De Barkentijn (De Haerestraat 17-19)	BOOR	Capaciteit lastig vast te stellen, want school gaat onder de opheffingsnorm duiken .	APL 4	Ca 1200 m ² (o.b.v. ca 200 lln)		
Beatrixschool	PCBO		APL 21	ca 2100 m ²		
Van Brienoordschool – dislocatie (Koninginneweg 5)	Stichting Van Brienoordschool	Met deze investering en met een eventuele uitbreiding (wens) van de hoofdlocatie kan de Van Brienoordschool de toename van de basisgeneratie in de toekomst opvangen. De Van Brienoordschool heeft de ambitie om een breed talentencentrum te worden. Het initiatief voor het verder uitwerken van de plannen ligt bij het schoolbestuur.	APL 35	Ca 900 m ² (aannahme, want dislocatie)		
Parel en Regenboog	PCBO + RVKO	Er vinden gesprekken plaats tussen PCBO-RVKO-Gemeente over de huisvestings-oplossing.	Zo veel mogelijk oplossen in regulier HVP	Ca 1200 m ² (BVO van de locatie)		

MOGELIJKE INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2035

PROJECT	PARTIJ(EN)	PLANNING
Nieuwe basisschool locatie Sportcampus		



IJSSELMONDE, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



IJSSELMONDE, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

HOOFDLOCATIES								
NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AAN-DACHTSPAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	AANTAL LLN 2018
1	04UT00	Het Open Venster			P	PCBO	Catallusweg 11	224
2	07OL00	Rotterdamse Schoolvereniging II				RSV (a)	Stuart Millpad 84	189
3	08AM00	Van Brienoordschool				SVB (b)	Percevalweg 4	361
4	09CV00	Christelijke Basisschool Beatrix	A ₂₁			PCBO	Herenoord 10	341
5	11VO00	Petrus Datheenschool				VVOGG (c)	Biezenkreerk 15	129
6	13HY00	Prins Willem Alexanderschool				PCBO	Noorderhagen 80	225
7	13NA00	Prinses Margrietschool		4		PCBO	Sportlaan 80	250
8	14KK00	De Parel				PCBO	Molecatensingel 250	242
9	17AB00	Mr van Eijck				RVKO	Ruimersdijk	339
10	17CB00	Meester Baars school				RVKO	Koninginneweg 228	358
11	17CM00	De Regenboog				RVKO	Molecatensingel 250 (Gronsvelderf 105)	518
12	17EA00	Paus Johannessch v KBSO				RVKO	Stuart Milpad 82	522
13	18WX00	De Catamaran				BOOR	Catallusweg 298	495
14	19BU00	De Kubus				BOOR	Heindijk 20	178
15	19CB00	De Groene Palm				BOOR	Palmentuin 10	116
16	20FK00	De Barkentijn	A ₄			BOOR	De Haerestraat 17-19	169

a. Rotterdamse School Vereniging

b Stichting van Brienoorch. Samenwerkingssch v pc en opb

c Vereniging tot het Verstrekken van Onderwijs op Gereformeerde Grondslag

IJSSELMONDE, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

DISLOCATIES

NR	BRIN	INSTELLING	AANDACHTSPAND	4E TRAN- CHE	PROJECT	ADRES	LLN 2018
3a	08AM	Van Brienoordschool	A35			Koninginneweg 5	
8a	14KK	De Parel				Molecatensingel 251	
11a	17CM	De Regenboog				Molecatensingel 251	
12a	17EA	Paus Johannessch v KBSO	RVKO			Elsschotstraat 9	
15a	19CB	Groene Palm	BOOR			Groente tuin 301	

NEVENGEBRUIK

14a	19BU01	De Kubus	BOOR			Oldenoord 81	108
-----	--------	----------	------	--	--	--------------	-----

KRALINGEN-CROOSWIJK.



In 2035 is er in Kralingen-Crooswijk voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting om een lichte groei in het aantal basisschoolleerlingen op te vangen.

Daarom zullen we tot aan 2023 het huidige niveau van de hoeveelheid vierkante meters onderwijshuisvesting handhaven, ondanks dat er momenteel een licht overschot is. Daarnaast zullen we investeren in de kwaliteit van 4 schoollocaties, waarvan de kwaliteit onvoldoende is.

Kralingen-Crooswijk is een gebied met 15 primair onderwijs scholen (en 1 dislocatie) met 26.500 m² lesruimte.

De komende jaren wordt er een lichte groei van de basisgeneratie verwacht in Kralingen-Crooswijk met 350 leerlingen. Er is momenteel een geringe overcapaciteit aan onderwijshuisvesting. **Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte gehandhaafd kan worden op het huidige niveau.**

In Kralingen-Crooswijk zijn er relatief veel panden in het basisonderwijs waarvan de bouwtechnische kwaliteit als onvoldoende is aangemerkt. Deze panden zijn opgenomen op de 'opgeschoonde' 50-aandachtspandenlijst. Het gaat over de Arentschool, Vrijeschool Vredeshof, (Voorheen) De Kleine Wereld, Bavokring, De Esch, Vier Leeuwen, Pierre Bayle en de Waalse school.

Aandachtspunten voor de scholen in Kralingen-Crooswijk zijn de hoge mate van segregatie en het aantal scholen,

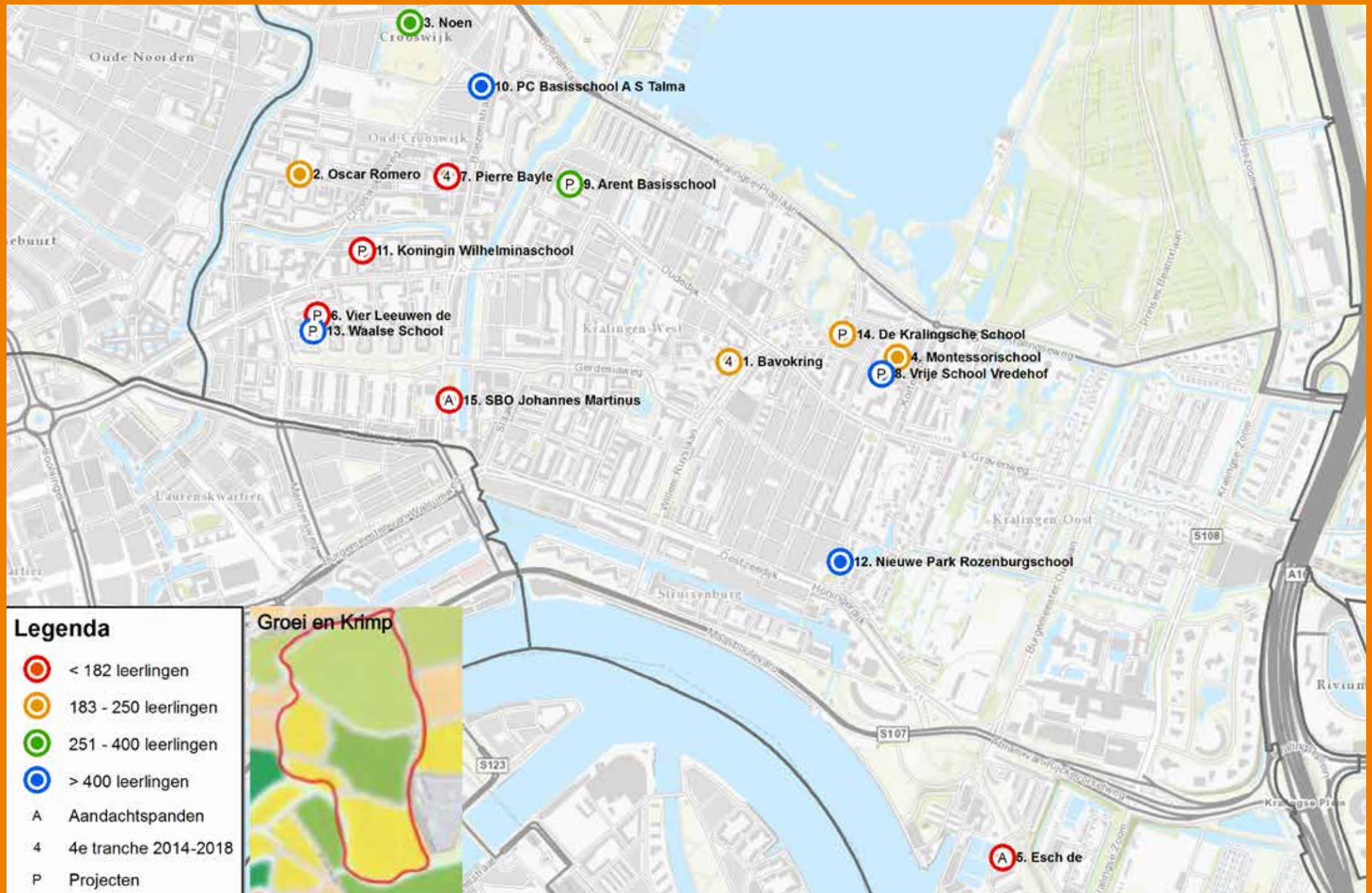
VOORGENOMEN INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2023

dat zich onder de opheffingsnorm bevindt. Kralingen-Crooswijk is een van de gebieden waar we een grote variatie aan scholen met veel (meer dan 40%) en weinig (minder dan 10%) gewichtenleerlingen vinden. In dit gebied zien we segregatie binnen het onderwijs. Een grote concentratie van scholen met veel gewichtenleerlingen bevindt zich o.a. in het gebied Kralingen-Crooswijk (23%). Wat verder opvalt is dat in Kralingen-Crooswijk ook meer scholen staan die met hun percentage gewichtenleerlingen meer dan 20% afwijken van het gemiddelde van scholen in dezelfde wijk. In Kralingen gaat het om 4 scholen (Kralingsche school, Montessorischool Kralingen, Vrijeschool Vredehof en NPRS) die vrijwel geen gewichtenleerlingen hebben ten opzichte van het gemiddelde. De leerling populatie van deze scholen is geen afspiegeling van de wijk. Het aandeel scholen onder de opheffingsnorm in Kralingen-Crooswijk ligt hoog (33%). Deze scholen weten onvoldoende het potentieel aan leerlingen in het gebied aan te boren. Van de vijf scholen onder de opheffingsnorm liggen er twee in Kralingen en drie in Crooswijk/Rubroek. Het zijn de scholen; de Esch, voorheen De Kleine Wereld, De Vier Leeuwen, Pierre Bayle en Koningin Wilhelminaschool. De schoolbesturen werken aan concrete oplossingen, zoals het samenvoegen van scholen. Bij scholen die langdurig onder de opheffingsnorm zitten en ook geen vooruitzicht hebben op substantiële groei conform de leerlingenprognoses zet de gemeente in op opheffing of samenvoegen met een andere school (locatie).

PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES (DD. 1-1-2020)	PRIORITEIT	M ² (PROGNOSE 2035)	DEK-KING	VOORWAARDEN SET
BC Waalse-school/KWS en Pierre Bayle/ Vier Leeuwen en Kleine Wereld (Samenvoeging)	BOOR en Kind & Onderwijs	In voorbereiding	4 ^e tranche (Waalse-school)	Plan Pierre Bayle, Vier Leeuwen en Kleine Wereld is 2.795 m ² bvo Plan Waalseschool/ KWS is 4.058m ² BVO	IHP	Ook 2 gymzalen realiseren (samen 1100 m ² BVO)
Bavokring	RVKO, gemeente, Achmea	Er wordt onderzoek verricht naar haalbaarheid samenvoegen Bavokring en SBO Johann. Martinus op locatie Bavokring (plan Achmea)	4 ^e tranche	Nieuwbouw voor Bavokring + Johannes Martinus = samen ca. 2.400 m ² bvo in een schoolgebouw (excl. gym, buitenruimte)	IHP	Nieuwbouw 2 gymzalen, samen 1100 m ² bvo. Schoolplein minimaal 600 m ² .
Johannus-Martinus	RVKO	Onderzoek naar verplaatsing schoollocatie in combinatie met BC Bavokring (op locatie Bavokring). Zie hierboven.	APL 15	Zie bij Bavokring		Zie bij Bavokring
OBS de Esch	BOOR	(veel) te klein van omvang, vooralsnog niet aanpakken.	APL 17			Voldoende (langjarige) omvang boven opheffingsnorm noodzakelijk



KRALINGEN CROOSWIJK, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



KRALINGEN CROOSWIJK, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AANDACHTS- PAND	4E TRAN- CHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	LLN 2018
1	17TU00	Bavokring		4		RVKO	Willem Ruyslaan	220
2	18AK00	Oscar Romero			P	RVKO	Isaac Hubertstraat	232
3	31CJ00	Noen				SIPOR	Paradijsplein	325
4	05WN00	Montessorischool				Vereniging Montessorischool Kralingen	Vredehofweg	233
5	20HQ00	Esch de	A			BOOR	Lage Filterweg	130
6	09GQ00	Vier Leeuwen de			P	BOOR	Goudseweg	168
7	10UF00	Pierre Bayle		4		BOOR	Alberta Wellingpad	121
8	09DH00	Vrije School Vredehof			P	Stichting Samenwerkende Vrijescholen Z-H	Vredehofweg	455
9	14HY00	Arent Basisschool			P	K&O	Jaffahof	362
10	05SR00	PC Basisschool A S Talma				K&O	Vaandrigstraat	403
11	15FO00	Koningin Wilhelminaschool			P	K&O	Koepelstraat	150
12	06NO00	Nieuwe Park Rozenburgschool				K&O	Hoflaan	601
13	14CL00	Waalse School	A		P	K&O	Goudseweg	488
14	05WM00	De Kralingsche School				Ver.De Kralingsche School	Rozenburglaan	217
15	19HS00	SBO Johannes Martinus	A			RVKO	Boezemweg	79
DISLOCATIES								
8	09DH00	Vrije School Vredehof				Stichting Samenwerkende Vrijescholen Z-H	Velsenluststraat 7	
10	05SR00	PC Basisschool A S Talma				K&O	Benthuiserstraat 101	

NOORD.



In 2035 is er in Noord voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting om een lichte groei in het aantal basisschoolleerlingen op te vangen.

Daarom zullen we tot aan 2023 het huidige niveau van de hoeveelheid vierkante meters onderwijshuisvesting handhaven, ondanks dat er momenteel een licht overschot is. Daarnaast zullen we investeren in de kwaliteit van 4 schoollocaties, waarvan de kwaliteit onvoldoende is.

Noord is een gebied met 11 primair onderwijs scholen (en 3 dislocaties) met 20.900 m² lesruimte. De komende jaren wordt er een krimp van de basisgeneratie 4 tot 12 jarigen verwacht in Noord van -7,3%. De leerlingenprognose 2018 (Pronexus) laat daarentegen voor Noord een groei zien van het aantal kinderen op de basisscholen in 2035. Er gaan dus de komende jaren meer kinderen naar school in Noord. Er is in Noord sprake van een overcapaciteit van het aantal vierkante meters onderwijshuisvesting, waardoor de verwachte groei binnen de huidige capaciteit opgevangen kan worden. **Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte gehandhaafd kan worden op het huidige niveau.**

In Noord zijn enkele panden in het basisonderwijs waarvan de bouwtechnische kwaliteit als onvoldoende is aangemerkt. Deze panden zijn opgenomen op de 'opgeschoonde' 50-aandachtspandenlijst. In Noord gaat dit over de Dominicus (Noorderhavenkade 30), de Prinses Julianaschool

(Snellemanstraat) en haar dislocatie De Fontein (Hoyledestraat).

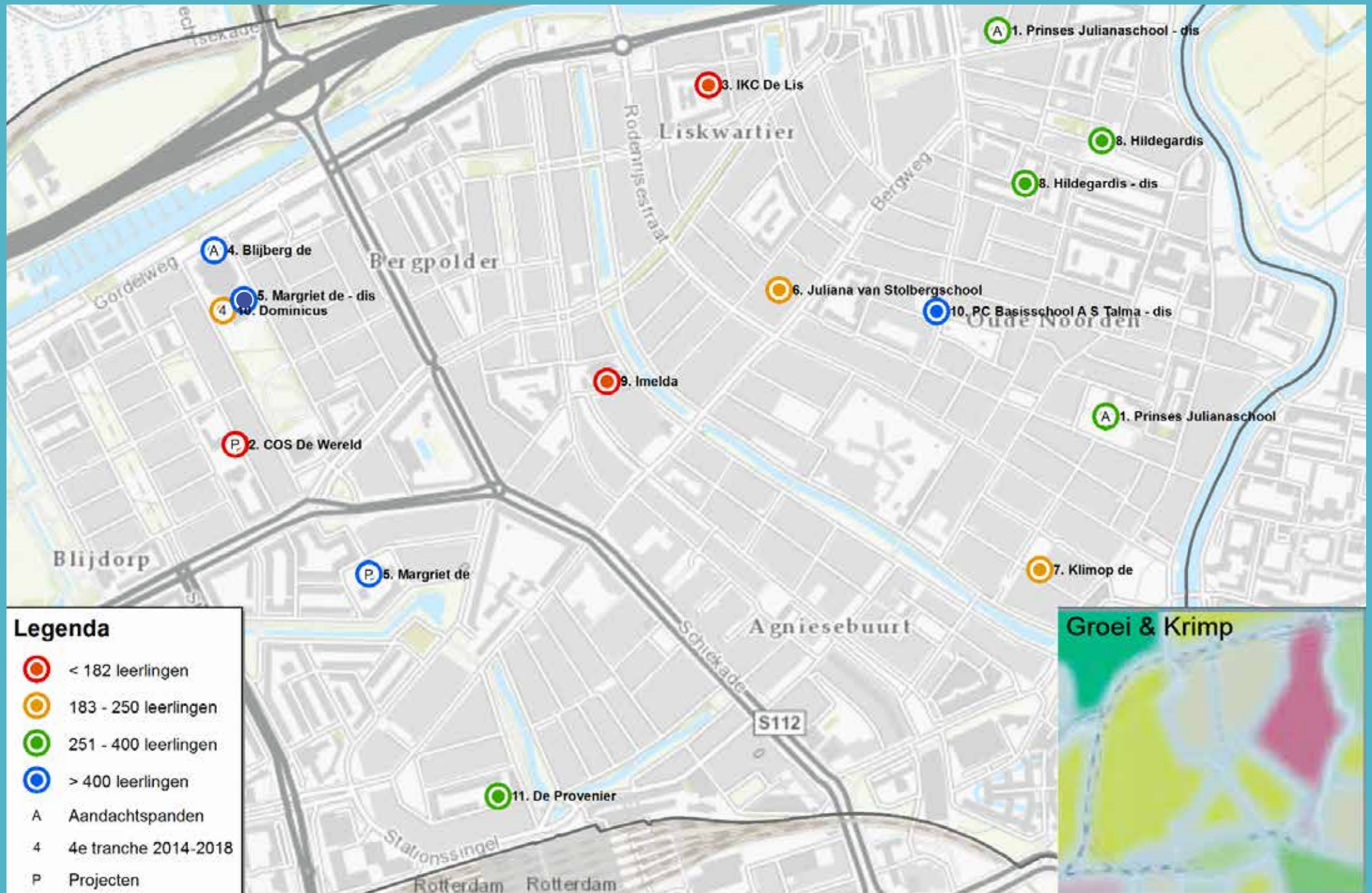
Aandachtspunten voor de scholen in Noord zijn de hoge mate van segregatie, de relatief grote uitstroom van leerlingen en het aantal scholen, dat zich onder de opheffingsnorm bevindt. Het scholenaanbod in Noord kent aanzienlijke variatie. Toch is er een relatief grote uitstroom te zien van leerlingen uit Noord (28%) naar aangrenzende gebieden. Hiervoor zijn twee redenen te benoemen. Allereerst is er heel specifiek aanbod in direct aangrenzende gebieden te vinden, zoals de Vrijeschool, internationaal en Islamitisch onderwijs. Een ander belangrijk punt is, dat scholen in aangrenzende gebieden soms een kortere reistijd nodig hebben dan scholen in het eigen gebied. Dit is een logisch gevolg van de stedelijke inrichting. Dat neemt niet weg, dat er ook voor de scholen nog werk is om het aanbod zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de vraag in Noord. Op het gebied van het terugdringen van het aantal kleine scholen en schoollocaties zijn de afgelopen jaren al grote stappen gezet in Noord. Ook richting de toekomst blijven we inzetten op het verminderen van het aantal kleine scholen en/of dislocaties als ze langdurig onder de opheffingsnorm zitten.

VOORGENOMEN INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2023

PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES (DD. 1-1-2020)	PRIORITEIT	M ² (PROGNOSE 2035)	DEKKING	VOORWAARDEN SET
Dominicus & De Margriet	RVKO, BOOR, gemeente	Voorstel van de gemeente is om Dominicus en gebouwdeel De Margriet samen aan te pakken. En gebouwdeel Blijberg hierin niet te betrekken.	4 ^e tranche	1412 m ² BVO	IHP	
Schoolbesturen onderzoek of leerlingen De Margriet (locatie Noorderhavenkade) en leerlingen COS de Wereld kunnen samengaan op locatie Sonmanstraat (nu COS de Wereld)	Kind & Onderwijs en BOOR		n.v.t.			
Julianaschool	Kind & Onderwijs	Julianaschool en De Fontein (dislocatie) horen bij elkaar (1 school). Onderzoeken of of deze scholen samengevoegd kunnen worden op één locatie.	APL 36 + 47	2059 m ² BVO	IHP	Onderzoeken scenario van samenvoegen schoollocaties op 1 plek
De Fontein	Kind & Onderwijs	Idem hierboven				



NOORD, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



NOORD, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AAN-DACHTS-PAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	LLN 2018
1	04FI00	Prinses Julianaschool	A			Kind en Onderwijs Rotterdam	Snellemanstraat 4	366
2	08AO00	COS De Wereld			P	Kind en Onderwijs Rotterdam	Sonmansstraat	95
3	14FG00	IKC De Lis				Kind en Onderwijs Rotterdam	Bieslandstraat	10
4	31MV00	Blijberg de	A			BOOR	Gordelweg 216-217	888
5	14JR00	Margriet de				BOOR	Nolensstraat 44	564
6	14KP00	Juliana van Stolbergschool				Kind en Onderwijs Rotterdam	Rodenrijseleen	219
7	16JC00	Klimop de				BOOR	Rembrandtstraat	211
8	17TZ00	Hildegardis				RVKO	Verbraakstraat 7	269
9	17UE00	Imelda				RVKO	Veurstraat	177
10	17YR00	Dominicus		4		RVKO	Noorderhavenkade	229
11	18AH00	De Provenier				RVKO	Harddraverstraat	279

DISLOCATIES VAN HET GEBIED NOORD

NR OP KAART	BRIN	SCHOOL	AANDACT-SPANDEN	4E TRANCHE	PROJECT	ADRESSEN	BESTUUR	AANTAL LL 1-10-2018
1	04FI00	Prinses Julianaschool				Hoyledestraat 25	K&O	Buiten gebruiken
5	14JR00	Margriet de			P	Noorderhavenkade 30	BOOR	
8	17TZ00	Hildegardis				Louwerslootstraat 135	RVKO	

OVERSCHIE.



In 2035 is er in Overschie voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting om een sterke groei in het aantal basisschoolleerlingen op te vangen.

Anno 2020 is er een tekort aan onderwijshuisvesting. Er zijn meerdere projecten op het gebied van onderwijshuisvesting gestart in Overschie. Hierbij is rekening gehouden met de in de toekomst benodigde capaciteit.

Daarom zullen we tot aan 2023 het niveau bij oplevering van de lopende projecten handhaven. Daarnaast zullen we investeren in de kwaliteit van 1 schoollocatie, waarvan de kwaliteit onvoldoende is. Er is één school met een gebrek aan buitenspeelruimte, waar wij in zullen faciliteren.

Overschie is een gebied met 4 primair onderwijs scholen (en 1 dislocatie) met 12345 m² lesruimte. De komende jaren wordt er een groei van de basisgeneratie verwacht in Overschie met meer dan 20%. Deze groei zal vooral plaatsvinden in de wijk Zestienhoven. Een wijk waar al een tekort aan onderwijshuisvesting is. Dit is de reden, dat er diverse projecten zijn gestart, waarbij extra vierkante meters onderwijs-huisvesting wordt gerealiseerd of de kwaliteit van de schoolgebouwen wordt verbeterd. Hierbij is rekening gehouden met de in de toekomst benodigde capaciteit. **Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte gehandhaafd kan worden op het niveau bij oplevering van de lopende projecten.**

In Overschie is er nog één pand in het basisonderwijs waarvan de bouwtechnische kwaliteit als onvoldoende is aangemerkt. Dit pand is opgenomen op de 'opgeschoonde' 146-aandachtspandenlijst. In Overschie gaat het over de Albert Schweitzer school (Baanweg). Daarnaast is het schoolplein van De Regenboog Overschie te klein, waardoor er een investering nodig zal zijn.

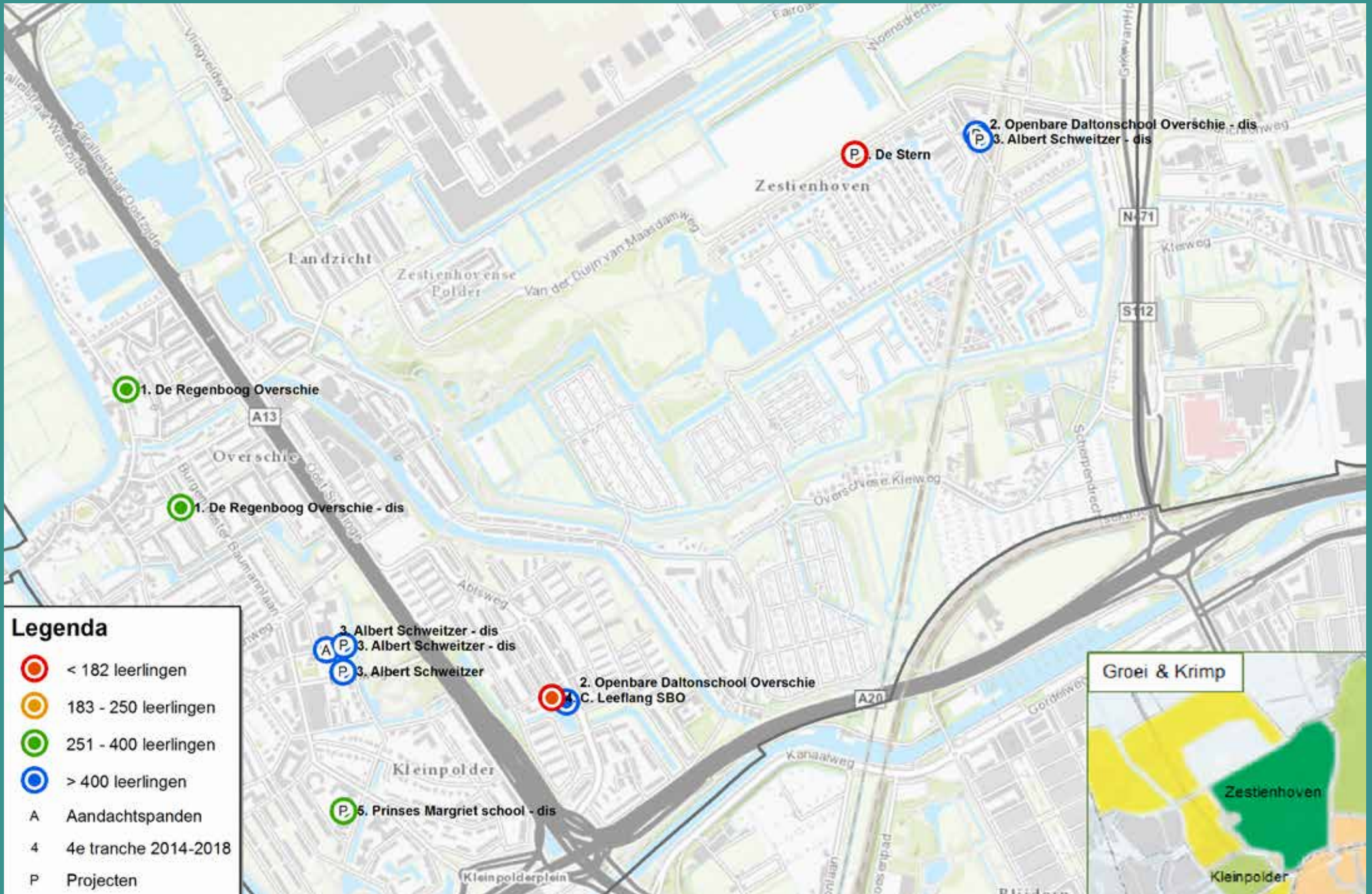
Er zijn in Overschie geen voor het IHP relevante aandachtspunten te benoemen voor de scholen. Het gebied kent geen kleine scholen, maar wel twee kleine locaties. Dit zijn Dalton Overschie (Abtsweg) en het Podium (dislocatie van de Prinses Margriet).

VOORGENOMEN INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2023

PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES (DD. 1-1-2020)	PRIORITEIT	M ² (PROGNOSE 2035)	DEKKING	VOORWAARDEN SET
Albert Schweitzer (Baanweg 20)	RVKO	Project staat op de opgeschoonde 50 pandenlijst maar zit (nog) niet in een tranche.	APL 12			
Speelruimte ten behoeve van De Regenboog Overschie	K&O	Er is een aanvraag gedaan in het kader van het HVP. Onderzocht wordt of de school gebouwd als een tijdelijke onderwijs vestiging.	HVP	nvt		



OVERSCHIE, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



OVERSCHIE, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AAN-DACHTSPAND	4E TRAN-CHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	LLN 2018
1	09CW00	De Regenboog Overschie				K&O	Delftweg 46	268
							Pieter van Aschstraat 1	
		De Stern			P		Woensdrechtstraat 18	
2	17FH00	Openbare Daltonschool Overschie				BOOR	Abtsweg 77	444
					P		Tinbergenlaan 50	
3	17SW00	Albert Schweitzer	A			RVKO	Baanweg 20	877
					P		Jan Steenstraat 30	
					P		Jan Steenstraat 34	
					P		Tinbergenlaan 50	
4	20RE00	C. Leeflang SBO			P	BOOR	Abtsweg 77	27
								1616
5	03GE00	Prinses Margrietschool			P	K&O	Burg. Koningssingel 39	346

PERNIS.



In 2035 is er in Pernis voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting voor een stabiel blijvende populatie basisschoolleerlingen.

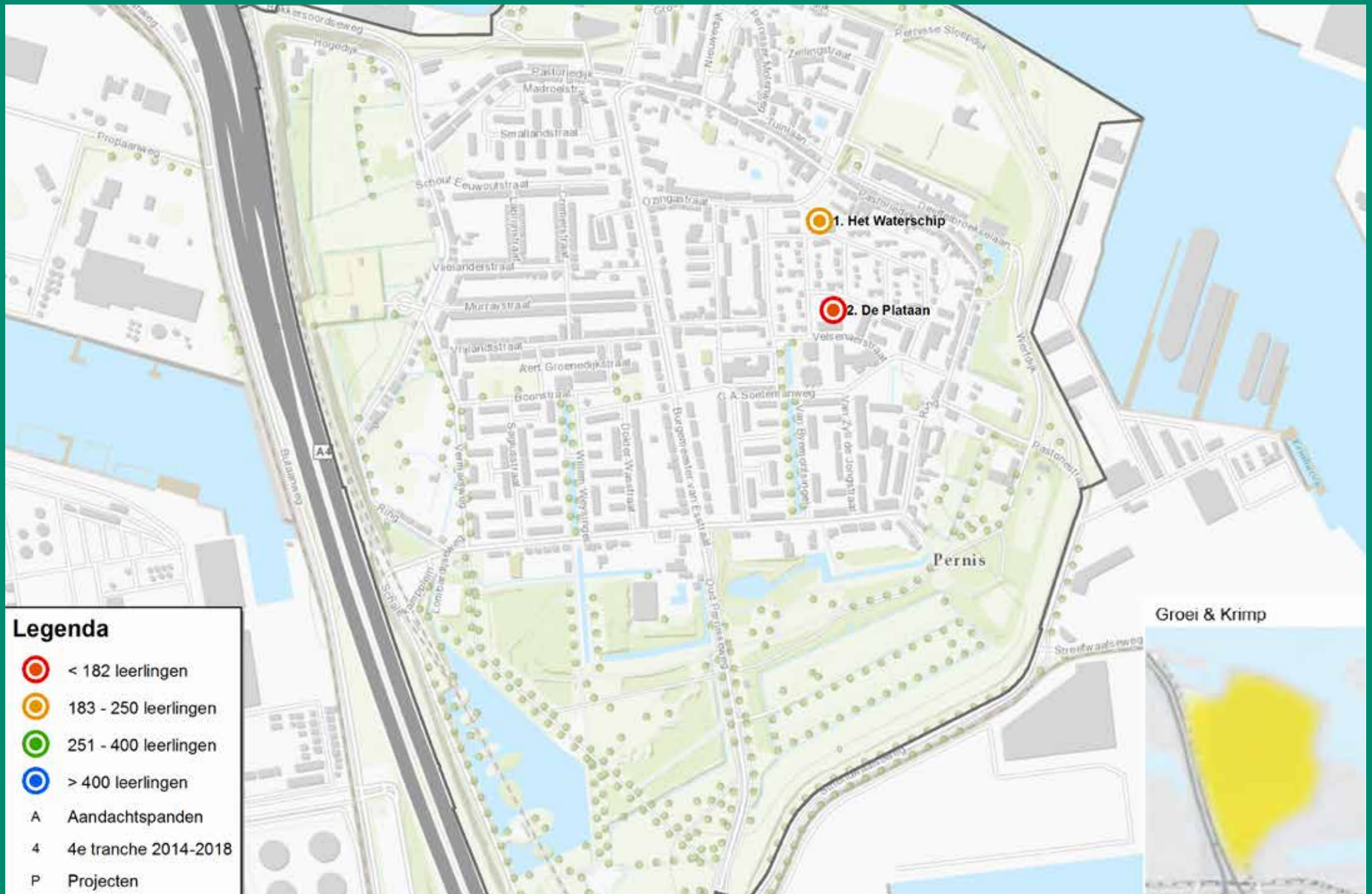
Tot aan 2023 betekent dit, dat het huidige niveau aan vierkante meters onderwijshuisvesting gehandhaafd kan blijven. Door recente investeringen in de kwaliteit van de onderwijshuisvesting zijn er geen investeringen nodig in het gebied.

Pernis is een gebied met 2 primair onderwijs scholen met 2532 m² lesruimte. De komende jaren blijft de basisgeneratie in Pernis redelijk stabiel. **Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte gehandhaafd kan worden op het huidige niveau.**

In Pernis zijn er geen panden in het basisonderwijs waarvan de bouwtechnische kwaliteit als onvoldoende is aangemerkt. Beide schoolgebouwen in Pernis zijn recent opgeknapt.

Er zijn in Pernis geen voor het IHP relevante aandachtspunten te benoemen voor de scholen. Het scholenaanbod in Pernis kent weinig variatie of onderscheidend aanbod, maar dit is een logisch gevolg van het beperkte aantal scholen in het gebied. Het gebied kent wel één school onder de opheffingsnorm (De Plataan, BOOR), maar deze school moet behouden blijven op grond van de statuten van BOOR die zijn vastgesteld door de gemeenteraad.

PERNIS, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



PERNIS, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AAN- DACHTSPAND	4E TRAN- CHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	LLN 2018
1	08VN00	Het Waterschip				PCBO R'dam-Zuid	Burgemseester Beyenstraat 81	204
2	19CF00	De Plataan				BOOR	Polluxstraat 12	150
								354

PRINS ALEXANDER.

In 2035 is er in Prins-Alexander voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting bij een lichte daling van het aantal basisschoolleerlingen.

Anno 2020 is er een tekort aan onderwijshuisvesting in het gebied Nesselande.

Daarom zullen we tot aan 2023 het huidige niveau van de hoeveelheid vierkante meters onderwijshuisvesting uitbreiden. Daarnaast zullen we investeren in de kwaliteit van 5 schoollocaties, waarvan de kwaliteit onvoldoende is.

Prins-Alexander is een gebied met 21 primair onderwijs scholen (en 6 dislocaties) met 47762 m² lesruimte. De komende jaren wordt er een krimp van de basisgeneratie verwacht in Prins-Alexander van -9%. De grootste krimp zal plaatsvinden in Nesselande. De overige gebieden die krimpen zijn Zevenkamp, Oosterflank en Prinsenland. Ommoord en Lage Land zullen een lichte groei kennen. Er is in Prins-Alexander sprake van een ondercapaciteit van het aantal vierkante meters onderwijshuisvesting in Nesselande. **Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte uitgebreid zal worden.**

In Prins-Alexander zijn enkele panden in het basisonderwijs waarvan de bouwtechnische kwaliteit als onvoldoende is aangemerkt. Deze panden zijn opgenomen op de 'opgeschoonde' 50-aandachtspandenlijst. In Prins-Alexander gaat dit over de schoolgebouwen van De Kruidenhoek (Geelkruid), Dr Martin

Luther King/ De Boei (Bertrand Russell-plaats), Prins Alexander (Curieplaats), Pionier (Valenciadreef) en de Albert Plesman (Nieuwe Ommoordseweg).

De huidige capaciteit onderwijshuisvesting in Nesselande is 11.064m², de ruimtebehoefte bedraagt 11.822m². Het tekort is hiermee momenteel 758m². Tevens maken de scholen gebruik van een groot aantal tijdelijke huisvesting/inhuurlocaties. Op termijn is 10.619m² onderwijshuisvesting in Nesselande benodigd om de scholen adequaat te huisvesten. Onderwijskundig, maar ook qua kosten is het efficiënt om te kiezen

voor 3 permanente locaties in plaats van de huidige 8 locaties. Dit betekent, dat we tot aan 2023 zullen investeren in de realisatie van een derde permanente schoollocatie. Gezien de verwachte krimp in Nesselande, zal dit de laatste groei in vierkante meters onderwijshuisvesting zijn in Nesselande. Dit betekent, dat we afspraken maken over het maximeren van de leerlingaantallen. Stichting Groos heeft begin januari toestemming van het ministerie gekregen voor de start van een nieuwe basisschool in Prins Alexander. Het voorkeursgebied van het schoolbestuur gaat uit naar de wijk Zeven-

kamp. Dit heeft huisvestingsconsequenties, waar we rekening mee houden.

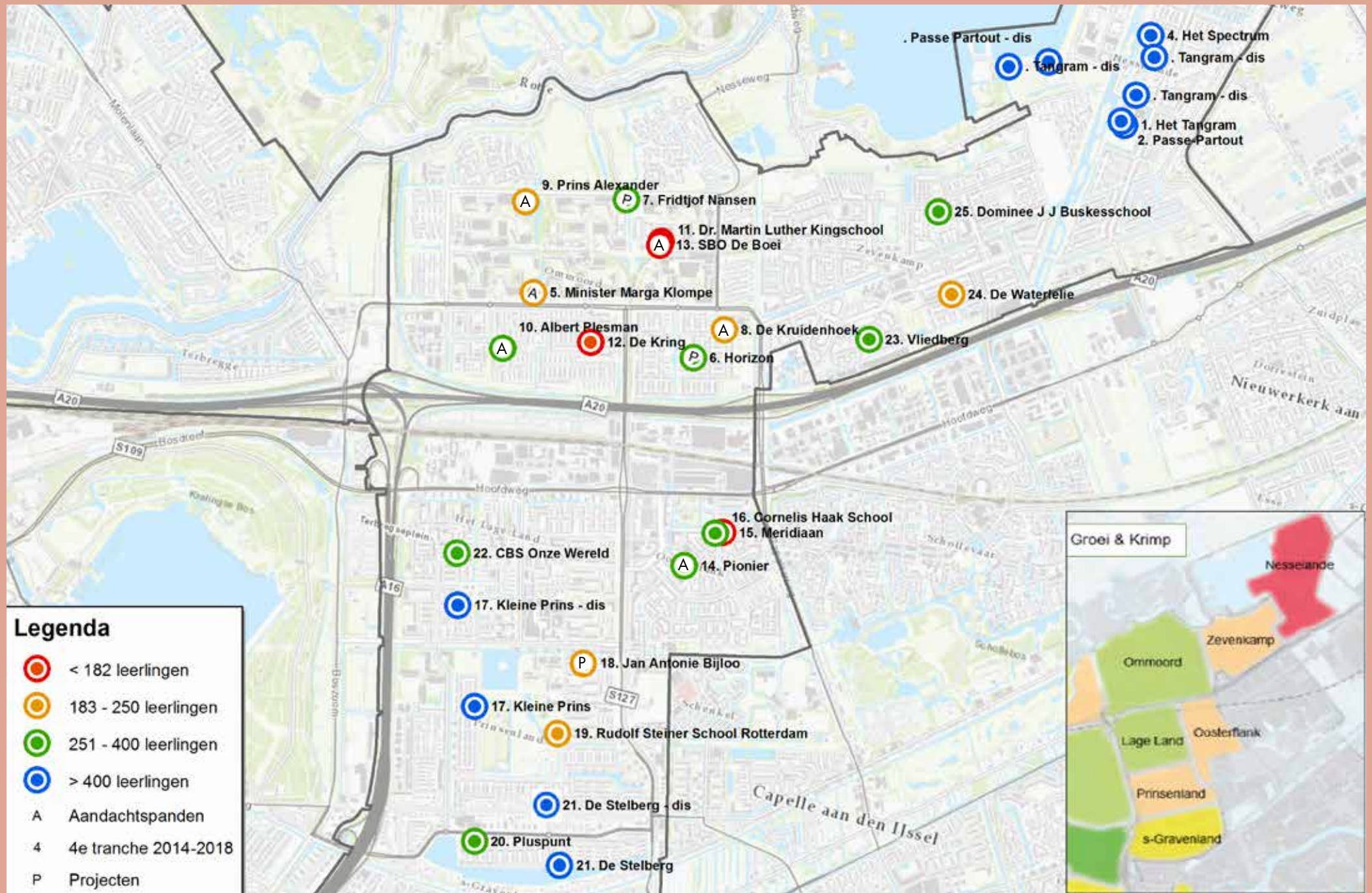
Aandachtspunten voor de scholen in Prins-Alexander zijn wisselend per wijk. Zo is de onderwijskwaliteit in Zevenkamp volgens de schoolbesturen een aandachtspunt. Zo wordt er gewerkt aan een plan van aanpak op het gebied van segregatie en veiligheid voor de wijken Zevenkamp en Oosterflank en een plan van aanpak voor veiligheid en een dreigende stijging van de segregatie voor de wijken Lage Land en Prinsenland. De afspiegeling

school-wijk dreigt in diverse wijken een punt van aandacht te worden. Het gebied kent 2 scholen onder de opheffingsnorm. Dit zijn de Meridiaan van BOOR en de Dr Martin Luther Kingschool van Kind en Onderwijs. De schoolbesturen zullen samenwerken om het aantal kleine scholen te reduceren. Het scholenaanbod in Prins-Alexander kent voldoende variatie. Toch is er een relatief grote uitstroom te zien van leerlingen uit Prins-Alexander naar aangrenzende gebieden (hoofdzakelijk Capelle aan den IJssel).

VOORGENOMEN INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2023

PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES (DD. 1-1-2020)	PRIORITEIT	M ² (PROGNOSE 2035)	DEKKING	VOORWAARDEN SET
De Kruidenhoek	Stichting BOOR	Project staat op de opgeschoonde 50 pandenlijst maar zit (nog) niet in een tranche.	APL 22	1450		
Dr Martin Luther King/ De Boei	Kind & Onderwijs	Kind en Onderwijs levert een plan om een leerlingaantal te realiseren boven de opheffingsnorm. Aan de hand daarvan wordt bezien of een investering in het pand wordt gedaan in de periode tot 2023.	APL 23	Wordt vastgesteld aan de hand van het plan van Kind en Onderwijs		Zie proces.
Prins Alexander	Stichting BOOR	Project staat op de opgeschoonde 50 pandenlijst maar zit (nog) niet in een tranche.	APL 24	1300		
de Albert Plesman	Kind & Onderwijs	Project staat op de opgeschoonde 50 pandenlijst maar zit (nog) niet in een tranche.	APL 31	1550		
Pionier	RKVO	Project staat op de opgeschoonde 50 pandenlijst maar zit (nog) niet in een tranche.	APL 37	1600		
Drie permanente schoollocaties realiseren in Nesselande	RKVO, Stichting BOOR, Kind & Onderwijs,	Faciliteren derde permanente huisvesting.	ntb	1718 (of 1477)		Maximaal te realiseren m ² huisvesting in Nesselande. Verlaten tijdelijke / inhuurlocaties (eventueel muv Marcel Duchampplein 5/6 dan 1477m ² benodigd)
Stichting GROOS	Stichting GROOS	Faciliteren huisvesting	HVP	ntb		

PRINS-ALEXANDER, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



PRINS-ALEXANDER, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AAN- DACHTSPAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	LLN 2018
1	28CL00	Het Tangram				RVKO	Marcel Duchampplein 801	931
2	18BL00	Passe Partout				BOOR	Marcel Duchampplein 130	529
3	08CM00	Waldorf School				St Samenw Vr/Sch. Z-H	Cypruslaan	24
4	27XK00	Het Spectrum				K&O	Robert van 't Hoffstraat 10	769
5	17RX00	Minister Marga Klompe	A			RVKO	Robert Kochplaats 346	227
6	17SL00	Horizon			P	RVKO	Goudkruid 105	276
7	17NU00	Fridtjof Nansen			P	BOOR	Nansenplaats 4	381
8	17OJ00	De Kruidenhoek	A			BOOR	Geelkruid 27	241
9	17OY00	Prins Alexander	A			BOOR	Curieplaats 20	206
10	10MO00	Albert Plesmanschool	A			K&O	Nieuwe Ommoordseweg 99	264
11	09TC00	Dr Martin Luther Kingschool	A			K&O	Bertrand Russellplaats 7-9	139
12	20KY00	de Kring				BOOR	Nieuwe Ommoordseweg 30	52
13	09EB00	SBO de Boei	A			K&O	Bertrand Russellplaats 7-9	79
14	17RL00	Pionier	A			RVKO	Valenciadreef 6	263
15	17PN00	Meridiaan				BOOR	Adenstraat 21	126
16	11BY00	Cornelis Haak School				K&O	Algiersstraat 6	260
17	24NZ00	Kleine Prins				RVKO	Van Bassenstraat	663
18	17EO00	Jan Antonie Bijloo				BOOR	Rodaristraat 31	249
19	08CM00	Rudolf Steiner School Rotterdam			P	St Samenw Vr/Sch. Z-H	Michelangelostraat 375	232
20	24NY00	Pluspunt				BOOR	Maria Wesselingstraat 14	264
21	24PA00	De Stelberg				K&O	Clazina Kouwenbergzoom 130	700
22	08UY00	CBS Onze Wereld				K&O	Cornelis Danckertsstraat 34	293
23	16YW00	Vliedberg				RVKO	Korne 180	275
24	18BO00	De Waterlelie				BOOR	Veluwemeer 1	215
25	11OS00	Dominee J J Buskesschool				K&O	Ben Websterstraat 3	303

PRINS-ALEXANDER, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

DISLOCATIES								
NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AAN- DACHTSPAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	LLN 2018
1	28CL00	Het Tangram				RVKO	Marcel Duchampplein 801	
2	18BL00	Passe-Partout				BOOR	Kosbuulevard 5	
17	24NZ00	kleine Prins				RVKO	Clara Egginkstraat 4	
21	24PA00	De Stelberg				K&O	Jacques Dutilhweg 403	

ROZENBURG.



Rozenburg is een gebied met 4 primair onderwijs scholen (en 2 dislocaties) met 7.275 m² lesruimte. De leerlingenprognose 2018 (Pronexus) laat voor Rozenburg een hele lichte groei zien van het aantal kinderen op de basisscholen in 2035. De totale ruimtebehoefte voor onderwijshuisvesting is daarmee redelijk stabiel op korte en lange termijn. De huidige totale capaciteit volstaat met oog op de toekomst. **Voor 2023 betekent dit, dat de hoeveelheid vierkante meters lesruimte gehandhaafd kan worden op het huidige niveau.**

Het scholenaanbod in Rozenburg kent weinig variatie in onderwijsconcepten, maar hier is momenteel geen vraag naar. De scholen zijn een goede afspiegeling van de wijk en er is weinig in- en uitstroom uit het gebied. De gemiddelde reisafstand van de leerlingen naar de 4 locaties is max. 1.000-1.500m. De meerderheid gaat nabij/in de wijk naar school, de spreiding in het gebied is daarmee goed

Geen van de schoollocaties in Rozenburg is opgenomen op de IHP aandachtspandenlijst. Er zijn daarmee geen directe investeringen in de kwaliteit van de schoollocaties nodig tot 2023.

In 2035 is er in Rozenburg voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting om een hele lichte groei in het aantal basisschoolleerlingen op te vangen. Daarom zullen we tot aan 2023 het huidige niveau van de hoeveelheid vierkante meters onderwijshuisvesting handhaven. Er zijn geen investeringen in de kwaliteit van de schoollocaties nodig tot aan 2023.

Het aandachtspunt voor de scholen in Rozenburg ligt in de verdeling van de onderwijshuisvesting tussen de verschillende scholen. Er is momenteel één school (De Rank van VPCPO) onder de opheffingsnorm. De leerlingenaantallen van Regenboog (VPCPO) en de Rozenhorst (RVKO) dalen de afgelopen jaren (stand 1-10-2018). Daarnaast zien we een stijging van het leerlingaantal bij een vierde school (Phoenix van stichting BOOR). Dit zorgt ervoor, dat overcapaciteit is ontstaan

VOORGENOMEN INVESTERINGS-PROJECTEN TOT EN MET 2023

bij 3 scholen en dat 1 school kampt met een tekort aan huisvesting. VPCPO is bereid met ingang van 1-1-2020 één groep van de OBS de Phoenix te huisvesten in de dislocatie van De Regenboog aan de Nachtegaallaan 25 (3e locatie Phoenix). Daarnaast heeft VPCPO aangegeven bereid te zijn in het nieuwe schooljaar 20-21 ruimte voor 2 groepen beschikbaar te stellen aan de Nachtegaallaan.

Op basis van de leerlingenaantallen valt te overwegen om terug te gaan van 4 naar 3 scholen waarmee een evenwichtig aanbod blijft van 3 solide scholen. Het schoolbestuur VPCPO verwacht beide scholen in stand te kunnen houden en ziet geen aanleiding om één van de locaties af te stoten. Eventueel vindt het schoolbestuur dit te overwegen bij vervangende nieuwbouw op één locatie. Ook het afstoten van dislocaties (wens VPCPO/BOOR) vergt een investering, namelijk uitbreiding van de hoofdgebouwen. Maar gezien de ruime overcapaciteit in Rozenburg is investeren in uitbreiding van hoofdlocatie en/of nieuwbouw op dit moment niet aan de orde. Ook niet om daarmee de dislocatie(s) af te stoten. Geen van de panden is opgenomen op de aandachtspandenlijst. Bovendien moet komende jaren eerst blijken hoe de leerlingenaantallen zich ontwikkelen (waar wel groei, waar niet). Gezien de structurele en langjarige uitbreidingsvraag van de Phoenix moet hier bij het tot stand komen van een volgend IHP opnieuw naar gekeken worden, dan is er meer zicht op de leerlingenaantallen en ruimtebehoefte per locatie.

PROJECT	PARTIJ(EN)	PLANNING
Rozenburg is opgenomen in de energietransitie, de integrale gebiedsaanpak vindt plaats tussen 2018 - 2026	Gemeente en schoolbesturen	Nader te bepalen



ROZENBURG, PRIMAIR ONDERWIJS 2019



ROZENBURG, PRIMAIR ONDERWIJS 2019

NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AANDACHTSPAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	AANTAL LLN 2018
1	03NB00	Rozenhorst				RVKO	Jan Tooropstraat 1-3-5	292
2	11JU00	Basisschool De Rank				VPCPO	Jan van Goyenstraat 4	172
3	11SY00	Phoenix				BOOR	Bramenpad 1	279
4	11VJ00	De Regenboog basisschool				VPCPO	Perengarde 1	221

DISLOCATIES

NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	AAN-DACHTSPAND	4E TRANCHE	PROJECT	BESTUUR	ADRES	AANTAL LLN 2018
1	11SY00	Phoenix				BOOR	Gruttostraat 2	
4	11VJ00	De Regenboog basisschool				VPCPO	Nachtegaallaan 25	

4. VOORTGEZET ONDERWIJS.

4.1 INLEIDING

In Rotterdam zien we een lichte groei in het voortgezet onderwijs de komende jaren.

In Rotterdam is een ruim en gevarieerd onderwijsaanbod. Dat zien we ook aan het aantal leerlingen dat komt van buiten de stad. De spreiding van het onderwijsaanbod is echter niet gelijkmatig en enkele scholen zijn klein van omvang. Er vindt stevige concurrentie plaats die op de ene plaats tot leegstand leidt en elders tot noodlokalen. De gebouwkwaliteit vraagt in sommige gebieden aandacht, terwijl er tegelijkertijd een overschot is in ruimte. Er zijn echter ook locaties die te krap zijn voor het aantal leerlingen.

Om tot een beter, samenhangend en gevarieerd onderwijsaanbod in Noord te komen, hebben de schoolbesturen in overleg met de gemeente een aantal afspraken gemaakt in het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) 2020-2025. Dit is in oktober 2019 vastgesteld. Het opstellen van een RPO is een wettelijke verplichting voor het voortgezet onderwijs (WVO artikel 74) en vormt de basis voor bekostiging door de rijksoverheid. In het RPO regelen schoolbesturen op regionaal niveau afstemming tussen vraag en aanbod van onderwijsvoorzieningen in het vo. Alle Rotterdamse schoolbesturen zijn hierbij betrokken.

In het RPO 2020-2025 is opgenomen dat gedurende de looptijd van het RPO rondom de samenwerking en afstemming van het onderwijsaanbod in het vo de volgende gezamenlijke uitgangspunten worden gehanteerd:

- a. Gezamenlijk bepalen de schoolbesturen en de gemeente Rotterdam de gewenste capaciteit van het aantal leerlingen dat met het onderwijsaanbod binnen de gemeente Rotterdam bediend kan worden.
- b. Nieuwe initiatieven streven naar samenwerking en/of vermindering van onderlinge concurrentie.
- c. Er wordt gestreefd naar levensvatbaar, kwalitatief goed en onderscheidend onderwijs en scholen met een logische spreiding over Rotterdam.
- d. Er wordt naar gestreefd dat de populatie van de scholen, rekening houdend met hun (identiteits)profiel, een afspiegeling vormt van de desbetreffende omgeving. Het onderwijsaanbod streeft naar het vasthouden en/of vergroten van integratie, diversiteit binnen de leerlingenpopulatie en het vergroten van kansengelijkheid.
- e. Het onderwijsaanbod wordt aangeboden in moderne/gemoderniseerde schoolgebouwen. Veranderingen in de onderwijshuisvesting dragen bij aan het realiseren van de gezamenlijke uitgangspunten.

De situatie in Rotterdam Zuid en Noord verschilt sterk van elkaar. In Rotterdam Zuid was de situatie dat 1/3 van de leerlingen niet op Rotterdam Zuid naar school gaat. Op Rotterdam Noord is sprake van een ruim en gevarieerd onderwijsaanbod.

Voor het voortgezet onderwijs vindt de gebiedsuitwerking plaats voor de twee stadsdelen van Rotterdam, Zuid en Noord. Voor Zuid is het IHP al gereed in de vorm van het 'Herontwerp VO op Zuid'. Dit is in februari 2018 ondertekend.

Met de schoolbesturen is afgesproken voor Noord bovenstaande afspraken verder uit te werken in een afsprakenkader en dit onder te brengen in een geactualiseerd RPO. Overeenstemming over dit afsprakenkader is voorwaarde voor uitvoering van een aantal investeringsprojecten in de conderstaande tabellen.

4.2 ROTTERDAM ZUID

Het doel van het ondertekende convenant 'herontwerp vo op Zuid' is te komen tot veelzijdig, solide en toekomstbestendig voortgezet onderwijs op Rotterdam Zuid, voor de huidige en toekomstige leerlingen die wonen op Zuid. Door het herontwerp ontstaan scholen van gezonde omvang,

met aansprekende keuzemogelijkheden voor ouders en leerlingen en wordt zoveel mogelijk leegstand gereduceerd. Onderdeel van deze afspraken zijn ondermeer de realisatie van een Zuidergymnasium, 2 VO-scholen in het Stadionpark (Feijenoord City) en een nieuwe VO school op de Kop van Zuid. Een overzicht van de lopende VO-projecten is opgenomen in de bijlage.

In het RPO 2020-2025 zijn de aanpassingen als gevolg van het 'Herontwerp VO op Zuid' vastgelegd.





4.3 ROTTERDAM NOORD

ANALYSE

In Noord zijn **35 locaties** voor voortgezet onderwijs. Er zijn zowel grote als kleine scholen, soms kleine afdelingen. Daarnaast zien we zowel scholen die (sterk) groeien en scholen die krimpen. Andere scholen blijven min of meer stabiel in leerlingenaantal. De **spreading** van scholen over het stads-

deel is niet gelijkmatig. Veel scholen zitten geconcentreerd rondom het Centraal Station (de wijde omgeving). En er zijn clusters van scholen in Kralingen, Prins Alexander en Hillegersberg-Schiebroek. De geografische spreiding van het praktijkonderwijs is onevenwichtig, er is geen praktijkonderwijs in Noord buiten de ring.

Geconstateerd kan worden dat er in het algemeen veel **variatie** in niveaus, concepten en profielen is op Noord.

De groei van de basisgeneratie concentreert zich in Overschie (Park16Hoven). In andere delen van Noord krimpt de basis-

generatie, net als in regiogemeenten waar een substantieel deel van de leerlingen in het VO vandaan komen. In combinatie met het herontwerp van het onderwijsaanbod op Zuid, met als doel substantieel meer kinderen uit Zuid naar school te laten gaan in Zuid, leidt dit tot **afnemende ruimtebehoefte op Noord**. Op welke scholen dit effect zal hebben is moeilijk voorspelbaar. Op Noord is nu al meer m² beschikbaar dan de behoefte is. Totale capaciteit 211.000m² op Noord. In de gebieden Centrum, Delfshaven, Kralingen-Crooswijk, Noord en Prins Alexander staan één of meer aandachtspanden.

Een uitgebreide analyse is opgenomen in IHP deel 1.

AFSPRAKENKADER

Op dit moment (begin 2020) worden met de schoolbesturen afspraken gemaakt om te komen tot goed gespreid onderwijsaanbod, tegengaan van kansenongelijkheid en segregatie. Over huisvestingsconsequenties die voortvloeien uit dit afsprakenkader worden nadere afspraken gemaakt, in aanvulling op dit IHP 2020-2023. Dit leidt tot aanpassing van het RPO. Het kan gaan om consequenties die vallen onder de zorgplicht van de gemeente en het kan gaan om consequenties die hier strikt genomen niet onder vallen maar die noodzakelijk zijn om het plan als geheel uit te voeren. Door dit kader zijn we in staat om gericht af te wegen welke investeringen in onderwijs-huisvesting gedaan moeten worden. Het afsprakenkader van schoolbesturen en gemeente gaat over concrete afspraken op onderstaande thema's ter verbetering van het totale onderwijsaanbod en -kansen:

- goede opstroom- en doorstroommogelijkheden, ook voor (v)so
- spreading van onderwijsaanbod
- internationale schakelklassen
- kwaliteit en capaciteit
- samenwerking en vermindering concurrentie
- bestrijding segregatie
- modern techniek onderwijs
- huisvesting

Onderstaande investeringen komen voort uit de zorgplicht die de gemeente heeft voor onderwijshuisvesting en passen binnen de contouren van het afsprakenkader, voorzover nu bekend. Overige huisvestingsconsequenties die voortvloeien uit dit afsprakenkader zullen als addendum worden toegevoegd.

VOORGENOMEN INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2023

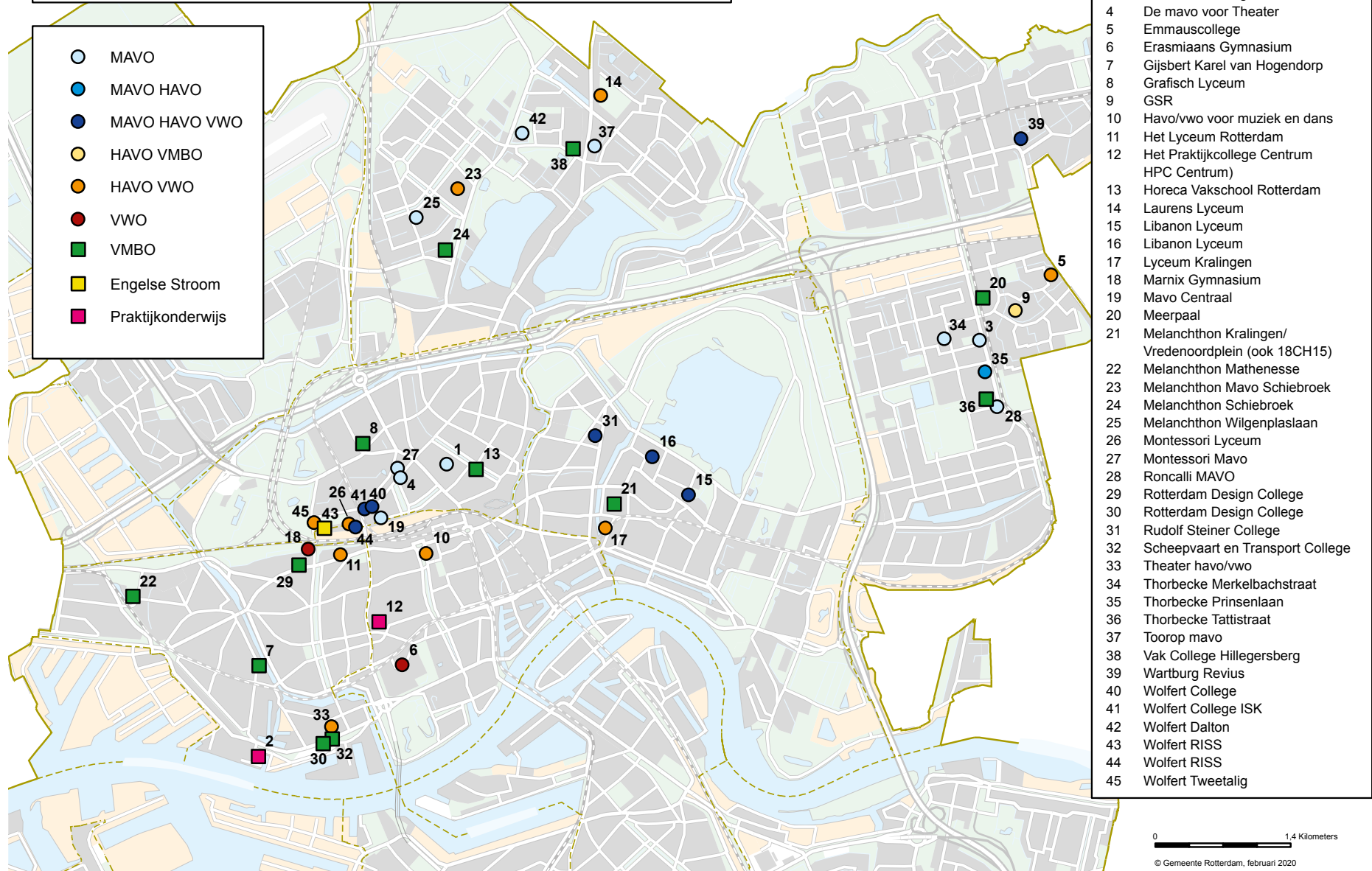
PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES (DD. 1-1-2020)	PRIORITEIT	M ² (PROGNOSE 2035)	DEKKING	VOORWAARDEN SET
MT010/Montessori mavo, Walenburgerweg 35			APL 7			
Gereformeerde Scholen- gemeenschap Rotterdam, Valenciadreef 15	GSR		APL 18			
Libanon Lyceum, Mecklenburglaan 49	BOOR		APL 28			
Horecavakschool, Noordsingel 72	LMC		APL 30			
Libanon Lyceum, Ramlehweg 6	BOOR		APL 32			
Meerpaal, Kreeftstraat 44	CVO		APL 34			
Erasmiaans Gymnasium, Wytemaweg 25	BOOR		APL 41			
Rudolf Steiner College, alternatieve huisvesting voor Oudedijk	Vrije Scholen ZH		loopt 2021 af			
Campus Internationaal Onderwijs (RISS en Harbour Internatiol Primary School School)	BOOR		nieuw	n.t.b.	n.t.b.	Afhankelijk van haalbaarheidsonderzoek

VOORGENOMEN INVESTERINGSPROJECTEN 2024-2027

PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES (DD. 1-1-2020)	PRIORITEIT	M ² (PROGNOSE 2035)	DEKKING	VOORWAARDEN SET
Emmauscollege; Alexandriëstraat 40			APL 7			

NOORD, VOORTGEZET ONDERWIJS 2019

VO scholen in Rotterdam (rechter Maasoever)



NOORD, VOORTGEZET ONDERWIJS 2019

NR OP KAART	BRINNUMMER	SCHOOL	STRAAT	HUIS-NUMMER	POSTCODE	LEERLINGEN TELLING	2019 BEHOEFTE	2019 M ²	SCHOOLNIVEAUS
1	04IK00	Accent Praktijkonderwijs Centrum	Vijverhofstraat	97	3032 SH	195	2671	2634	MAVO
2	07HF00	Accent Praktijkonderwijs Delfshaven	Japarastraat	4	3029 NA	231	3108	3530	Praktijkonderwijs
3	19GY05	Comenius College Rotterdam	Kromhoutstraat	1-7	3067 AE	333	2630	3616	MAVO
4	02VG17	De mavo voor Theater	Walenburgerweg	35-A	3039 AC	106	1635	0	MAVO
5	08CU00	Emmauscollege	Alexandriestraat	40	3067 MR	1707	11062	12664	Vwo Havo
6	15SC00	Erasmiaans Gymnasium	Wytemaweg	25	3015 CN	1126	7680	7456	VWO
7	02VG05	Gijsbert Karel van Hogendorp	Mathenesserdijk	455	3026 GH	237	2076	2597	VMBO
8	23JA01	Grafisch Lyceum	Stadhoudersplein	35	3039 ER	494			VMBO
9	00TU00	GSR	Valenciadreef	15	3067 WL	1130	7772	8083	HAVO VMBO
10	02VG03	Havo/vwo voor muziek en dans	Kruisplein	26	3012 CC	208	1766	1275	HAVO VWO
11	05XJ00	Het Lyceum Rotterdam	Beukelsdijk	91	3021 AE	732	5359	6892	HAVO VWO
12	29VZ00	Het Praktijkcollege Centrum (HPC Centrum)	Schietbaanstraat	26	3014 ZX	208	2910	2829	Praktijkonderwijs
13	02VG11	Horeca Vakschool Rotterdam	Noordsingel	72	3032 BG	258	1854	3112	VMBO
14	02UG00	Laurens Lyceum	Voorhout	100	3055 ES	951	6675	6095	HAVO VWO
15	15EO00	Libanon Lyceum	Ramlehweg	6	3061 JX	782	6204	5704	HAVO VWO MAVO
16	15EO01	Libanon Lyceum	Mecklenburglaan	49	3061 BD	619	4316	5486	HAVO VWO MAVO
17	02VG22	Lyceum Kralingen	Witte Hertstraat	1	3061 CT	427	3022	3552	HAVO VWO

18	14QT00	Marnix Gymnasium	Essenburgsingel	58	3022 EA	604	4569	4532	VWO
19	02VG04	Mavo Centraal	Stationssingel	70	3033 HJ	400	3051	3536	MAVO
20	16PK08	Meerpaal	Kreeftstraat	44	3067 JV	535	4431	5078	VMBO
21	18CH09	Melanchthon Kralingen/ Vredenoordplein (ook 18CH15)	Vredenoordplein	60	3061 PX	390	3974	1227	VMBO
22	18CH10	Melanchthon Mathenesse	Spaanseweg	101	3028 HW	353	3699	6056	VMBO
23	18CH03	Melanchthon Mavo Schiebroek	Molenvijver	19	3052 HA	325	2588	2000	HAVO VWO
24	18CH00	Melanchthon Schiebroek	Van Bijkershoekweg	97	3052 PB	1028	7038	7373	VMBO
25	18CH02	Melanchthon Wilgenplaslaan	Wilgenplaslaan	194	3052 SL	381	3563	3039	MAVO
26	02GS00	Montessori Lyceum	Schimmelpenninckstraat	17	3039 KS	1063	7301	7078	HAVO/VWO
27	02VG14	Montessori Mavo	Walenburgerweg	35-B	3039 AC	55	340	2909	MAVO
28	17KY00	Roncalli MAVO	Tattistraat	3	3066 CE	593	4726	5218	MAVO
29	02VG08	Rotterdam Design College	Beukelsdijk	145	3022 DC	445	3945	8150	VMBO
30	02VG10	Rotterdam Design College	Westzeedijk	497	3024 EL	130	803	1327	VMBO
31	16TV01	Rudolf Steiner College	Tamboerstraat	9	3034 PT	947	6684	6563	HAVO VWO MAVO
32	05EA16	Scheepvaart en Transport College	Westzeedijk	487	3024 EL	334			VMBO
33	02VG00	Theater havo/vwo	Pieter de Hoochstraat	29	3024 CP	549	4263	5712	HAVO VWO
34	15HX07	Thorbecke Merkelbachstraat	Merkelbachstraat	6-8	3067 AL	208	1273	1676	MAVO
35	15HX00	Thorbecke Prinsenlaan	Prinsenlaan	82	3066 KA	624	4575	5891	Havo Mavo
36	15HX02	Thorbecke Tattistraat	Tattistraat	13	3066 CE	352	3236	5246	VMBO
37	02VG15	Toorop mavo	Tooroplaan	8	3055 VG	412	3131	2559	MAVO

38	02VG25	Vak College Hillegersberg	Argonautenweg	13	3054 RP	269	3067	2300	VMBO
39	00PG03	Wartburg Revis	President Rooseveltweg	11	3068 TR	657	4510	6312	Havo Vwo Mavo
40	15KR10	Wolfert College	Walenburgerweg	130	3033 AK	604	4298	5239	HAVO VWO MAVO
41	15KR09	Wolfert College ISK	Walenburgerweg	128	3033 AK	137	847	832	HAVO VWO MAVO
42	15KR05	Wolfert Dalton	Argonautenweg	55	3054 RP	656	4482	6806	MAVO
43	15KR11	Wolfert RISS	Bentincklaan	294	3039 KK	220	1314	2325	Engelse Stroom
44	15KR14	Wolfert RISS	Schimmelpenninckstraat	23	3039 KS	110	644		HAVO VWO MAVO
45	15KR00	Wolfert Tweetalig	Bentincklaan	280	3039 KK	1329	8837	12807	HAVO/WVO

1 oktober 2018 voortgezet onderwijs, bron DUO

5. SPECIAAL EN VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS.

5.1 INLEIDING

Het speciaal onderwijs in Rotterdam vormt een kleine, maar belangrijke sector. Het is de plek waar leerlingen terechtkomen om zo goed mogelijk onderwijs te krijgen, dat past bij hun mogelijkheden. De keuzes waar en wanneer te investeren in onderwijs-huisvesting voor het speciaal onderwijs zijn volgend op inhoudelijk beleid met betrekking tot passend onderwijs en sturing & monitoring op regionaal niveau rondom leerlingstromen:

- Passend onderwijs gaat er van uit, dat een kind naar een reguliere school gaat als dat kan en naar het speciaal onderwijs gaat als intensieve begeleiding nodig is. De invulling van passend onderwijs staat echter enorm onder druk. Het ministerie van onderwijs ontwikkelt in 2020 een nieuwe visie op passend onderwijs, die meer past bij de huidige uitdagingen rondom het lerarentekort en de wachtlijsten in de jeugdzorg.
- De samenwerkingsverbanden passend onderwijs onderzoeken welke trends er te onderscheiden zijn in de vraag naar speciaal onderwijs binnen de regio, waar zij verantwoordelijk zijn voor een dekkend netwerk van passend onderwijs. In Rotterdam (en de passend onderwijs regio waarbinnen Rotterdam valt) is er sprake van een lichte stijging van het aantal kinderen, dat naar het speciaal onderwijs wordt verwezen. Daarnaast is er sprake van een verstopping in de doorstroom van leerlingen tussen verschillende vormen van regulier en speciaal onderwijs. Om de trends in de vraag naar speciaal onderwijs nog beter en tijdiger

te kunnen monitoren, wordt door de samenwerkingsverbanden een gezamenlijk aanmeldpunt gerealiseerd voor het speciaal onderwijs. De concrete cijfers, die daaruit beschikbaar zullen komen over wachtlijsten en trends, zullen worden vertaald naar relevante huisvestingsconsequentie.

- Verschillende onderwijsprojecten richten zich op het in beeld krijgen en versterken van de samenwerking tussen speciaal onderwijs en regulier (voortgezet) onderwijs. Het kan daarbij gaan om het verbeteren van overgangen, om de uitwisseling van leraren, om de inzet van leerlingenvoer te beperken en om gebruik te maken van elkaars huisvesting. Daarnaast wordt het (voortgezet) speciaal onderwijs steeds meer ingericht aan de hand van de uitstroomprofielen (dagbesteding, arbeid en vervolgonderwijs), wat consequenties voor de onderwijshuisvesting met zich mee brengt.

Op het gebied van onderwijshuisvesting voor het (voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO) zijn drie soorten vraagstukken. Deze zijn binnen de kaders van het huidige huisvestingsbeleid maar ten dele op te lossen. Er wordt gezocht naar een oplossing voor:

- Concrete capaciteitsknelpunten vallend binnen de gemeentelijke zorgplicht:
 - o Via het Huisvestingsprogramma;
 - o Via opname in het Integraal Huisvestingsplan 2020-2023;
- Vraagstukken, waarvan huisvestingsconsequenties nu nog onbekend zijn (bijvoorbeeld piekvang, extra m²'s zorg en techniek)
 - o De huisvestingsconsequenties moeten worden geconcretiseerd;
 - o Op korte termijn vraagt dit om het inbouwen van flexibiliteit in gebouwen en locaties (bijvoor-

beeld het beschikbaar houden van onderwijsmeters en onderwijsgebouwen);

- Vraagstukken als gevolg van pilots, regionale initiatieven en landelijke ontwikkelingen, zowel op het gebied van huisvesting als op het gebied van de benodigde bekostiging:
 - o Via nieuw te ontwikkelen beleid;
 - o Via versterken samenwerking;
 - o Lobby.

Vooral op het gebied van vraagstukken, die nog geen onderdeel zijn van het IHP of IHP overstijgend zijn, worden schoolbesturen en partners opgeroepen om concrete onderbouwing voor de behoefte aan onderwijs-huisvesting. Daarbij is het van belang het gemeentelijk onderwijshuisvestingsteam in een vroeg stadium te betrekken als er huisvestingsconsequenties worden verwacht, zodat het beter mogelijk wordt hier tijdig rekening mee te houden.

Voor het tot stand komen van dit IHP zijn de besturen voor het speciaal onderwijs, de grootste samenwerkingsverbanden passend onderwijs (PPO en Koers VO) gezamenlijk en individueel bevroegd over trends en ontwikkelingen in het speciaal onderwijs, die effect hebben op de vraag naar onderwijshuisvesting. Vanuit de analyse van deze inventarisatie vertalen we (huisvestings)ontwikkelingen naar maatregelen en projecten die we op dit moment, op basis van huidige visie, concreet kunnen maken. Dit IHP geeft een weergave van de maatregelen en projecten, die tot nu toe geconcretiseerd zijn. In bijlage 4 is een toelichting op de clusters (voortgezet) speciaal onderwijs, een weergave van de analyse en een weergave van de verschillende knelpunten te vinden.

Dit proces is echter nog niet ten einde en zal in 2020 verder worden uitgewerkt en afgestemd met de relevante partners. Dit doen wij door aansluiting te zoeken met

al bestaande werk- en regiegroepen. Er wordt een werkgroep Huisvesting SOVSO ingericht met in elk geval afvaardiging van schoolbesturen, gemeente (Onderwijs en Jeugd), PPO en Koers VO om de in het IHP benoemde projecten en afspraken nader uit te werken.



Foto: Chris Bonis

5.2 (VOORTGEZET) SPECIAAL ONDERWIJSHUISVESTING PER CLUSTER

ANALYSE EN ONTWIKKELINGEN

Rotterdam heeft als grote stad een regiofunctie voor speciaal onderwijsvoorzieningen en voorziet daarmee deels in de behoefte van de regio. Dit geldt voor alle speciaal onderwijs scholen. Voor het gehele (V)SO geldt dat er geen zwakke scholen zijn en geen scholen die op het punt van opheffing staan. We zien dat in het (voortgezet) speciaal onderwijs meer onderwijshuisvesting beschikbaar is dan de normatieve ruimtebehoefte maar ook dat bij individuele scholen sprake is van ruimtekort.

We zien in de analyses ten aanzien van spreiding, variatie/dekkend aanbod, schoolomvang en huisvestingscapaciteit een uiteenlopend beeld voor de clusters 1 en 2 enerzijds en de clusters 3 en 4 anderzijds. Voor clusters 1 en 2 is het aanbod dekkend en de huisvesting passend, voor een vrij stabiele doelgroep van ruim 700 leerlingen (SO en VSO) die daarmee goed wordt bediend.

Voor de clusters 3 en 4 (ruim 3.700 leerlingen in 2018) is op dit moment de spreiding (VSO) onvoldoende en is nog geen sprake van een volledig dekkend aanbod. Een groot aantal ontwikkelingen en (lopende) initiatieven om hierin beweging te brengen, zijn medebepalend voor de toekomstige huisvestingsbehoefte. Door verzwaring van de problematiek in het SO en de diverse

(leerrecht)pilots neemt het aantal leerlingen sneller toe. De groeiende verwevenheid tussen zorg-onderwijs (zorgarrangementen) vraagt om bundeling van middelen en andere huisvesting. En het versterken van de samenwerking VO-VSO levert kansen op voor leerlingen en voor het benutten van elkaars aanbod en faciliteiten. Voor de huisvesting verwachten samenwerkingsverband PPO en schoolbesturen vanwege de zeer beperkte groeiopvang in SO een huisvestingstekort in cluster 3 en 4, mede vanwege de nu lopende (pilot) projecten voor extra aanbod. Ook geven de schoolbesturen aan dat de huidige praktijk onvoldoende rekening houdt met de toenemende vraag naar onderwijs-zorg-combinaties en de toenemende vraag naar het praktijk- en techniekonderwijs (VSO). En als gevolg daarvan dat huidige gebouwen SO/VSO niet of onvoldoende passend zijn ingericht hiervoor.

Voor zover de huisvestingsknelpunten binnen de kaders van het huidig huisvestingsbeleid zijn op te lossen benoemen wij hierna de projecten. Voor de overige opgaven doen wij voorstellen hoe en door wie deze te concretiseren zijn en welke vervolgstap nodig is.

De gehele analyse, relevante ontwikkelingen en knelpunten zijn opgenomen als bijlage 4.

CLUSTER 1 VISIO

Vanwege de regionale functie komen hier veel leerlingen van buiten Rotterdam naar toe. Dit is de enige locatie in de regio voor kinderen met een visuele beperking in de leeftijd van 4-17. Het schoolgebouw is relatief nieuw (2009/2010) en passend voor

de doelgroep. De bouwcapaciteit

is voldoende voor het huidige aantal leerlingen. De verwachting is dat dit aantal stabiel blijft. Het schoolgebouw is passend voor de huidige en toekomstige huisvestingsbehoefte. Er is geen wachtlijst.

BRIN	CLUSTER I SO VSOINSTELLING	ADRES	LEERLINGEN OP 1/10/2018
25HE01SO	Koninklijke Visioschool	Heindijk 4	34
25HE01VSO	Koninklijke Visioschool	Heindijk 4	69

CLUSTER 2 AURIS

De schoolgebouwen zijn passend voor de huidige en toekomstige huisvestingsbehoefte. De verwachte ontwikkeling van leerlingenaantallen (lichte groei SO/lichte daling VSO) kan binnen de huidige locaties worden opgevangen. Het overschot van vierkante meters onderwijshuis

vesting wordt gebruikt door zorgpartners. Het schoolbestuur heeft geen huisvestingsknelpunten benoemd voor huidige IHP periode 2020-2023. Er is 1 aandachtspunt, op verzoek van het schoolbestuur wordt daar binnen dit IHP niet in geïnvesteerd.

BRIN	CLUSTER II SO INSTELLING	ADRES	LEERLINGEN OP 1/10/2018
01JO10	L.w. Hildernisse School	Pinasplein 4	211
01JO14	Dr. M. Polanoschool	Guido Gezelleweg 12	89
01JO20	Auris Taalfontein	Kraaijeveldstraat 2	191
	Totaal		491

BRIN	CLUSTER II VSO INSTELLING	ADRES	LEERLINGEN OP 1/10/2018
01JO09	Auris College (P.j.evertse)	Malmopad 60	133

VOORSTEL PROJECTEN KORTE / LANGE TERMIJN

Geen. De Dr. M Polanoschool (nevenvestiging) wordt na overleg met schoolbestuur doorgeschoven naar het volgende IHP.

CLUSTER 3 EN 4

(ONVOORSPELBARE) GROEI

Schoolbesturen en PPO zien een capaciteitstekort aankomen door de groei van de reguliere doelgroep en door uitbreiding van de huidige doelgroep met nieuwe kinderen. Deze groei is niet zichtbaar in prognoses om dat dit deels om nieuwe kinderen/nieuwe voorzieningen gaat. Een reële prognose voor de korte termijn is niet te maken.*
schoolbesturen/samenwerkingsverbanden komen nog met nadere onderbouwing op basis van meest recente telgegevens begin 2020

Tegelijkertijd blijkt dat de totale omvang van de leerlingenpopulatie onvoldoende in beeld is voor met name cluster 3 SO. Een centrale wachtlijst ontbreekt (cluster 4 is beter in beeld omdat gewerkt wordt met instroombureau's). De wachtlijsten die de scholen hanteren zijn momentopnamen en geven geen representatief beeld van de structurele behoefte: de vraag naar SO onderwijs neemt gedurende het schooljaar toe door tussentijdse uitval uit het regulier onderwijs (piekpvang). PPO geeft aan dat in de zomer bijna alle wachtlijstleerlingen in het SO geplaatst zijn, maar dat begin van dit schooljaar '19-'20 nog steeds sprake is van thuiszitters. Alle ZML en cluster 4 scholen geven aan PPO aan dat geen of slechts zeer beperkte opvang van nieuwe leerlingen mogelijk is waardoor druk op de locaties ontstaat.

Samenwerkingsverbanden werken aan een centraal aanmeldpunt voor cluster 3 en cluster 4 leerlingen zodat de aanvragen voor plaatsing op (Voortgezet) Speciaal

Onderwijs op één centrale plek binnenkomen. Hierdoor ontstaat beter overzicht van de vraag en is meer regie mogelijk op match vraag- aanbod cluster 3. Het streven is om in 2020 met dit aanmeldpunt te starten. Vanuit de regio komen ook veel kinderen naar de Rotterdamse SO-scholen. Het gesprek met de regio is nodig opdat zij investeren in SO-voorzieningen in hun eigen gebied/gemeente. Rotterdam wordt nu overvraagd.

VERWEVENHEID ZORG-ONDERWIJS SO VSO

Het huidige kader van bekostiging belemmert een integrale benadering. Dit geldt voor SO en VSO. Via onderwijshuisvesting worden alleen 'onderwijsvierkante meters' bekostigd aan schoolbesturen maar kunnen geen extra zorgruimten worden bekostigd. Ruimten voor zorgaanbieders in de school vallen daarbuiten als zij een extra claim leggen op het ruimtegebruik. Een ruimtelijke component voor deze 'zorgruimten' ontbreekt dus, en zorgpartners zijn terughoudend in het investeren in schoolgebouwen waar ze geen eigenaar van zijn.

(LEERRECHT)PILOTS (SO CLUSTER 3 4)

Samenwerkingsverband PPO en schoolbesturen en gemeente ontwikkelen nieuw onderwijsaanbod via pilots.

PPO schat in dat zeker de helft van het aantal kinderen dat nu een vrijstelling in de basisonderwijsleeftijd heeft (ruim 200) en nu vaak op een KDC een dagprogramma volgt via een leerrechtspilot naar school zou kunnen. Daarmee zou dan het aantal leerplichtonthefingen afnemen. PPO ziet op basis van de eerste resultaten goede kansen voor de toekomst maar onduidelijk is

of de huidige wettelijke kaders de verschillende vormen van zorg-onderwijs toestaan (vandaar pilot) en welke ruimte hiervoor mogelijk in de toekomst ontstaat. Ook laat de huidige capaciteitsproblematiek in het SO niet toe dat er nog meer leerrechtgroepen in het SO opgestart worden. Elders in het land wordt voor deze groepen ook de capaciteit bij het (S)BO benut. De Rotterdamse scholen staan hier niet onwelwillend tegenover. Dit vraagt nadere uitwerking in de te vormen werkgroep. Zolang er geen nieuwe leerrechtgroepen opstarten, is het op korte termijn niet direct te verwachten dat het aantal vrijstellingen zal afnemen. Ook is onzeker of kinderen in de VSO-leeftijd gebruik kunnen blijven maken van dit aanbod en is de huidige bekostiging via PPO/gemeente/schoolbesturen ontoereikend. De huidige leerrechtlocaties zitten echter vol.

Deze nieuwe vorm van onderwijszorg-aanbod leidt tot verbreding van de doelgroep in het SO en toename van het aantal SO-leerlingen. De omvang van de groei en de ruimtebehoefte zijn nog niet voldoende in beeld voor concrete huisvestingsconsequenties en heeft nu nog pilot-status. Samenwerkingsverband PPO voorziet dat dit een structurele behoefte wordt. Kdc kinderen zijn niet ingeschreven op een school. Voor leerlingen die zijn ingeschreven op een school wordt huisvestingscomponent meegerekend, voor andere kinderen die niet of ten dele staan ingeschreven, niet. Voor deze groep kinderen is nu geen grondslag in de verordening voor onderwijshuisvesting, zolang geen sprake is van toegekende onderwijshuisvestingsvoorziening. Oplossing in medegebruik zolang leegstand is.

Koers VO verwacht in VSO een beperkt effect van leerrechtspilots omdat de meeste

leerlingen uitstromen naar dagbesteding in plaats van naar het VSO.

Voor ook de andere pilots (inclusieve scholen,) wordt nu gebruik gemaakt van bestaande voorzieningen. Als druk op voorzieningen toeneemt door groei is minder ruimte beschikbaar voor deze onderwijsvormen. Het samenwerkingsverband PPO Rotterdam heeft de schoolbesturen gevraagd of zij kleuterklassen voor sbo-scholen willen starten omdat er voor scholen voor speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) grote wachtlijsten zijn en er vooral eengroei zit in het aantal jonge kinderen dat naar het speciaal onderwijs gaat of dat wacht op een plek. De sbo-groepen zijn onder andere bedoeld om de druk van de ketel te halen bij het speciaal en ook het regulier onderwijs. Ook deze pilots zijn nu geen structurele gemeentelijke voorziening en dus niet gekoppeld aan bekostigde huisvestingscomponent via onderwijshuisvesting. Wanneer deze pilots leiden tot stand beleid zal dit wel het geval zijn.

VERWEVENHEID ZORG-ONDERWIJS SO VSO

Het huidige kader van bekostiging belemmert een integrale benadering. Dit geldt voor SO en VSO. Via onderwijshuisvesting worden alleen 'onderwijsvierkante meters' bekostigd aan schoolbesturen maar kunnen geen extra zorgruimten worden bekostigd. Ruimten voor zorgaanbieders in de school vallen daarbuiten als zij een extra claim leggen op het ruimtegebruik. Een ruimtelijke component voor deze 'zorgruimten' ontbreekt dus, en zorgpartners zijn terughoudend in het investeren in schoolgebouwen waar ze geen eigenaar van zijn (zie verder bij voorstel pilot project).

De ruimtebehoefteberekening houdt onvol-

doende rekening met deze extra ruimte- vraag door de zorg meer in school te halen. Ook de invoering van Passend Onderwijs in 2014 heeft niet geleid tot een verruiming van de normatieve ruimtebehoefte voor schoolgebouwen. Het ruimtebehoeftemodel gaat uit van m²'s per leerling waarbinnen alle ruimtes/functies voor onderwijs gehuisvest moeten worden. In de praktijk ervaren schoolbesturen hierbinnen onvoldoende mogelijkheden om de toenemende vraag naar zorgruimte te realiseren (los van wat in dubbelgebruik al kan). Een voorstel is om een pilot te maken van één van de scholen in dit IHP om te toetsen wat hier mogelijk is.

VERSTERKEN SAMENWERKING REGULIER VO-VSO, IN EXPERTISE, FACILITEITEN, VOLWAARDIG ON- DERWIJSAANBOD

Meer samenwerking met de reguliere VO scholen en tijdige kennismaking met vervolgonderwijs zorgt voor een 'zachte landing' bij doorstroom, met beter eindresultaat voor de leerling. De stap naar bijvoorbeeld MBO is nu soms te groot vanuit de beschermde VSO omgeving, door onvoldoende aansluiting. Dit kan worden versoepeld door zowel organisatorisch als fysiek de brug naar vervolgonderwijs te verkleinen.

Behalve bij het HAVO/VWO is er een knelpunt in het VMBO. Ten aanzien van het ontbreken van een volwaardig vervolgaanbod zoals keuze uit VMBO profielen in combinatie met de voorgeschreven profiel verplichtingen: Op enkele scholen wordt in samenwerking met reguliere VO scholen extra VMBO aanbod verzorgd als daar vraag naar is.

DIFFERENTIATIE NAAR UITSTROOM- PROFIELEN (VSO)

De verplichte differentiatie naar uitstroomprofielen in VSO is al wettelijk geregeld. Hoe dat zijn beslag krijgt in de huisvesting (mogelijke huisvestingsconsequenties zijn niet meegenomen in wetswijziging, noch de bekostiging daarvan) is vooralsnog onduidelijk. De schoolbesturen dienen de kwalitatieve en kwantitatieve consequenties inzichtelijk te maken, zodat eventuele huisvestingsconsequenties onderdeel kunnen worden van een volgend IHP.

TOENAME PRAKTIJKGERICHT (TECH- NIEK-) ONDERWIJS (VSO)

De huidige schoolgebouwen zijn onvoldoende ingericht op praktijkgericht onderwijs terwijl hier steeds meer vraag naar is. De meeste schoolgebouwen zijn te schools, dit is beperkt oplosbaar binnen bestaande gebouwstructuren, aldus de schoolbesturen. Daarnaast bieden veel VSO-scholen een beperkt aantal programma's bv. zorg en welzijn, terwijl meer leerroutes gewenst zouden zijn. De lokalen met faciliteiten voor een meer gedifferentieerd aanbod ontbreken echter

Ook geven de schoolbesturen aan dat de normatieve ruimtebehoefte die de verordening per leerling hanteert niet aansluit bij noodzakelijke differentiatie in ruimten. Beter zou zijn ruimtebehoefte berekening aan te laten sluiten op leerlijnen en profielen in plaats van per leerling.

In de bijlage is een volledig overzicht van de schoollocaties te vinden.

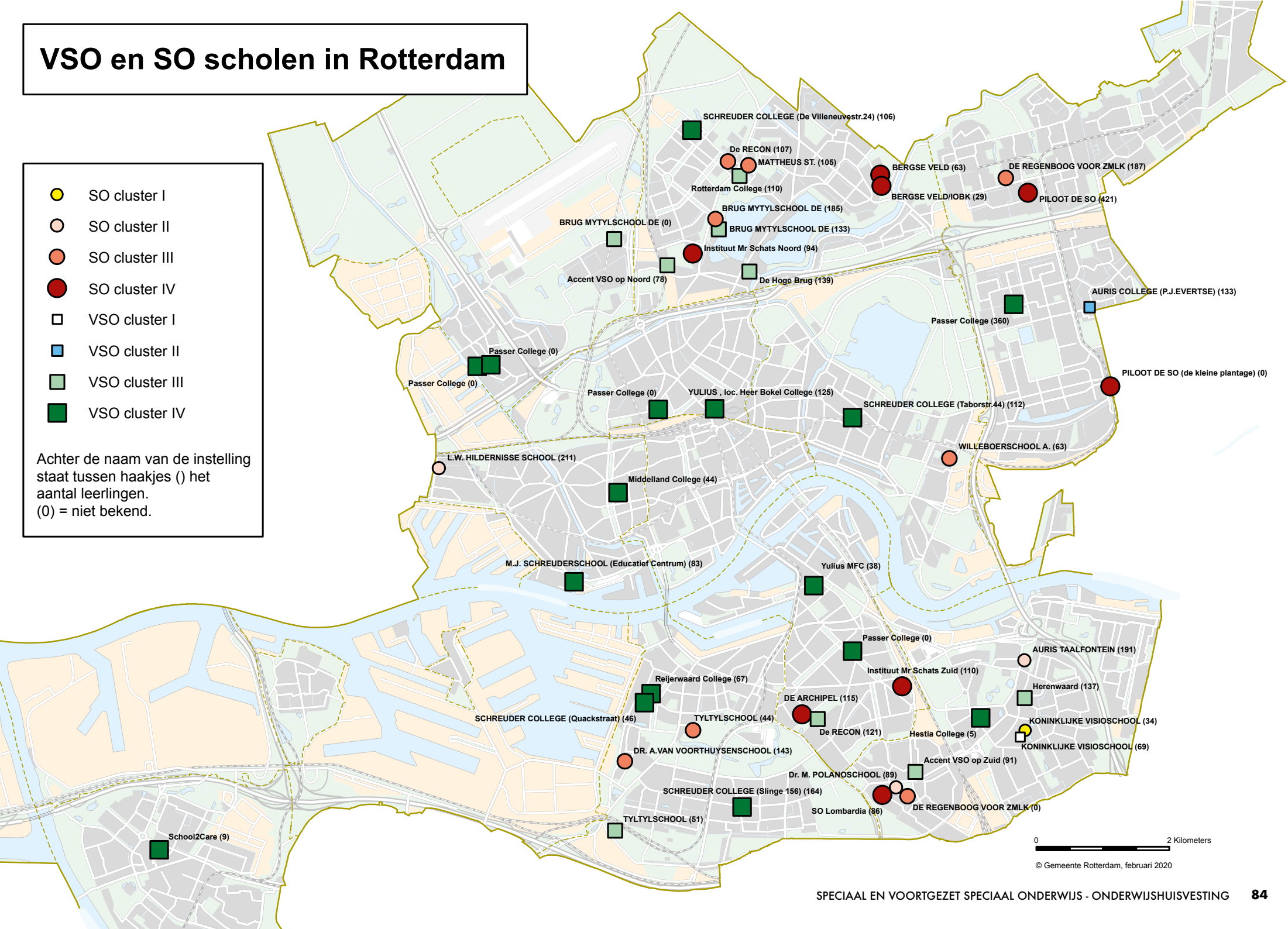


SO	KNELPUNT	HV VRAAG	OMVANG /AANTAL?	OPGAVE + VOOR WIE	BIJDRAGE/OPLOSSING
(Onvoorspelbare) groei 3+4	Leerlingen en ruimtebehoefte onvoldoende in beeld	Extra capaciteit	(Nog) onbekend	Swv/gemeente Onderbouwing concrete ruimte-vraag o.b.v. leerlingen (PPO, Koers)	Centraal aanmeldpunt (SWV)
(Leerrecht)pilots	Pilotstatus Niet-structurele voorziening Personeel	Extra capaciteit	Aantal leerlingen en ruimtebehoefte onbekend; na afloop pilottermijn?	SWV + SB's	Vroegtijdig betrekken OHV; indien voorziening dan investeren
Verwevenheid zorgonderwijs (ook voor cluster 1 en 2)	Huidig kader/bekostiging belemmert integrale benadering	(Zorg)ruimte Extra meters	(Nog) onbekend	Gemeente J&O; stakeholders Huisvestingsconsequenties in beeld	Pilotproject voorstel Accent Noord Via SG OHV
ZMOLK (cluster 3/4)	Onderwijsaanbod/faciliteiten ontbreekt	Onbekend	Onbekend	SWV	Vroegtijdig betrekken OHV; benutten leegstand
Piekopvang	Ruimtetekort ontstaan gedurende het schooljaar	Extra capaciteit	Onbekend	Gemeente	Pilot, nog nader aan te wijzen SO/VSO locatie
VSO	KNELPUNT	HV VRAAG	OMVANG/AANTAL?	OPGAVE + VOOR WIE	BIJDRAGE/OPLOSSING
Verwevenheid zorg-onderwijs (ook voor cluster 1 en 2)	Huidig kader/bekostiging belemmert integrale benadering	(Zorg)ruimte Extra meters	(nog) Onbekend	Gemeente J&O; Huisvestingsconsequenties in beeld	Landelijke pilot (aanmelding BOOR) Pilotproject voorstel Accent Noord Via SG OHV
Versterken samenwerking regulier VO-VSO; ruimte; expertise, vervolgonderwijs	Samenwerkingsbereidheid; positionering VO-VSO	N.t.b.	Onbekend	Schoolbesturen en SWV	Vroegtijdig betrekken OHV; Inzet beschikbare leegstand
Differentiatie uitstroomprofielen (vervolg-arbeid-dagbesteding)	Landelijk, Nieuwe wetgeving zonder hv-component	Onbekend/lange termijn	Onbekend	Schoolbesturen Maak consequenties inzichtelijk (k+k)	Evt consequenties: volgend IHP
Toename vraag praktijk/techniek onderwijs	Gebouwinrichting volstaat niet; Onvoldoende differentiatie in ruimtenormering	Andersoortige ruimtes/inrichting/m ² 's	Onbekend	Schoolbesturen Landelijke lobby en G4 > nieuwe modelverordening	Volgend aan VNG
Spreiding (cluster 3 VSO)	Onvoldoende spreiding op Noord	Verplaatsing van Accent VSO op Noord naar Oost	Huidig m ²	SB + gemeente	Positief t.o.v verplaatsen
Piekopvang	Ruimtetekort in schoolgebouw ontstaan gedurende het schooljaar	Extra capaciteit	Onbekend	Gemeente	Pilot, nog nader aan te wijzen SO/VSO locatie

VSO en SO scholen in Rotterdam

- SO cluster I
- SO cluster II
- SO cluster III
- SO cluster IV
- VSO cluster I
- VSO cluster II
- VSO cluster III
- VSO cluster IV

Achter de naam van de instelling staat tussen haakjes () het aantal leerlingen.
(0) = niet bekend.



0 2 Kilometers

© Gemeente Rotterdam, februari 2020

BOVENSTAANDE ANALYSE EN BEVINDINGEN LEIDEN TOT HET VOLGENDE VOORSTEL VAN (VOORGENOMEN) PROJECTEN.

VOORGENOMEN INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2023

PROJECT	PARTIJ(EN)	PROCES	PRIORITEIT	M ² (PROGNOSSE 2035)	DEKKING	VOORWAARDEN SET
Accent VSO Noord	CVO	Schoolbestuur onderzoekt al enige tijd naar huisvestingsoplossing. Combinatie met Accent Pro Van Alkemadestraat 6-7 lijkt af te gaan vallen. Project loopt al enige tijd, gestart in 2014.	APL 00 (1e tranche)		HVP 2015	Pilot verwevenheid zorg-onderwijs, verplaatsing van Accent VSO Noord naar Rotterdam Oost tbv spreiding cluster 3 VSO
Ntb SO school	Schoolbesturen, PPO en gemeente	In overleg met de betrokken schoolbesturen en het samenwerkingsverband wordt een school gekozen	Ntb	nvt	IHP	Pilot Piekopvang
Ntb SO School	Schoolbesturen, PPO en gemeente	In overleg met de betrokken schoolbesturen en het samenwerkingsverband wordt een school gekozen	Ntb	nvt	IHP	Pilot verwevenheid zorg-onderwijs
Ntb VSO school	Schoolbesturen, KoersVO en gemeente	In overleg met de betrokken schoolbesturen en het samenwerkingsverband wordt een school gekozen	Ntb	nvt	IHP	Pilot Piekopvang
Dr A Van Voorthuysenschool	BOOR	Permanente huisvesting	ntb		IHP	
Kromme Zandweg	BOOR	Behouden in onderwijsportefeuille	ntb		IHP	
De Pilot	BOOR	Extra huisvesting voor De Pilot	ntb		IHP	Splitsen internaliserend en externaliserend
Instituut Mr Schats Noord	Horizon	Project staat op de opgeschoonde 50 pandenlijst maar zit (nog) niet in een tranche	APL 39		IHP	
Schreuder College (Quackstraat)	Horizon	Volledige ingebruikname Quackstraat	ntb	1397	IHP	Vertrek Reijerwaard College (Quackstraat)

MOGELIJKE INVESTERINGSPROJECTEN TOT EN MET 2035

PROJECT	PARTIJ(EN)	PLANNING
Differentiatie uitstrooprofielen (vervolg – arbeid – dagbesteding)	Schoolbesturen (huisvestingsconsequenties inzichtelijk maken)	Na 2023
Openluchtschool de Recon (SO)	BOOR	Na 2023
Dr. M Polanoschool	Auris	Na 2023
Onderzoeken ingebruikname Robert Fruinstraat	Yulius (indien locatie vrijkomt en conform ruimtebehoefte extra m2 benodigd is)	Na 2023



6. LOKALEN BEWEGINGS-ONDERWIJS.

Naast scholen is het noodzakelijk om de gymzalen in Rotterdam aan te pakken. De gymzalen moeten voldoende capaciteit en kwaliteit hebben voor het bewegingsonderwijs. Daarnaast worden de gymzalen ingezet voor het naschools gebruik, bijvoorbeeld door sportverenigingen etc.

Een goede spreiding van de gymzalen is van belang, omdat daarmee (ongewenste) reistijd van- en naar de gymzaal kan worden teruggebracht.

Om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk om een aantal heldere uitgangspunten vast te leggen op grond waarvan het mogelijk is om behoefte, aanbod, spreiding én de vervanging van gymzalen zo optimaal mogelijk op elkaar af te stemmen¹. Daarmee wordt het mogelijk om de juiste (des)investeringsbeslissingen voor gymzalen te kunnen nemen.

HET DOEL IS OM:

- Kwaliteit van het gymzalengebouwenbestand te verbeteren (door oude zalen af te stoten en nieuwe te realiseren), zodat er goed bewegingsonderwijs mogelijk is;
- De spreiding van gymzalen te verbeteren, zodat er voor de scholen minder reistijd is.
- Zorgen voor voldoende gymcapaciteit, zodat gymroosterproblemen kunnen worden beperkt.

¹In dit document wordt gesproken over gymzalen, maar het gaat om alle lokalen bewegingsonderwijs die voor het bewegingsonderwijs worden ingeroosterd, dus ook over (gemeentelijke) sporthallen en sportzalen.

UITGANGSPUNTEN

AFSTOTEN VAN GYMZALEN VAN VOOR 1960

Gymzalen van vóór 1960 zijn relatief duur in onderhoud. In de Rotterdamse beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs worden opslagen van meer dan 100% toegekend voor buitenonderhoud (ten opzichte van de reguliere norm) voor zalen van voor 1960.

Daarnaast hebben oudere zalen ook een kleine vloeroppervlakte² (over het algemeen geldt: hoe ouder, hoe kleiner), wat de mogelijkheden voor kwalitatief goed bewegingsonderwijs beperkt. Rotterdam telt op dit moment ca. 302 gymzalen³ waarvan er ca. 50 (dus 16,5%) ouder is dan 60 jaar.

BENODIGDE CAPACITEIT OP BASIS VAN NORMUREN VOOR BEWEGINGSONDERWIJS

In de verordening onderwijshuisvesting ligt de normuren voor bewegingsonderwijs⁴ vast. Dit is het aantal uren wat scholen kunnen aanvragen en waar voldoende capaciteit beschikbaar moet zijn⁵.

VERBETEREN SPREIDING: ELKE SCHOOL KRIJGT EEN 'PREFERENTE' GYMZAAL TOEGEWEEZEN

De spreiding van gymzalen over de stad is niet optimaal. Gymzalen liggen niet altijd bij een school of nabijgelegen zalen zijn vol geroosterd. Dit betekent dat er gereisd moet worden om te kunnen gymmen. Om dit – zoveel als mogelijk – terug te kunnen brengen, is het uitgangspunt dat elke school een preferente gymzaal op korte afstand krijgt toegewezen. Dit uitgangspunt dient om

te kunnen bepalen waar geïnvesteerd dient te worden in extra capaciteit. In de toekomst zou dit ook expliciet moeten worden toegepast bij het maken van het rooster voor het bewegingsonderwijs.

Met een preferente zaal wordt bedoeld dat de school de hoofdgebruiker van een zaal is⁶. Een school komt in aanmerking voor de toewijzing van een preferente zaal, als deze school op basis van de normuren voor bewegingsonderwijs tot minimaal 60% bezetting van deze gymzaal komt. Dit betekent dat alléén scholen voor een preferente zaal in aanmerking komen die voldoende leerlingen (nu en in de toekomst) hebben om deze zaal te vullen.

- Als er onvoldoende zalen in de nabijheid van de school aanwezig zijn, die wel 'recht' hebben op een preferente zaal, moeten er dus bijgebouwd worden.
- Scholen die te klein zijn voor een preferente gymzaal (dus minder dan 60% bezetting halen), krijgen geen preferente zaal toegewezen en tellen dus niet mee bij bepaling van benodigde capaciteit. Dientengevolge worden deze scholen ingeroosterd in gymzalen waarvan het preferent gebruik bij een andere school ligt.

TOEPASSING UITGANGSPUNTEN

Een grove eerste doorrekening waarbij bovengenoemde uitgangspunten zijn toegepast op het scholen en gymzalenbestand in Rotterdam, levert op dat er niet zozeer méér gymzalen in Rotterdam nodig zijn, maar dat gymzalen niet altijd dicht (genoeg) bij de vraag (scholen) zijn gelokaliseerd. Door oude gymzalen (van voor 1960) af te stoten en nieuwe te realiseren op locaties waar

de behoefte aanwezig is, kan dit worden hersteld.

Op dit moment is het nog niet mogelijk om concreet aan te geven waar welk gymzalen dienen te worden gerealiseerd of waar deze kunnen worden afgestoten. De analyse is te complex om handmatig te kunnen doen, dus wordt daarvoor een tool ontwikkeld als onderdeel van het gemeentelijk onderwijshuisvestingsregistratiesysteem G4 net. Naar verwachting is deze tool in de loop van 2020 beschikbaar. Aan de hand van deze tool worden investeringsvoorstellen voor gymzalen worden gemaakt. Zaken die daarbij aandacht nodig hebben zijn:

- Lopende onderwijshuisvestingsprojecten (zie bijlage 1 tot en met 3), waarin reeds in de bouw van een gymzaal is voorzien. Grofweg gaat dit om ca. 11 gymzalen, veelal ter vervanging van bestaande gymzalen. Daarnaast zijn er 13 'losse' gymzalen (in eigendom gemeente) die ook worden vervangen.
- Het komt voor, dat een oude gymzaal integraal onderdeel is van een schoolgebouw. Afstoten is dan pas aan de orde als ook de school wordt aangepakt. Tot het zover is, moet per gymzaal worden beoordeeld of voortzetting van het gebruik voor bewegingsonderwijs wenselijk is en/of er alternatieven zijn
- Het ligt voor de hand om oude zalen pas af te stoten als er voldoende (nieuwe) capaciteit beschikbaar is.

INVESTERINGSOPGAVE GYMZALEN

In het totaal telt Rotterdam ca. 50 gymzalen ouder dan 60 jaar. Een substantieel deel daarvan wordt vervangen via de

lopende onderwijshuisvestingsprojecten of het project waarbij gemeentelijke Jeugd en Onderwijs zalen worden vervangen. Naar verwachting is in de komende jaren een investering in de realisatie van 25 tot 35 nieuwe gymzalen nodig, waarbij oude zalen zoveel mogelijk worden afgestoten.

² Er zijn nog zalen in gebruik met minder van 90 m² sportvloeroppervlakte. Een moderne, hedendaagse zaal heeft een sportvloeroppervlakte van 308 m².

³ Een sportzaal telt 2 gymzalen, een sporthal 3.

⁴ Het zwemonderwijs wordt gezien als 'natte gym'. De ingeroosterde zwemuren worden (nog) niet in mindering gebracht op de normuren voor bewegingsonderwijs en blijven dus buiten beschouwing

⁵ Dit is het enige te hanteren uitgangspunt voor het bepalen van de benodigde capaciteit waarop het investeringsbesluit wordt gebaseerd. Indien er uren/capaciteit beschikbaar is, kent Rotterdam nog extra uren toe ten behoeve van Lekker Fit en LTU toe. Aan dit principe verandert niets. Uit een grove analyse op van de gymrooster 2018-2019 (inclusief uren Lekker Fit) lijkt het erop dat veelal de niet-benutte normuren bewegingsonderwijs in de gymzaal, vanwege het zwemonderwijs, worden ingevuld door extra uren LF. Zwemmen en LF vallen dus (veelal) tegen elkaar weg.

⁶ Een preferente zaal is iets anders dan juridisch eigenaar zijn van de zaal. Vaak komt dit wel overeen.

7. OVERZICHT VOORGENOMEN PROJECTEN.

Onderstaand een overzicht van alle voorgenomen projecten 2020 – 2023 voor PO, VO en (v)SO. Voor een toelichting per project zie de beschrijving in het hoofdstuk PO, VO of (v)SO. De projecten zijn geordend op basis van:

- Projecten uit 'oude' IHP 2015 – 2019, inclusief 4e tranche (op volgorde)
- Projecten uit 'nieuwe' IHP 2020 – 2023 op basis van rangorde 'schone aandachtspandenlijst' (op volgorde);
- Overige/ nieuwe schoollocaties, waaronder te honoreren uitbreidingsaanvragen op het huisvestingsprogramma.

De definitieve volgorde van uitvoering en bekostiging wordt voorgelegd aan de sectorkamers (OOGO) aan de hand van het minimaal 1 keer per jaar vast te stellen Voortschrijdende Indicatieve Meerjaren Investeringsplanning (VIMIP). In het VIMIP worden projecten in een jaarplanning gezet (tot 5 jaar vooruit), waarbij per jaarschijf de benodigde bouwmiddelen worden afgezet tegen de beschikbare gemeentelijke dekking.

4 ^E TRANCHE NR IHP 2015 -2019	LOCATIE
32	BC Waalseschool/KWS en Pierre Bayle/ Vier Leeuwen en Kleine Wereld (Samenvoeging) (Kralingen-Crooswijk)
36	Ibn-I Sina (Zegenstraat) (Charlois)
38	De Globe Hoofdlocatie (Zwartewaalstraat) + Sonnevancck uitgewerkt in combinatie met De Globe Dislocatie (den Hertigstraat) (Charlois)
40	Over de Slinge hoofdlocatie (Charlois)
41a	Risala (hoofd- en dislocatie samen)(Feijenoord)
41b	Johan Bogerman: samenvoegen drie locaties(Feijenoord)
43	Bavokring (Kralingen-Crooswijk)
44	De Prinses Margriet (IJsselmonde)
45	Montessori Tuinstad (Hillegersberg-Schiebroek)
46	Het Kompas (Charlois)
47	De Akker locatie Elout van Soeterwoude, (Voetjesstraat) (Charlois)
48	De Mare (start 2023)(Feijenoord)
50	Dominicus & De Margriet (Noord)



NR SCHONE AANDACHTS-PANDENLIJST	LOCATIE
0	Accent VSO Noord (VSO)
1	De Pijler dislocatie – vervangende nieuwbouw (Feijenoord)
2	De Schakel (Hoogvliet)
4	De Barkentijn (De Haerestraat 17-19) (IJsselmonde)
5	De Toermalijn – hoofdlocatie (Hijkerveld 5) wordt uitgewerkt in combinatie met Toermalijn – nevenvestiging (Schere 39) (Charlois)
6	Nieuwbouw nieuwe school Katendrecht (nabij locatie de Schalm daarna sloop Schalm (Feijenoord)
7	MT010/Montessori mavo, Walenburgerweg 35
8	Emmaschool-dislocatie Kerkstraat (Hillegersberg-Schiebroek)
9	Steven Stemerding (Charlois)
10	Tarcisusschool-hoofdlocatie Joh. De Wittlaan (Hillegersberg-Schiebroek)
12	Albert Schweitzer (Baanweg 20) (Overschie)
15	Johannus-Martinus (Kralingen-Crooswijk)
17	OBS de Esch (Kralingen-Crooswijk)
18	Gereformeerde Scholengemeenschap Rotterdam, Valenciadreef 15
21	Beatrixschool (IJsselmonde)
22	De Kruidenhoek (Prins-Alexander)
23	Dr Martin Luther King/ De Boei (Prins-Alexander)
24	Prins Alexander (Prins-Alexander)
26	Over de Slinge neven (Charlois)
28 en 32	Libanon Lyceum, Mecklenburglaan 49 en Ramlehweg 6
29 en 42	Rotterdamse Montessori basisschool (Delfshaven)
30	Horecavakschool, Noordsingel 72

31	de Albert Plesman (Prins-Alexander)
34	Meerpaal, Kreeftstraat 44
35	Van Brienoordschool – dislocatie (Koninginneweg 5) (IJsselmonde)
36 en 47	Julianaschool (Noord)
37	Pionier (Prins-Alexander)
38	Van Rijckevorsel (Hoek van Holland)
39	Instituut Mr Schats Noord (VSO)
40	de Laurens Cupertino (Bree 61) (Feijenoord)
41	Erasmiaans Gymnasium, Wytewaweg 25
44	De Wilheminaschool (Charlois)
46	De Goede Herderschool-hoofdlocatie Kastanjeplein (Hillegersberg-Schiebroek)
49	Theresia (Feijenoord)

OVERIG / ANDERS

	LOCATIE
HVP 2015	Accent VSO Noord (VSO), huisvesten in Rotterdam Oost.
	Realisatie 25 tot 35 nieuwe gymzalen, nader te bepalen.
HVP	Samenvoegen (in omvang te kleine) Asch van Wijck en OBS Babylon tot één nieuwe school op de locatie Van Speykstraat 109 (Centrum)
HVP	Ontwikkelen nieuwe basisschool met bijpassend onderwijsconcept in Pompenburg (Centrum)
HVP	Parel en Regenboog (IJsselmonde)
HVP	Nieuwe islamitische basisschool Schiebroek (Hillegersberg-Schiebroek)
HVP	't Prisma (Hoogvliet)
HVP	Beatrix en Hoeksteen (Charlois)
	Schoolbesturen onderzoeken of leerlingen De Margriet (locatie Noorderhavenkade) en leerlingen COS de Wereld kunnen samengaan op locatie Sonmansstraat (nu COS de Wereld)
	Drie permanente schoollocaties realiseren in Nesselande (Prins-Alexander)
	Rudolf Steiner College, alternatieve huisvesting voor Oudedijk
	Campus Internationaal Onderwijs (RISS en Harbour International Primary School)
	Stichting GROOS (Prins-Alexander)
	Speelruimte ten behoeve van De Regenboog (Overschie)
	Ntb SO school
	Ntb SO School
	Ntb VSO school
	Dr A Van Voorthuysenschool
	Kromme Zandweg
	De Pilot
	Schreuder College (Quackstraat)



8. FINANCIËN.

BENODIGDE INVESTERINGEN

In dit IHP 2020-2023 zijn tientallen voorgenomen projecten opgenomen. Het is de verwachting dat voor deze projecten circa 100.000 m² vervangende nieuwbouw (of revitalisering monumentale schoolgebouwen) noodzakelijk is. Op basis van een gemiddelde investering van € 2.500 per m² bvo schoolgebouw komt dit neer op een investeringssom van in totaal 250 miljoen euro (prijspeil 2020). Daarnaast zijn er 25 tot 35 nieuwe gymzalen nodig. Uitgaande van 30 gymzalen is daar bijna € 55 mln voor nodig. De totale investeringssom, te bekostigen door de gemeente, komt daarmee op ruim 300 miljoen euro (prijspeil 2020).

PLANNING VAN PROJECTEN

Vaststelling van dit IHP 2020-2023 door de gemeenteraad brengt met zich mee dat de gemeente zich (financieel) committeert aan de realisatie van projecten zoals in dit IHP benoemd. Op basis van dit commitment kan de voorbereiding op projecten starten.

Daarbij is het streven om structureel en langjarig € 60 mln per jaar te investeren in onderwijshuisvesting (zie verder). Door elk jaar ongeveer hetzelfde bedrag te investeren kan daar een stabiele projectcapaciteit bij zowel gemeente en schoolbesturen op ingericht worden. Ook kan het beschikbare investeringskrediet worden ingezet voor projecten die daar klaar voor zijn. Zo wordt voorkomen dat er geld op de plank blijft liggen voor projecten die vertraagd zijn. Om dit te kunnen doen wordt jaarlijks een Voortschrijdend Indicatief Meerjaren Investerings Planning (kortweg VIMIP) ingericht. Dit is het IHP deel 3, over financiën.

Het VIMIP kijkt 4 jaar vooruit. Per jaarschijf worden projecten ingepland, passend bin-

nen het beoogde beschikbare investeringskrediet van € 60 mln per jaar. De projecten die zijn opgenomen in het eerste jaar van de VIMIP komen voor bekostiging in aanmerking. De gemeente stelt de VIMIP op en houdt deze bij. De VIMIP wordt minimaal 1x per jaar voorgelegd aan de schoolbesturen in de sectorkamers en vastgesteld door het college van B&W. Uiteraard zijn bepalingen en procedures uit de Verordening Onderwijshuisvesting van kracht.

STANDAARD PLANNING EN PROJECTFASERING

Uiteraard hebben verschillende projecten een eigen dynamiek en planning. Een project heeft normaliter een doorlooptijd van 5 tot 7 jaar – van start initiatiefase tot en met oplevering. Uitzondering hierop - projecten

die sneller of langzamer verlopen - zijn uiteraard altijd mogelijk.

FINANCIËLE GEVOLGEN VOOR DE GEMEENTE

Er zijn in de regel 3 momenten waarop een onderwijshuisvestingsproject concrete financiële gevolgen heeft voor gemeente. Onderstaande momenten sluiten aan op de verordening onderwijshuisvesting.

1. Er is een bouwvoorbereidingskrediet nodig op het moment dat de initiatiefase wordt afgerond. Een bouwvoorbereidingskrediet is in de regel 5% van de verwachte stichtingskosten van het schoolgebouw. Met een bouwvoorbereidingskrediet kan het schoolbestuur onder meer een architect inschakelen. De ontwerpfase wordt afgesloten door

het vaststellen van het bestek. Zoals uit de standaard-planning voor projecten blijkt, kan het 2 tot 3 jaar duren vanaf de initiatiefase, voordat de gemeente een bouwvoorbereidingskrediet kan verstrekken.

2. Op het moment dat het ontwerp van het schoolgebouw is afgerond en goedgekeurd beschikt de gemeente alle bouwmiddelen aan het schoolbesturen (waarop het eerdere bouwvoorbereidingskrediet in mindering is gebracht). Normaliter is dat ca. 1 tot 3 jaar na het afgeven van de beschikking voor bouwmiddelen voor het schoolbestuur. De gemeente kan alléén een beschikking voor bouwmiddelen afgeven als daarvoor voldoende investeringskrediet beschikbaar is. Met andere woorden: een investeringskrediet

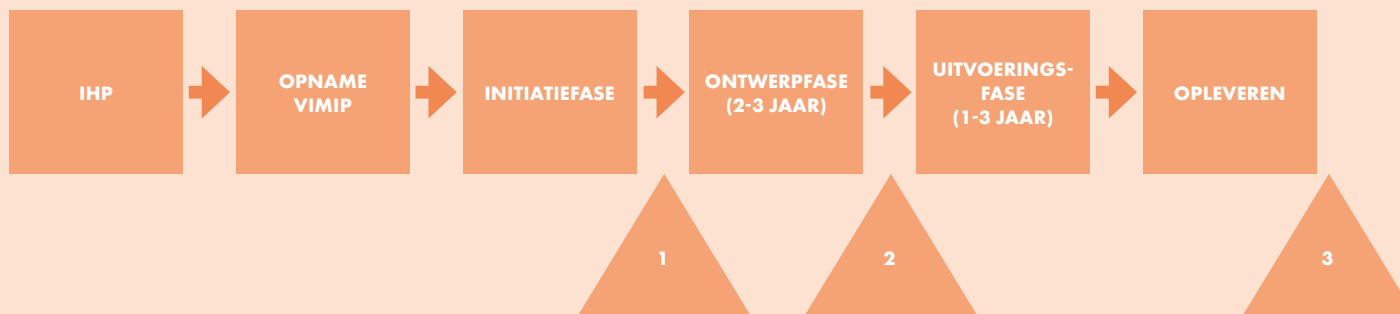
diet is (pas) nodig als het ontwerp is afgerond, dus circa. 3 tot 6 jaar vanaf de initiatiefase.

3. Zodra de school wordt opgeleverd wordt de investeringen geactiveerd en op de balans van de gemeente Rotterdam gezet. Afdeling vastgoed rekent vanaf dat moment (via de collectieve huurovereenkomst) een kostprijs dekkende huur door aan de beleidsdienst onderwijs. Deze huurstijging wordt gedekt door de begroting onderwijshuisvesting.

BENODIGD INVESTERINGSKREDIET TOT 2023 IS ER GEEN NIEUW INVESTERINGSKREDIET NODIG

Uit de gemeentelijke begroting 2020 blijkt dat er nog ruim € 400 mln. investeringskrediet beschikbaar is voor de realisatie van scholen en bijbehorende gymzalen. Daarmee is voldoende krediet beschikbaar om in de komende jaren projecten te realiseren. In bijlage 1 tot en met 3 is een overzicht opgenomen van lopende projecten die hiermee bekostigd dienen te worden. Binnen dit beschikbaar gestelde krediet ontstaat er enige ruimte om andere gewenste projecten te bekostigen op het moment, dat eerder voorgenomen projecten (om wat voor reden dan ook) vertragen of stilvallen. Afhankelijk van het tempo waarin de lopende projecten worden opgeleverd, ontstaat er naar verwachting rond 2023 behoefte aan een nieuw, aanvullend investeringskrediet voor projecten waarvan de ontwerpfase is afgerond. De voortgang van de lopende projecten en de uitputting van het beschikbare investeringskrediet wordt gemonitord.

EEN PROJECT DOORLOOPT DE VOLGENDE FASES:



In dit IHP is een lijst met voorgenomen projecten opgenomen. Deze projecten worden in meerjarenplanning gezet (VIMIP). Projecten die volgens dit VIMIP 'aan de beurt zijn' kunnen met de initiatiefase starten. Het schoolbestuur maakt hiervoor een projectplan/businesscase. In de daarop volgende ontwerpfase wordt onder meer een architect aan het werk gezet. Vervolgens start de aanbesteding en de uitvoering/realisatiefase, afgerond met de oplevering.

LANGJARIG € 60 MLN. PER JAAR INVESTEREN IN ONDERWIJSHUIS- VESTING

De vervanging en het verbeteren van schoolgebouwen is nooit klaar. Na gemiddeld veertig jaar is een schoolgebouw technisch, functioneel en economisch afgeschreven en voldoet het niet meer aan de eisen die vanuit kwalitatief goed onderwijs aan de gebouwen worden gesteld. Voorkomen moet worden dat kinderen in verouderde, tochtige of te warme gebouwen les krijgen. De reguliere, standaard investeringsopgave houdt in dat elk jaar 1/40ste van het totaal aantal schoolgebouwen en bijbehorende gymzalen vervangen wordt. Per jaar komt dit neer op gemiddeld ca. 15 schoolgebouwen (ca. 21.000 m²) en 8 gymzalen. Dit vertaalt zich in een jaarlijkse benodigde investering van € 60 mln (prijsspeil 2019). Dit is inclusief de extra investeringen, die nodig zijn als gevolg van wettelijke eisen voor verduurzaming (Bijna Energie Neutrale Gebouwen) en ambitieprofiel Frisse Scholen⁷. Daarmee wordt voorkomen dat de gemiddelde leeftijd van de schoolgebouwen en gymzalen in Rotterdam verder oploopt en de kwaliteit van het gebouwenbestand verder afglijdt.

Door structureel en langjarig € 60 mln per jaar in onderwijsgebouwen en gymzalen te investeren wordt op termijn een ideaalcomplex bereikt. Dit houdt in dat de vrijvallende kapitaalslasten op bestaande schoolgebouwen voldoende zijn om investeringen in nieuwe gebouwen te dekken. Nieuwe investeringen hebben dan geen invloed meer op de begroting onderwijshuisvesting.

⁷ De hoogte van de bekostiging per te realiseren m² en dus per project zijn vastgelegd in de verordening onderwijshuisvesting



BIJLAGEN.



Foto: Leven Willems

BIJLAGE 1 – LOPENDE PROJECTEN PO PER GEBIED (VOORTKOMEND UIT IHP 2015-2019 OF HUISVESTINGSPROGRAMMA'S)

BIJLAGE 2 – LOPENDE PROJECTEN VO NOORD EN ZUID (VOORTKOMEND UIT IHP 2015-2019 EN HUISVESTINGSPROGRAMMA'S)

BIJLAGE 3 – LOPENDE PROJECTEN (V)SO (VOORTKOMEND UIT IHP 2015-2019 EN HUISVESTINGSPROGRAMMA'S)

BIJLAGE 4 – ACHTERGRONDEN SPECIAAL EN VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS

BIJLAGE 1

LOPENDE PROJECTEN PO PER GEBIED (VOORTKOMEND UIT IHP 2015 -2019 OF HUISVESTINGSPROGRAMMA'S)

NR IHP 15-19	PROJECTNAAM	ADRES	NAAM SCHOOL	SOORT ONDERWIJS	BESTUUR	GEBIED	SOORT INVESTERING	FASE PROJECT	TOELICHTING
38	De Globe	Zwartewaalstraat 38	De Globe	PO	BOOR	Charlois	-	Anders	4e tranche project
40	Over de Slinge	Krabbendijkstraat 243	Over de Slinge	PO	BOOR	Charlois	-	Anders	4e tranche project
41	IBN-i-Sina / Bogerman / Zonnehoek	Overijsselsestraat 49	Risala	PO	SIPOR	Charlois	-	Anders	4e tranche project Hollandsstraat 74 en Overijsselsestraat 49
46	Het Kompas	Spijkenissestraat 15	Het Kompas	PO	GPOWN	Charlois	-	Anders	4e tranche project
47	Elout van Soeterwoude	Voetjesstraat 8	Elout van Soeterwoude	PO	PCBO	Charlois	-	Anders	Eerst nadere verkenning samenhang overige huisvesting
HVP	Ibn-I-Sina	Boergoensevliet n.t.b.	Ibn-I-Sina	PO	SIPOR	Charlois	Tijdelijke bouw	Ontwerpfase	planning, gereed schooljaar 2020-2021
9	PAC - PO	Fazantstraat 107	De Kameleon	PO	BOOR	Charlois	Nieuwbouw	Ontwerpfase	Promise Academy is niet doorgegaan vanwege het convenant VO op Zuid. Project is gesplitst in Plot Z (VO) en De Kameleon (PO)
36	IBN-i-Sina	Zegenstraat 120	IBN - i - Sina	PO	SIPOR	Charlois	-	Anders	4e tranche project, verkenning naar herhuisvesting op zuid loopt
4	Finlandia	Brigantijnstraat 46	Finlandia	PO	BOOR	Delfshaven	-	Anders	Kleine school, project onhold, bij toename leerlingenaantallen opnemen in IHP 20-23
16	Nicolaas / Logemansschool	Korfmakersstraat 127	Nicolaas	PO	RVKO	Delfshaven	Sloop/Nieuwbouw of renovatie	Initiatieffase	Businesscase wordt januari 2020 beoordeeld, in het eerste kwartaal 2020 kan het voorlopig ontwerp worden opgesteld.
23	De Korf	Korfmakersstraat 80	De Korf	PO	BOOR	Delfshaven	-	Anders	Wordt voornamelijk niet aangepakt. Sinds okt 2019 boven de opheffingsnorm, bij stabiele groei heroverwogen.
33	Shri Saraswati	Blokmakersstraat 46	Shri Saraswati	PO	ST. HINDOE	Delfshaven	Renovatie	Ontwerpfase	Aanbesteding van een projectmanager is in voorbereiding, start fase voorlopig ontwerp
5	Da Costa	Johannes Brandstraat 3-7	Da Costa	PO	PCBO	Feijenoord	Sloop/Nieuwbouw	Initiatieffase	Businesscase in afronding Q1 2020
6	Pniel	Sandelingplein 25	Pniel	PO	PCBO	Feijenoord	Renovatie en uitbreiding	Ontwerpfase	Definitief ontwerp is ingediend. Het pand heeft een cultuur historische waarde (Beschermd stadsgezicht)
HVP	Nelson Mandela	Jacoministraat (Leeuwenkuil)	Nelson Mandela	PO	BOOR	Feijenoord	Nieuwbouw	Initiatieffase	Businesscase in afronding Q1 2020
HVP	Bloemhof & Pantarijn	2e Balsemienstraat 14		PO	BOOR	Feijenoord	Nieuwbouw	Initiatieffase	Businesscase in afronding Q1 2020
HVP	De Sleutel	Boudwijnstraat 6 en 8	De Sleutel	PO	PCBO	Feijenoord	Sloop/nieuwbouw	Uitvoeringsfase	Oplevering schooljaar 2020-2021
14	Stephanus	Asserweg 360	St. Stephanus	PO	RVKO	Hillegersberg -Schiebroek	Sloop/Nieuwbouw	Ontwerpfase	Beeldbepalend pand, voorlopig ontwerp is in voorbereiding
19	Fatima	Schoolstraat 18	Fatima	PO	RVKO	Hillegersberg -Schiebroek	Sloop/Nieuwbouw	Uitvoeringsfase	Deels beeldbepalend, deels dubbelbestemming. De verwachting is dat oplevering conform de oorspronkelijke planning zomer 2020 is.
35	Tarcisius	Margrietstraat 15	Tarcisius	PO	RVKO	Hillegersberg -Schiebroek	Renovatie	Initiatieffase	Beeldbepalend. Businesscase in beoordeling.
37	Eduard van Beinum	Bizellaan 2	Eduard van Beinum	PO	BOOR	Hillegersberg -Schiebroek	Renovatie	Ontwerpfase	Renovatie in zomervakantie 2020
45	Tuinstad Schiebroek	Abeelweg 225	Tuinstad Schiebroek	PO	BOOR	Hillegersberg -Schiebroek	-	Anders	4e tranche project
HVP	De Bergse Zonnebloem	Elektroweg 18-20	De Bergse Zonnebloem	PO	BOOR	Hillegersberg -Schiebroek	Uitbreiding	Uitvoeringsfase	Opgeleverd Q4 2019
HVP	Wilgenstam	Meidoornsingel 120	OBS Wilgenstam	PO	BOOR	Hillegersberg -Schiebroek	Tijdelijke huisvesting	Ontwerpfase	planning, gereed schooljaar 2020-2021





NR IHP 15-19	PROJECTNAAM	ADRES	NAAM SCHOOL	SOORT ONDERWIJS	BESTUUR	GEBIED	SOORT INVESTERING	FASE PROJECT	TOELICHTING
29	Plevier	Plevier 97-99	Plevier	PO	BOOR	Hoogvliet	Sloop/Nieuwbouw	Initiatiefase	Businesscase in afronding Q1 2020
39	Andries van der Vlerk	Aalreep 22-24	Andries van der Vlerk	PO	BOOR	Hoogvliet	-	Anders	Project nog niet gestart, kleine school onder opheffingsnorm
HVP	OBS De Tuimelaar	Lengweg 146	OBS De Tuimelaar	PO	BOOR	Hoogvliet	Renovatie	Opgeleverd	September 2018 in gebruik genomen
3	KC IJsselmonde	Groene Tuin 301	De Groene Palm	PO	BOOR	IJsselmonde	Nieuwbouw	Ontwerpfase	KC IJsselmonde. Af te stoten panden: Groene tuin 301, Oosterhagen 251, Palmentuin 10, Oldenoord 81. Voorlopig ontwerp is vastgesteld, gunning aannemer in januari 2020. Nieuwbouwlocatie: Heindijk 20
10	Samsam	Moliereweg 629	Samsam	PO	BOOR	IJsselmonde	-	Anders	Samsam is gesloten door BOOR.
44	Prinses Margriet	Sportlaan 80	Prinses Margrietschool	PO	PCBO	IJsselmonde	-	Anders	4e tranche project
HVP	Open Venster	Pascalweg/Catulusweg	Open Venster	PO	PCBO	IJsselmonde	Nieuwbouw	Ontwerpfase	Start definitief ontwerp, oplevering schooljaar 20-21
12	Oscar Romero	Isaac Hubertstraat 151	Oscar Romero	PO	RVKO	Kralingen-Crooswijk	Renovatie en kleine uitbreiding	Opgeleverd	Project is opgeleverd. De formele opening door de wethouder was op 17 oktober 2019.
26	Vrije School Vredeshof	Vredeshofweg 30	Vrije school Vredeshof	PO	ST.VRIJESCH	Kralingen-Crooswijk	Renovatie	Initiatiefase	Beschermd stadsgezicht. Businesscase Q1 2020
30	De Kleine Wereld	Taborstraat 40-42	De Kleine Wereld	PO	BOOR	Kralingen-Crooswijk	-	Anders	School is gesloten. Kinderen zijn overgegaan naar de Pierre Bayle school
32	Pierre Bayle	Alberta Wellingpad 6	Pierre Bayle	PO	BOOR	Kralingen-Crooswijk	Sloop/Nieuwbouw	Initiatiefase	Businesscase in afronding Q1 2020. Samenhang met Vier Leeuwen, Waalse School en Wilhelminaschool
34	De Vier Leeuwen	Goudseweg 15	De Vier Leeuwen	PO	BOOR	Kralingen-Crooswijk	Wordt afgewogen	Initiatiefase	Businesscase in afronding Q1 2020. Samenhang met Pierre Bayle, Waalse School en Wilhelminaschool. Het pand is cultuur historisch waardevol en mag niet zondermeer gesloopt worden
42	Kralingsche School	Rozenburglaan 27	Kralingsche School	PO	VER.KRAL	Kralingen-Crooswijk	Renovatie	Opgeleverd	Renovatie gerealiseerd
43	Bavokring	Willem Ruyslaan 17	Bavokring	PO	RVKO	Kralingen-Crooswijk	-	Anders	4e tranche project
49	Arentschool	Jaffahof 75	Arent	PO	K&O	Kralingen-Crooswijk	Sloop/Nieuwbouw	Ontwerpfase	Design & Build, aanbesteding gestart
HVP	Schreudercollege	Taborstraat 44	Schreudercollege	PO	Horizon	Kralingen-Crooswijk	Sloop / nieuwbouw	Initiatiefase	Businesscase in afronding Q1 2020
HVP	Nieuwe Park Rozenburg school NPRS	Assendelfstraat 7	Nieuwe Park Rozenburg school NPRS	PO	K&O	Kralingen-Crooswijk	Renovatie	Ontwerpfase	Aanbesteding is gestart
HVP	Nieuw Park Rozenburgschool NPRS	Hoflaan 113	NPRS	PO	K&O	Kralingen-Crooswijk	schoolplein	Ontwerpfase	planning, gereed eind 2020
50	Dominicus	Noorderhavenkade 45	Dominicus	PO	RVKO	Noord	-	Anders	Niet gestart, nadere verkenning met medegebruikers
7	Albert Schweitzer	Jan Steenstraat 30	Albert Schweitzer	PO	RVKO	Overschie	Sloop/Nieuwbouw en uitbreiding	Ontwerpfase	Begin 2020 wordt het definitief ontwerp gepresenteerd
31	Dalton Overschie	Abtsweg 77	Dalton Overschie	PO	BOOR	Overschie	Renovatie	Initiatiefase	Verkenning loopt
HVP	Het Podium	Burg. Koningsingel 39	Het Podium	PO	K&O	Overschie	Nieuwbouw	Initiatiefase	Toegevoegd aan IHP
HVP	De Stern	Park 16hoven n.t.b.	De Stern	PO	K&O	Overschie	Nieuwbouw	Initiatiefase	Besluitvorming over type ontwikkelproces Q1 2020.
HVP	Park 16Hoven fase II	Woensdrechtstraat	-	PO	RVKO, BOOR en K&O	Overschie	Tijdelijke bouw	Ontwerpfase	Plan is aanbesteed
HVP	Park 16Hoven fase I	V.d.Duijn van Maasdamweg	-	PO	RVKO, BOOR en K&O	Overschie	Tijdelijke bouw	Opgeleverd	Begin schooljaar 2019-2020 in gebruik genomen
HVP	Park 16Hoven fase Ia	V.d.Duijn van Maasdamweg	De Stern / Park 16hoven	PO	RVKO, BOOR en K&O	Overschie	Tijdelijke bouw	Opgeleverd	Begin schooljaar 2019-2020 in gebruik genomen
11	Fridtjof Nansen	Nansenplaats 4-6	Fridtjof Nansen	PO	BOOR	Prins Alexander	Sloop/Nieuwbouw	Ontwerpfase	Architectenselectie heeft plaatsgevonden
20	De Horizon	Goudkruis 105	De Horizon	PO	RVKO	Prins Alexander	Duurzame renovatie	Ontwerpfase	Streven is start uitvoering maart/april 2020 en oplevering voor de zomervakantie 2020.
21	Jan Antonie Bijlo	Rodaristraat 31-33	Jan Antonie Bijlo	PO	BOOR	Prins Alexander	Nieuwbouw	Ontwerpfase	Architectenselectie wordt voorbereid en stedenbouwkundige nota van uitgangspunten opgesteld.
22	Minister Marga Klompé	Robert Kochplaats 346-348	Minister Marga Klompé	PO	RVKO	Prins Alexander	-	Anders	Deze school wordt meegenomen in op te stellen gebieds IHP 20-23.
8	Dirk Consterstraat 31	Dirk Costerstraat 31	De Verbinding Waterlelie SBO Leeflang	PO-SBO	BOOR	Prins Alexander	-	Anders	Alleen gebruik tijdelijke huisvesting, wissellocatie PO

BIJLAGE 2

LOPENDE PROJECTEN VO NOORD EN ZUID (VOORTKOMEND UIT IHP 2015 -2019 EN HUISVESTINGSPROGRAMMA'S)

NR IHP 15-19	PROJECTNAAM	ADRES	NAAM SCHOOL	SOORT ONDERWIJS	BESTUUR	GEBIED	SOORT INVESTERING	FASE PROJECT	TOELICHTING
NOORD									
0	Melanchthon Kralingen	Oude Dijk	Melanchthon Kralingen	VO	CVO	Kralingen-Crooswijk	Sloop/Nieuwbouw	Opgeleverd	Nieuwbouw Vredenoordplein 10. Het schoolgebouw is op 13 juli 2018 opgeleverd. De officiële opening heeft op 18 oktober 2018 plaatsgevonden.
13	Thorbecke	Tattistraat 13	Thorbecke Roncalli	VO	BOOR	Prins Alexander	Nieuwbouw	Initiatief-fase	Businesscase nog niet vastgesteld
17	TVO MAVO	Merkelbachstraat 6-8	Thorbecke Mavo	VO	BOOR	Prins Alexander	-	Anders	Businesscase Thorbecke VO
15	Accent Pro	Van Alkemadestraat 6-7	Accent PrO	VO	CVO	Kralingen-Crooswijk	N.t.b	Anders	Beeldbepalend pand, dubbelbestemming. Project is onhold. De uitgangspunten uit vastgestelde businesscase van 2017 zijn door gewijzigde omstandigheden achterhaald.
HVP	Wolfert Dalton en Mytyl De Brug	Argonautenweg 55	Wolfert Dalton Mytyl de Brug	VO + (V) SO	BOOR	Hillegersberg-Schiebroek	Sloop/nieuwbouw	Ontwerpfase	Voorlopig ontwerp
ZUID									
2	PAC - VO	Nachtegaalplein 53	Nieuw Zuid - Hugo de Groot	VO	BOOR	Charlois	-	Anders	Promise Academy is niet doorgegaan vanwege het convenant VO op Zuid. Project is gesplitst in Plot Z (VO) en De Kameleon (PO)
25	Olympiacollege	Olympiaweg 395	Nieuw Zuid	VO	BOOR	IJsselmonde	Renovatie	Ontwerpfase	Gemeentelijk monument. Europese aanbesteding projectmanagement en ontwerpteam heeft een doorlooptijd tot maart 2020, waarna start Voorlopig Ontwerp.
48	De Mare	Fichestraat 7	De Mare	VO	BOOR	Feijenoord	-	Anders	School verhuist na 2023 naar locatie Vreewijk Lyceum
HVP	Praktijkcollege Zuidwijk	Schere 47	Praktijkcollege	VO	LMC	Charlois	Nieuwbouw	Uitvoeringsfase	Geplande oplevering Q3 2020
HVP	HPC Charlois	Talingstraat 170	HPC Charlois	VO	LMC	Charlois	Uitbreiding	Initiatief-fase	Businesscase in afronding Q1 2020
HVP	Plot Z	Laan op Zuid	Hugo de Groot	VO	BOOR	Feijenoord	Nieuwbouw	Initiatief-fase	Businesscase in afronding Q1 2020
HVP	Stadionpark	Coen Moulijnweg	-	VO	LMC en CVO	Feijenoord	Nieuwbouw	Initiatief-fase	Concept businesscase (met hoog stedenbouwkundig ambitieniveau) gereed.
HVP	Poortgebouw/Zuider Gymnasium	Zuider ziekenhuis Vreewijk	Zuider Gymnasium	VO	CVO	Feijenoord	Renovatie	Uitvoeringsfase	Casco renovatie is in volle gang, definitief ontwerp wordt verder uitgewerkt

BIJLAGE 3

LOPENDE PROJECTEN (V)SO (VOORTKOMEND UIT IHP 2015 -2019 EN HUISVESTINGSPROGRAMMA'S)

NR IHP 15-19	PROJECTNAAM	ADRES	NAAM SCHOOL	SOORT ONDERWIJS	BESTUUR	GEBIED	SOORT INVESTERING	FASE PROJECT	TOELICHTING
1	Mytylschool De Brug / Tytylschool	Hazelaarweg 50	Mytylschool / Tytylschool	(V)SO	BOOR	Hillegersberg-Schiebroek	Sloop/ Nieuwbouw	Ontwerpfase	Besluitvorming definitief ontwerp begin 2020. Het complex wordt medio 2022 in gebruik genomen.
18	Heer Bokelcollege	Heer Bokelweg 260	Heer Bokelcollege	(V)SO	Yulius	Centrum	Renovatie	Initiatief-fase	Dubbelbestemming. De aangepaste versie van de business case ligt momenteel ter beoordeling voor. Desondanks wordt vanwege de gebiedsontwikkeling Pompenburg uitgegaan van sloop van het pand en alternatieve huisvesting elders voor het Heer Bokelcollege
24	De Archipel	Jan Ligthartstraat 10	De Archipel	SO	BOOR	Feijenoord	Nieuwbouw	Ontwerpfase	Nota van uitgangspunten is afgerond in Q1 2020. Start ontwerp in Q2 2020.
27	Recon	Dordtsestraatweg 472	Reconvalescentenschool	(V)SO	BOOR	Feijenoord	Renovatie	Initiatief-fase	Project vertraagd door wisseling adviesbureau
28	Willeboerschool	Hillegondastraat 25	Willeboerschool	SO	BOOR	Hillegersberg-Schiebroek	Renovatie	Initiatief-fase	Businesscase in ontwikkeling
HVP	Wolfert Dalton en Mytyl De Brug	Argonautenweg 55	Wolfert Dalton Mytyl de Brug	VO + (V)SO	BOOR	Hillegersberg-Schiebroek	Sloop/nieuwbouw	Ontwerpfase	Voorlopig ontwerp

BIJLAGE 4

ACHTERGRONDEN SPECIAAL EN VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS

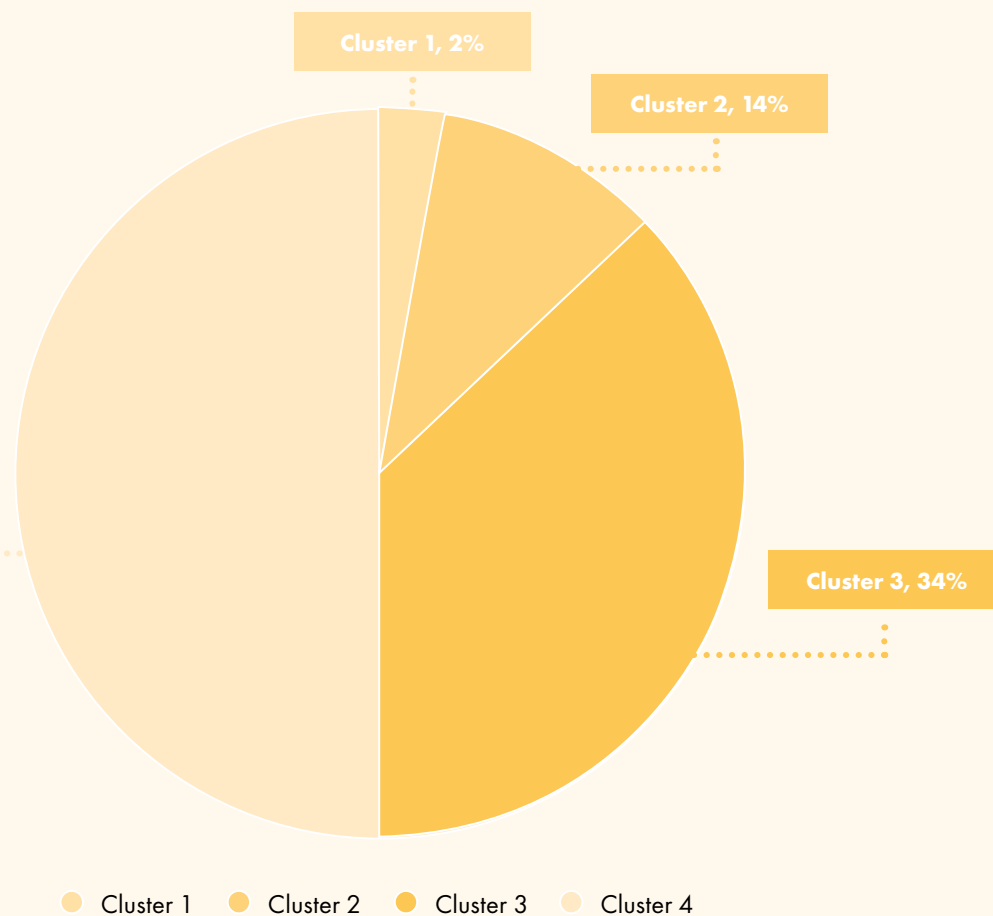
TOELICHTING CLUSTERS SPECIAAL ONDERWIJS

Het (voortgezet) speciaal onderwijs is onderverdeeld in 4 clusters. Officieel bestaat deze indeling niet meer sinds de invoering van passend onderwijs, maar in de praktijk wordt het nog steeds gebruikt:

1. Visueel
2. Auditief
3. Verstandelijk / Lichamelijk, Chronisch ziek (LZ), moeilijk lerend (ZML)
4. Gedrag / Psychiatrisch.

Het Speciaal Onderwijs (SO) is voor kinderen van 4-12 jaar, het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) voor ca. 12-16 jaar. De onderlinge verschillen en behoeften in cluster 3 en cluster 4 zijn groot. Onder cluster 3 (ca.15 locaties) vallen zowel leerlingen met een verstandelijke beperking, een lichamelijke beperking als ook met een chronische ziekte of combinatie van problematieken. In cluster 4 (ca. 20 locaties) zitten leerlingen met gedragsstoornissen, ontwikkelingsstoornissen of een psychiatrisch probleem. Waarbij zowel leerlingen met internaliserend gedrag (baat bij weinig prikkels) als externaliserend gedrag (expressief, agressief) in eenzelfde cluster vallen maar qua gedrag, zorg en ondersteuningsbehoefte niet vergelijkbaar zijn. Voor het (V)SO werken we aan een stadsbrede aanpak vanwege het stedelijke en soms zelfs regionale karakter van deze onderwijsvoorzieningen. Voor omvang SO en VSO zie figuur hierna, peildatum oktober 2018.

OKTOBER 2018	SO	VSO	TOTAAL
cluster 1	34	69	103
cluster 2	491	133	624
cluster 3	746	768	1514
cluster 4	918	1396	2244
	2189	2296	4485



ANALYSE VAN HET ONDERWIJSAANBOD EN DE GEBOUWKWALITEIT IN HET SPECIAAL ONDERWIJS

GOEDE SPREIDING

Rotterdam heeft als grote stad een regiofunctie voor speciaal onderwijsvoorzieningen en voorziet daarmee deels in de behoefte van de regio. Dit geldt voor alle speciaal onderwijs scholen. Er zijn zelfs locaties waar een groot deel van de leerlingen van buiten Rotterdam komt (>40%). De scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs zijn vooral te vinden in het

uiterste zuiden en noorden van Rotterdam. In Hoek van Holland/Pernis/Rozenburg is geen speciaal onderwijs. Het Rotterdamse en regionale aanbod voorziet ook in de behoefte van die gebieden, bovendien zijn de leerlingenaantallen niet voldoende voor levensvatbare, gezonde SO/VSO-voorzieningen.

DE SPREIDING IS EVENWICHTIG MET UITZONDERING VAN:

SO cluster 3 Mytyl/Tylyl

De Mytyl / Tylylschool, nu gevestigd op Zuid, verplaatst binnenkort naar Noord waardoor de voorziening op Zuid verdwijnt. Stedelijk blijft het dekkend aanbod bestaan. Destijds heeft het schoolbestuur de afweging gemaakt om de school te verplaatsen en is er niet gekozen voor een 2e voorziening. Op deze voorziening zijn kinderen aangewezen van buiten de gemeentegrenzen, zowel ten zuiden als ten noorden van Rotterdam. Het verplaatsen is voor een deel van de kinderen ongunstig, voor een ander deel zal de reisafstand juist afnemen. Gezien de aanstaande nieuwbouw is op dit moment geen sprake van heroverweging van de locatie ten gunste van spreiding. Het schoolbestuur BOOR geeft aan voor KDC-leerlingen op Zuid, die nu gebruik maken van de school, een voorziening te willen behouden na vertrek van de school.

VSO CLUSTER 3

In Oost is nu geen vergelijkbaar aanbod. Door betere spreiding door verplaatsing van VSO cluster 3 richting Oost, krijgen leerlingen in Oost en omgeving de kans dichterbij naar school te gaan. Als deze voorziening dichterbij de doelgroep komt heeft dit positief effect op leerlingenvervoer.

VOLDOENDE VARIATIE/ DEKKEND AANBOD

Samenwerkingsverbanden⁸ zijn met schoolbesturen verantwoordelijk voor een dekkend onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een visuele beperking (cluster 1) is er één schoollocatie en voor dove en slechthorende leerlingen zijn er drie schoollocaties (cluster 2). De schoolbesturen geven aan dat dit dekkend is. Het aantal leerlingen voor deze clusters is vrij stabiel en er zijn geen wachtlijsten.

⁸. Clusters 1 en 2 zijn landelijk verenigd en maken geen deel uit van de samenwerkingsverbanden PPO en Koers VO

ZMOLKERS (TUSSEN CLUSTER 3ZML/CLUSTER 4 IN)

Voor deze groep kinderen die, op basis van de combinatie van gedrag / psychiatrie en intelligentie, tussen cluster 3 ZML/cluster 4 in zitten, ontbreekt passend aanbod en faciliteiten (praktischer inrichting, meer beweegruimte). In zowel cluster 3 als in cluster 4 is het aanbod onvoldoende passend voor deze groep, deze vallen tussen wal en schip.

VOOR CLUSTERS 3 EN 4 IS ER EEN DEKKEND EN GEVARIËRD AANBOD MET UITZONDERING VAN:

LEERRECHTPILOTS

Er is een groep kinderen die nu (deels) leerplichtonthefving hebben en dus geen onderwijs volgen, maar wel 'leerbaar' zijn. Gemeente Rotterdam, PPO Rotterdam en Koers VO ontwikkelen pilots voor een dekkend aanbod voor deze groep.

HAVO/VWO CLUSTER

De schoolbesturen ervaren onvoldoende aanbod in HAVO/VWO, examinering in het VWO is niet mogelijk. HAVO/VWO leerlingen (VWO alleen onderbouw) kunnen op de locatie Heer Bokel en het Passer college terecht voor het onderwijs waarbij de examinering middels samenwerking met het Wolfert Dalton loopt. Voor cluster 3 is een pilot gestart op OLS De Recon. Dit punt van ontbrekend aanbod is niet zozeer een huisvestingsopgave maar meer een opgave voor het onderwijs zelf.

Rotterdam beschikt ook over een OPDC. Dit Ortho Pedagogisch Didactisch Centrum is bedoeld voor volledig leerplichtige leerlingen van het reguliere voortgezet onderwijs in Rotterdam, in de leeftijdscategorie van 12 tot en met 18 jaar die tijdelijk niet op hun school kunnen zijn. Het doel is terugplaatsing naar het onderwijs in samenwerking met alle betrokkenen. De achtergrond van de leerlingen van het OPDC Rotterdam kan heel divers zijn. Meestal is er sprake van meervoudige problematiek, namelijk sociaal emotionele problematiek, gedragsproblematiek, problemen in de thuissituatie of spijbelproblematiek.

SOLIDE SCHOOLOMVANG

In het speciaal onderwijs zien we zowel kleine locaties (minder dan 100 leerlingen) als grote scholen met rond de 400 leerlingen. De kleine locaties zijn vaak nevenvestigingen van hoofdlocaties in een andere gebied of stad en dragen bij aan een evenwichtige spreiding. Er zijn geen zwakke scholen bij en geen scholen die op het punt van opheffing staan.

Schoolbesturen geven zelf aan dat kleine locaties <110 leerlingen in vso en so cluster 4 vanuit bedrijfseconomisch oogpunt een risico vormen omdat ze als zelfstandige vestiging niet kostendekkend zijn. Daarbij is het aanbod op kleine locaties vaak beperkter waardoor de keuzemogelijkheden betreffende inhoudelijke profielen minder is. Soms is een kleine locatie echter beter dan geen aanbod. Vanuit ditzelfde perspectief geldt ca. 200 leerlingen als gewenst maximum per locatie.

TOELICHTING

In het SO is de locatie van Mr Schats Noord kleiner dan 100 leerlingen. Op de overige kleine locaties wordt SO gecom-

bineerd met VSO en is de totale omvang van de locatie >100 leerlingen. Voor SO de Piloot (nu 400 leerlingen), zijn de gemeente en schoolbestuur al enige tijd op zoek naar een 2e locatie om deze leerlingen te splitsen zodat ook de internaliserende en externaliserende kinderen niet meer bij elkaar gehuisvest hoeven te worden. In het VSO zijn de locaties van MJ Schreuder, MFC Yulius, Middelland College, Reijerwaard College, Schreudercollege Villeneuve, Schreudercollege Quackstraat kleiner dan 100 leerlingen. De grootste VSO school Passer College is gehuisvest over meerdere locaties. Per locatie is het aantal leerlingen in verhouding tot het gewenste aantal. Voor cluster 3 is de gewenste omvang niet zo duidelijk afgebakend. De diversiteit in het cluster is groot, en het verschil in omvang van de doelgroepen ook. Er is geen gemeentelijk beleid met betrekking tot schaalvergroting in (V)SO, schoolbesturen zijn bepalend voor omvang van school/locaties.

CAPACITEIT

In het (voortgezet) speciaal onderwijs is meer onderwijshuisvesting beschikbaar dan de normatieve ruimtebehoefte (ca. 71.000 m² versus 60.000 m²). Uitgaande van de basisgeneratie is in 2035 ca 60.600 m² nodig voor het (voorgezet) speciaal onderwijs. Dat is ongeveer 10.500 m² minder dan nu beschikbaar is. Bij individuele scholen is nu wel sprake van ruimtetekort.

TOELICHTING

Samenwerkingsverband en schoolbesturen verwachten een capaciteitstekort vanwege groeiopvang in het SO voor zowel cluster 3 als 4. De huidige VSO capaciteit volstaat volgens Koers VO (inschatting medio 2019). De schoolbesturen geven aan dat het huidige ruimtebehoeftemodel dat in het speciaal

onderwijs gehanteerd wordt, onvoldoende rekening houdt met het onderwijs/zorg component en de toename in vraag naar het praktijk en techniek onderwijs. In praktijk betekent dit dat de overmaat kleiner is dan hierboven omschreven.

BOUWTECHNISCHE / HUISVESTING KWALITEIT

Van de SO-locaties worden 4 locaties vernieuwd tot 2022 (IHP huidig). Van alle VSO-locaties geldt dit voor 6 locaties. Daarnaast staan 4 panden op de aandachtspandenlijst:

- Accent VSO Noord (Erasmussingel, aandachtspand IHP 2015-2019)
- Openluchtschool De Recon (11; Olijflaan 6)
- SO Instituut Mr Schats Noord (39; van Enckevoirtlaan129)
- SO Dr M. Polanoschool (48; Guido Gezelleweg 12)

TOELICHTING

Schoolbesturen geven aan dat huidige gebouwen SO/VSO niet of onvoldoende passend zijn ingericht voor techniek/praktijkonderwijs. Schoolbesturen geven aan dat gebouwen SO/VSO niet of onvoldoende passend zijn voor toenemende zorg in school.

ONTWIKKELINGEN SO/VSO CLUSTER 3 EN 4 (MEDIO 2019)

De belangrijkste ontwikkelingen op hoofdlijnen, door schoolbesturen en PPO/Koers VO. Deze bijlage bespreekt knelpunten en concrete opgaven. Er is veel overlap in de ontwikkelingen die relevant zijn voor clusters 3 en 4 daarom worden die hier samen beschreven.

CLUSTER 3 EN 4: GROEIT HARDER DAN BASISGENERATIE

(SO) De groei in Cluster 3 en 4 gaat harder dan verwacht zou worden op basis van prognoses van de demografische ontwikkeling in de stad en de regio. Dat komt enerzijds door verzwaring van de problematiek bij de reguliere doelgroep, steeds meer meervoudige en complexere zorgvragen worden doorgeleid naar het (V)SO. Anderzijds zorgen nieuwe initiatieven van schoolbesturen en samenwerkingsverbanden voor uitbreiding van het onderwijsaanbod, zoals bijvoorbeeld leerrechtpilots. De groei in SO is met name in ZML, cluster 3. Ook is groei zichtbaar op snijvlak cluster 3 en 4: zowel moeilijk lerend als gedragsprobleem/psychiatrisch.

(VSO) Koers VO verwacht vanwege de regionale krimp juist een lichte afname in cluster 3 VSO (-1%). De groei door leerrecht zet naar verwachting niet door in het VSO omdat de meeste leerlingen uitstromen naar dagbesteding in plaats van naar het VSO⁹. Koers VO heeft (zomer 2019) nagenoeg geen wachtlijst, de capaciteit van cluster 3 volstaat. De verwachting in cluster 4 is groei

van ca. 2% vanwege verzwaring problematiek, bezuinigingen Jeugdzorg en effect in voering Passend Onderwijs). Afgelopen jaren is veel extra capaciteit gerealiseerd voor cluster 4 waardoor het aantal thuiszitters is afgenomen (o.a. Taskforce Thuiszitters).

**Naar opgave van de schoolbesturen blijkt uit de meest recente cijfers begin 2020 dat de leerlingenaantallen meer zijn toegenomen dan verwacht in VSO Cluster 4. Nadere specificatie nog te ontvangen.*

NAAR DEKKEND NETWERK: (LEERRECHT)PILOTS TER VERMINDERING THUISZITTERS (CLUSTER 3 EN 4)

Op dit moment vinden op Rotterdamse scholen diverse pilots plaats met als doel om zo veel mogelijk kinderen met leerplichtonthefving onderwijs te laten volgen. Via de leerrechtpilots volgen kinderen die voorheen op een KDC zaten nu een vorm van onderwijs gecombineerd met zorg (ca. 40 kinderen). De gemeentelijke afspraken met PPO over personele financiering lopen t/m 2021. PPO heeft de ambitie dat er vanaf 2035 geen kinderen met vrijstellingen meer zullen zijn. Ook andere initiatieven en pilots, zoals een SBO-school met aanvullend ZML-profiel, worden gestart om aanvullend aanbod te creëren en zo uitval en thuiszitten te voorkomen. Tegelijkertijd moet dit de druk op het SO verminderen. Bij het VSO zijn pilots nog in ontwikkeling.

VERWEVENHEID ZORG-ONDERWIJS; ZORGARRANGEMENTEN

In het speciaal onderwijs zijn onderwijs en (jeugd)zorg rondom het kind steeds nauwer met elkaar verweven. De financiering is echter gescheiden. Dit bemoeilijkt het realiseren van een laagdrempelig en toegankelijk zorg- en onderwijsaanbod. Zowel in personele zin als in fysieke ruimte. Het bundelen van budgetten neemt drempels weg en maakt een afgestemd aanbod beter mogelijk.

Hieruit volgt ook de Toenemende behoefte aan zorg-behandelruimte. Doordat onderwijs- en zorgactiviteiten in het speciaal onderwijs steeds meer verweven raken (meer complexe/meervoudige vragen in het onderwijs, zorgarrangementen) neemt de behoefte aan andersoortige ruimtes in scholen toe. Zoals behandelruimte, zorg-, therapie-, training-, verzorgingsruimte en extra werkruimte voor therapeuten.

VERSTERKEN SAMENWERKING REGULIER VO EN VSO, VERKLEINEN AFSTAND TOT REGULIER (CLUSTER 3, 4)

De schoolbesturen (Horizon, Yulius, BOOR en CVO) hebben de wens om de samenwerking met het regulier VO te versterken. Meer verbinding tussen VO en VSO levert kansen op door gebruik te maken van elkaars aanbod, expertise en faciliteiten¹⁰.

Bij nieuwbouw Wolfert Dalton en Mytyl wordt nu gezamenlijk gebouwd met als doel ook nauwere samenwerking.

VERVOLGONDERWIJS IN HET GEBOUW ONDERBRENGEN

Het onderbrengen van vervolgonderwijs in het gebouw kan de kloof tussen onderwijs en vervolg verkleinen. Deze is nu voor veel

leerlingen te groot, met onnodige uitval als gevolg (Horizon). Onderzoek naar en het creëren van mogelijkheden voor het deels gezamenlijk huisvesten van vervolg onderwijs in de gebouwen is daarbij van belang. In combinatie met meer samenwerking met de reguliere VO scholen en tijdige kennisgeving met vervolgonderwijs zorgt dit voor een 'zachte landing' bij doorstroom, met beter eindresultaat voor de leerling.

VOLWAARDIG ONDERWIJSAANBOD ZOALS IN REGULIER VOORTGEZET ONDERWIJS

Op reguliere scholen is het onderwijsaanbod in profielen breder dan in het speciaal onderwijs. Onder meer vanwege de schaalgrootte van de locaties in het speciaal onderwijs (kleiner) is dit niet altijd haalbaar. Daardoor volgen leerlingen niet altijd onderwijs op het niveau of profiel (VMBO) dat bij ze past en stromen dus op een lager niveau uit, of vallen vroegtijdig uit. Het speciaal onderwijs zou breder aanbod willen aanbieden om het VSO hetzelfde perspectief te kunnen bieden, bijvoorbeeld door meer en structurele samenwerking met regulier VO.

⁹ Nader onderzoek Koers VO in ondersteuningsplanperiode 2018-2022

¹⁰ Koers VO: gedurende januari-juli 2020 onderzoek naar mogelijkheden voor een gezamenlijk aanbod vso-vo.

DIFFERENTIATIE NAAR UITSTROOMPROFIELEN (CLUSTER 3 EN 4)

De verplichte differentiatie naar uitstroombrofielen in VSO is al wettelijk geregeld. Hoe dat zijn beslag krijgt in de huisvesting (mogelijke huisvestingsconsequenties zijn niet meegenomen in wetswijziging, noch de bekostiging daarvan) is vooralsnog onduidelijk. BOOR verkent zelf intern de mogelijkheden. Dit vraagt op termijn om scholen en gebouwen die zijn ingericht naar activiteiten voor dagbesteding óf arbeid óf vervolgonderwijs (diploma) in plaats van o.b.v. doelgroepen (mytyl, zmlk etc). Voor scholen die nu al zijn ingericht op alleen arbeid of dagbesteding stelt dit geen andere eisen.

MEER PRAKTIJKGERICHT (TECHNIEK)ONDERWIJS

Steeds meer kinderen kiezen voor praktijkgericht (techniek-)onderwijs in het speciaal onderwijs. Het versterken van techniek onderwijs in de stad is ook gemeentelijke ambitie. De huidige schoolgebouwen zijn volgens de schoolbesturen hier niet goed voor ingericht, te schools, waardoor dit onderwijs onvoldoende kan worden gefaciliteerd.



KNELPUNT IN HET SPECIAAL ONDERWIJS

(ONVOORSPELBARE) GROEI (SO CLUSTER 3 EN 4)

Schoolbesturen en PPO zien een capaciteitstekort aankomen door de groei van de reguliere doelgroep en door uitbreiding van de huidige doelgroep met nieuwe kinderen. Deze groei is niet zichtbaar in prognoses om dat dit deels om nieuwe kinderen/nieuwe voorzieningen gaat. Een reële prognose voor de korte termijn is niet te maken.* schoolbesturen/samenwerkingsverbanden komen nog met nadere onderbouwing op basis van meest recente telgegevens begin 2020.

Tegelijkertijd blijkt dat de totale omvang van de leerlingenpopulatie onvoldoende in beeld is voor met name cluster 3 SO. Een centrale wachtlijst ontbreekt (cluster 4 is beter in beeld omdat gewerkt wordt met instroombureau's). De wachtlijsten die de scholen hanteren zijn momentopnamen en geven geen representatief beeld van de structurele behoefte: de vraag naar SO onderwijs neemt gedurende het schooljaar toe door tussentijdse uitval uit het regulier onderwijs (piekopvang). PPO geeft aan dat in de zomer bijna alle wachtlijstleerlingen in het SO geplaatst zijn, maar dat begin van dit schooljaar '19-'20 nog steeds sprake is van thuiszitters en/of van SO-wachtlijstleerlingen. Alle ZML en cluster 4 scholen geven aan PPO aan dat geen of slechts zeer beperkte opvang van nieuwe leerlingen mogelijk is waardoor druk op de locaties ontstaat.

Schoolbestuur Martinusstichting geeft aan geen groeiverwachting te hebben en alle

kinderen te kunnen plaatsen zonder wachtlijst maar ziet geen ruimte voor groeiopvang. De basispopulatie wordt steeds breder door de opvang van nieuwe kinderen uit andere clusters, KDC en ook ZMOLK-leerlingen worden opgevangen in het huidige gebouw.

Samenwerkingsverbanden werken aan een centraal aanmeldpunt voor cluster 3 leerlingen zodat de aanvragen voor plaatsing op (Voortgezet) Speciaal Onderwijs op één centrale plek binnenkomen. Hierdoor ontstaat beter overzicht van de vraag en is meer regie mogelijk op match vraag-aanbod cluster 3. Het streven is om in augustus 2020 met dit aanmeldpunt te starten. Vanuit de regio komen ook veel kinderen naar de Rotterdamse SO-scholen. Het gesprek met de regio is nodig opdat zij investeren in SO-voorzieningen in hun eigen gebied/gemeente. Rotterdam wordt nu overvraagd.

(LEERRECHT)PILOTS (SO CLUSTER 3 4)

Samenwerkingsverband PPO en schoolbesturen en gemeente ontwikkelen nieuw onderwijsaanbod via pilots.

PPO schat in dat zeker de helft van het aantal kinderen dat nu een vrijstelling heeft (ruim 200) en nu vaak op een KDC een dagprogramma volgt via een leerrechtspilot naar school zou kunnen. Daarmee zou dan het aantal leerplichtonthefingen afnemen. PPO ziet op basis van de eerste resultaten goede kansen voor de toekomst maar onduidelijk is of de huidige wettelijke kaders

de verschillende vormen van zorg-onderwijs toestaan (vandaar pilot) en welke ruimte hiervoor mogelijk in de toekomst ontstaat. Ook laat de huidige capaciteitsproblematiek in het SO niet toe dat er nog meer leerrechtgroepen opgestart worden. Maar leerrechtgroepen zouden ook aan een SBO- of reguliere basisschool verbonden kunnen worden. Zolang er geen nieuwe leerrechtgroepen opstarten, is het op korte termijn niet direct te verwachten dat het aantal vrijstellingen zal afnemen. Ook is onzeker of kinderen in de VSO-leeftijd gebruik kunnen blijven maken van dit aanbod en is de huidige bekostiging via PPO/gemeente/schoolbesturen ontoereikend. De huidige leerrechtlocaties zitten echter vol. Deze nieuwe vorm van onderwijszorg-aanbod leidt tot verbreding van de doelgroep in het SO en toename van het aantal SO-leerlingen. De omvang van de groei en de ruimtebehoefte zijn nog niet voldoende in beeld voor concrete huisvestingsconsequenties en heeft nu nog pilot-status. Kdc kinderen zijn niet ingeschreven op een school. Voor leerlingen die zijn ingeschreven op een school wordt huisvestingscomponent meegerekend, voor andere kinderen die niet of ten dele staan ingeschreven, niet. Voor deze groep kinderen is nu geen grondslag in de verordening voor onderwijshuisvesting, zolang geen sprake is van toegekende onderwijshuisvestingsvoorziening. Oplossing in medegebruik zolang leegstand is. Koers VO verwacht in VSO een beperkt effect van leerrechtspilots omdat de meeste leerlingen uitstromen naar dagbesteding in plaats van naar het VSO.

Voor ook de andere pilots zoals de inclusieve scholen wordt nu gebruik gemaakt van bestaande voorzieningen. Als druk op voorzieningen toeneemt door groei is minder ruimte beschikbaar voor deze

onderwijsvormen. Het samenwerkingsverband PPO Rotterdam heeft de schoolbesturen gevraagd of zij kleuterklassen voor sbo-scholen willen starten omdat er voor scholen voor speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) grote wachtlijsten zijn en er vooral een groei zit in het aantal jonge kinderen dat naar het speciaal onderwijs gaat of dat wacht op een plek. De sbo-groepen zijn dus vooral bedoeld om de druk van de ketel te halen bij het speciaal en ook het regulier onderwijs. Ook deze pilots zijn nu geen structurele gemeentelijke voorziening en dus niet gekoppeld aan bekostigde huisvestingscomponent via onderwijshuisvesting.

VERWEVENHEID ZORG-ONDERWIJS SO VSO

Het huidige kader van bekostiging belemmert een integrale benadering. Dit geldt voor SO en VSO. Via onderwijshuisvesting worden alleen 'onderwijsvierkante meters' bekostigd aan schoolbesturen maar kunnen geen extra zorgruimten worden bekostigd. Ruimten voor zorgaanbieders in de school vallen daarbuiten als zij een extra claim leggen op het ruimtegebruik. Een ruimtelijke component voor deze 'zorgruimten' ontbreekt dus, en zorgpartners zijn terughoudend in het investeren in schoolgebouwen waar ze geen eigenaar van zijn (zie verder bij voorstel pilot project).

De ruimtebehoefteberekening houdt onvoldoende rekening met deze extra ruimte-vraag door de zorg meer in school te halen. Ook de invoering van Passend Onderwijs in 2014 heeft niet geleid tot een verruiming van de normatieve ruimtebehoefte voor schoolgebouwen. Het ruimtebehoeftemodel gaat uit van m²'s per leerling waarbinnen alle ruimtes/functies voor onderwijs gehuisvest moeten worden. In de praktijk ervaren schoolbesturen hierbinnen onvoldoende

mogelijkheden om de toenemende vraag naar zorgruimte te realiseren (los van wat in dubbelgebruik al kan). Een voorstel is om een pilot te maken van één van de scholen in dit IHP om te toetsen wat hier mogelijk is.

VERSTERKEN SAMENWERKING REGULIER VO-VSO, IN EXPERTISE, FACILITEITEN, VOLWAARDIG ONDERWIJSAANBOD

Meer samenwerking met de reguliere VO scholen en tijdige kennismaking met vervolgonderwijs zorgt voor een 'zachte landing' bij doorstroom, met beter eindresultaat voor de leerling. De stap naar bijvoorbeeld MBO is nu soms te groot vanuit de beschermde VSO omgeving, door onvoldoende aansluiting. Dit kan worden versoepeld door zowel organisatorisch als fysiek de brug naar vervolgonderwijs te verkleinen.

Behalve bij het HAVO/VWO is er een knelpunt in VMBO. Ten aanzien van het ontbreken van volwaardig vervolgaanbod zoals keuze uit VMBO profielen: Op enkele scholen wordt in samenwerking met reguliere VO scholen extra VMBO aanbod verzorgd als daar vraag naar is.

DIFFERENTIATIE NAAR UITSTROOMPROFIELEN (VSO)

De verplichte differentiatie naar uitstroomprofielen in VSO is al wettelijk geregeld. Hoe dat zijn beslag krijgt in de huisvesting (mogelijke huisvestingsconsequenties zijn niet meegenomen in wetwijziging, noch de bekostiging daarvan) is vooralsnog onduidelijk. De schoolbesturen dienen de kwalitatieve en kwantitatieve consequenties inzichtelijk te maken, zodat eventuele huisvestingsconsequenties onderdeel kunnen worden van een volgend IHP.

TOENAME PRAKTIJKGERICHT (TECHNIEK-) ONDERWIJS (VSO)

De huidige schoolgebouwen zijn onvoldoende ingericht op praktijkgericht onderwijs terwijl hier steeds meer vraag naar is. De meeste schoolgebouwen zijn te schools, dit is beperkt oplosbaar binnen bestaande gebouwstructuren, aldus de schoolbesturen. Ander Knelpunt: normatieve ruimtebehoefte verordening per leerling sluit niet aan bij noodzakelijke differentiatie in ruimten. Beter zou zijn ruimtebehoefte berekening aan te laten sluiten op leerlijnen en profielen in plaats van per leerling.

DEKKEND AANBOD IN DE REGIO

Wijzigingen in de buurgemeenten kunnen van invloed zijn op de Rotterdamse in-uitstroom, en dus de huisvestingsbehoefte, zoals sluiting van kleine school in Gouda. Waardoor de vraag in Rotterdam onverwacht toenam. Via de (regionaal) georganiseerde samenwerkingsverbanden is hier ten dele zicht op. Om beter te kunnen anticiperen hierop is regionale afstemming over nieuwe/sluiting locaties wenselijk.

LERARENTEKORT / PERSONEELSTEKORT

Ook in het speciaal onderwijs is het toenemende lerarentekort een groot probleem. Zowel om voldoende gekwalificeerde leerkrachten aan te trekken als ze te behouden. Dit is ook een knelpunt bij de bemensing van nieuwe onderwijsvoorzieningen zoals pilots, en uitbreiding. Speelt in heel SO behalve bij Visio. Geen huisvestingopgave, wel mede oorzaak van wachtlijsten. Zijn gemeentelijke subsidies/programma's zoals Actieplan Leraren.

IMAGO BEELDVORMING

Het algemene beeld van het speciaal onderwijs is dat je daar beter niet terecht kunt komen. Ook ouders zijn vaak moeilijk te overtuigen dat het soms juist wel de plek is waar hun kind het meest tot zijn recht komt en dat zij/hij hier beter af is dan in het reguliere onderwijs. Dit imago helpt niet mee in de verdere ontwikkeling van het SO en VSO. Het is nodig om dit beeld te kantelen door een positiever beeld uit te dragen met de nadruk op de waarde van het speciaal onderwijs, in alle contacten en communicatie, door onderwijs- en zorgprofessionals, gemeente en gebruikers etc. Daarbij kan ook gekeken worden naar mogelijke positieve effecten van samen huisvesten van speciaal en regulier (inclusief onderwijs).

BEHOEFTE AAN MEER AFSTEMMING SCHOOLBESTUREN

Wens tot structureel overleg van cluster 3 (vestigings)directies om tot meer samenwerking en afstemming te komen. Dit is geen huisvestingsopgave; actie voor schoolbesturen/-directies.

BEHOEFTE TOT BUNDELEN BUDGETTEN

De schotten tussen de budgetten voor onderwijs en zorg belemmeren de ontwikkeling van integrale drempelloze voorzieningen. Dit is geen huisvestingsopgave, wel een lobbyopgave voor Onderwijs, Jeugdzorg en Rijk

SO EN VSO IHP OVERSTIJGEND	KNELPUNT	HV VRAAG	OMVANG/AANTAL	OPGAVE + VOOR WIE	BIJDRAGE/OPLOSSING
Dekkend aanbod regio	Onverwachte vraag door regionale ontwikkelingen, afstemming ontbreekt	Anticiperen op regionale verschuivingen	Onbekend	(Regio) gemeenten en swv's Proactief informeren	Gebruik bestaand netwerk
Leraren-/personeelstekort	Gebrek aan personeel; mede oorzaak wachtlijsten	n.v.t.	Groot	Gemeente + schoolbesturen	Lopend, o.a. Actieplan Leraren, lobby Rijk
Imago/beeldvorming	Negatief beeld, stopt ontwikkeling (V)SO	n.v.t.	n.v.t.	Gemeente + schoolbesturen	ntb

OVERZICHT LOCATIES CLUSTER 3 EN 4

CLUSTER III SO

BRIN	INSTELLING		LEERLINGEN OP 1/10/2018
17WK00	Mattheus St.	Aleyda Van Raephorstlaan 243	105
18BD00	Tylytschool	Kromme Zandweg 65	44
20KH00	De Regenboog Voor Zmlk	Kellogsplaats 340	187
20KH00	De Regenboog Voor Zmlk	Guido Gezelleweg 24	
20RI00	Dr. A.van Voorthuysenschool	Rollostraat 85b	143
20RJ00	Willeboerschool A.	Meindert Hobbemalaan 2	63
20RT00	De Recon	Olijflaan 6	107
20RX00	Brug Mytylschool De	Ringdijk 84	185

CLUSTER IV SO

BRIN	INSTELLING		LEERLINGEN OP 1/10/2018
00AW00	Bergse Veld	Mozartlaan 150	63
00AW02	Bergse Veld/Iobk	Mozartlaan 150	29
04AD00	Instituut Mr Schats Noord	Van Enkevoirtlaan 129	94
04AD02	Instituut Mr Schats Zuid	Kastanedaal 1	110
20RL00	De Archipel	Jan Ligthartstraat 10	115
20VT00	Piloot De So	Nieuwe Ommoordseweg 30	421
20VT00	Piloot De So (De Kleine Plantage)	Kralingseweg 463	
01UC25	So Lombardia	Moliereweg 629	86

CLUSTER III VSO

BRIN	INSTELLING		LEERLINGEN OP 1/10/2018
02XM00	Accent VSO op Noord	Erasmussingel 120	78
02XM00	Accent VSO op Zuid	Pythagorasweg 80	91
17WK00	Rotterdam College	Aleyda van Raephorstlaan 243	110
18BD00	TYLTYLSCHOOL	Charloisse Lagedijk 951D	51
20RI02	Herenwaard	Herenwaard 35	137
20RJ02	De Hoge Brug	Hillegondastraat 19-25	139
20RT00	De RECON	Dordtsestraatweg 472	121
20RX00	BRUG MYTYLSCHOOL DE	Ringdijk 84	133
20RX00	BRUG MYTYLSCHOOL DE	Van der Duijn van Maasdamweg 11	

CLUSTER IV VSO

BRIN	INSTELLING		LEERLINGEN OP 1/10/2018
01BS00	SCHREUDER COLLEGE (De Villeneuvestr.24)	De Villeneuvestraat 24	106
01BS04	M.J. SCHREUDER-SCHOOL (Educatief Centrum)	Schiemond 8	83
01BS08	SCHREUDER COLLEGE (Slinge 156)	Slinge 156	164
01BS09	SCHREUDER COLLEGE (Taborstr.44)	Taborstraat 44	112
01BS10	SCHREUDER COLLEGE (Quackstraat)	De Quackstraat 77	46
01UC01	YULIUS Dagbehandeling Zuid	Brede Hilledijk 40	38
01UC16	YULIUS, loc. Heer Bokel College	Heer Bokelweg 260	125
01UC23	Middelland College	Schietbaanlaan 118	44
01UC24	Reijerwaard College	De Quackstraat 77	67
05YX10	Hestia College	Kreekplein 25	5
05YX20	School2Care	Klencke 603	9
20VT01	Passer College	De Waghemakerstraat 11 + 15	360
20VT01	Passer College	Hoorweg 45	
20VT01	Passer College	Hillevliet 126A	
20VT01	Passer College	Klein Coolstraat 37	
20VT01	Passer College	Van Duyvesteinstraat 111	



KNELPUNTEN SCHOOLLOCATIES

Per individuele schoollocaties komen de volgende knelpunten naar voren. De 4e kolom geeft aan welke projecten al in uitvoering zijn (IHP lopend) of via het huisvestingsprogramma worden uitgevoerd (HVP). NB: Onderstaande gegevens zijn gebaseerd op de 1/10/2018 telling.



INSTELLING NAAM CLUSTER 3	OKT 2018	TEKORT	IHP/HVP	VOORSTEL IHP 2020
A Willeboerschool	63	Ja	IHP lopend	
Dr. A. van Voorthuysen- school	143	Ja	HVP	Ja (permanente huis- vesting)
Mytyschool De Brug	185	Ja	IHP lopend	
Openluchtschool de Recon	107	Nee		Doorschuiven naar volgend IHP
De Regenboog (2 loca- ties)	187	Nee		
St Mattheusschool	105	Nee		
Tylytschool	44	Ja	IHP lopend	Behouden gebouw Kromme Zandweg in Onderwijsportefeuille

INSTELLING NAAM CLUSTER 4	OKT 2018	TEKORT	IHP/HVP	VOORSTEL IHP 2020
Bergse Veld School	63	Nee		
Bergse Veld School / IOBK	29	Nee		
De Archipel	115	Nee	IHP lopend	
De Piloot, Pedagogisch Instituut	421	Nee		Ja (splitsen extern/ internaliserend)
Instituut Mr SChats NOORD	94	Nee		Ja (aandachtspand)
Instituut MR Schats ZUID	110	Ja	HVP	
SO Lombardia	86	Nee		

INSTELLING NAAM CLUSTER 3	OKT 2018	TEKORT	IHP/HVP	VOORSTEL IHP 2020
De Hoge Brug (disloc van A Willeboerschool)	139	Nee	IHP lopend	
Herenwaard	137	Nee		
Mytyschool De Brug	133	Zie SO	IHP lopend	
Openluchtschool de Recon (LZK)	121	Nee	IHP lopend	
Rotterdam College	110	Nee		
Tyltyschool	51	Zie SO	IHP lopend	
Accent VSO Noord (voorheen VSO Regenboog)	78	Nee		Ka (aandachtspand, herstart, verschuiving naar Rotterdam Oost)
Accent VSO Zuid (voorheen VSO AJ Schreuderschool)	91	Nee		

INSTELLING NAAM CLUSTER 4	OKT 2018	TEKORT	IHP/HVP	VOORSTEL IHP 2020
Heer Bokel College	125	Nee	IHP lopend	
Hestiacollege	5	Nee		
Het Passer College	360	Nee		
M J Schreuderschool (Educatief Centrum)	83	Nee	HVP	
MFC, Yulius DB	38	Nee	HVP	
Middelland College VMBO	44	Nee		
Reijerwaard college (Quackstraat)	67	Ja		Ja (in combinatie met Heer Bokel College)
School2Care	9	Nee		
Schreuder College Villeneuve	106	Nee		
Schreuder College Slinge	164	Nee		
Schreuder College Taborstraat	112	Ja	IHP lopend	
Schreuder College (Quackstraat)	46	Ja		Ja (volledige ingebruikname Quackstraat)

COLOFON.

COLOFON

INTEGRAAL HUISVESTINGSPLAN
ROTTERDAM 2020 - 2023
DEEL 2 PROJECTEN EN MAATREGELEN

UITGAVE:
GEMEENTE ROTTERDAM

GRAFISCHE VORMGEVING:
TAPPAN

MEI 2020
WWW.ONDERWIJS010.NL/ONDERWIJSHUISVESTING

ONDERWIJS@ROTTERDAM.NL



Foto: Chris Bontis